

24. TRADICIONALNO PTUJSKO KURENTOVANJE

Tudi letos množično

V nedeljo, 4. marca bo v Ptuju tradicionalno kurentovanje, največja folklorno-turistična prireditev v občini in tudi v Sloveniji.

Tudi letos pričakujemo veliko število obiskovalcev (okrog 40 tisoč). Glavna organizatorja prireditve: folklorno in turistično društvo pridno delata že nekaj mesecev, pomagajo pa tudi ostali gospodarski in družbeno-politični dejavniki v občini in tudi v Sloveniji. Pri tem se pozna dejavnost častnega odbora prireditve, v katerem so nekateri znani družbeno-politični in kulturni delavci Slovenije.

Iz programa 24. prireditve zvemo, da bo letos sodelovalo 23 folklornih skupin. Gre za znane skupine, ki smo jih srečevali že na prejšnjih prireditvah. Organizatorja pa napovedujeta tudi novo skupino in sicer iz Triebna — Glöcklerlauf (Avstrija).

Premika se tudi v delovnih organizacijah — povsod skušajo pomagati po svojih močeh. Predpustni utrip pa vlada tudi v šolah.

Kurenti že oznanjajo bližajočo pomlad

foto: L. Kotar

društvih in drugih, ki jih poklicna dejavnost neposredno veže na prireditev. Gostinci pripravljajo teden pustnih jedi.

Sicer pa lahko ugotovimo, da smo tudi letos naše kurentovanje ponujali vsak po svoje. Na pustno nedeljo bi morali vsem pokazati,

kaj zmore naše gostinsko-turistično gospodarstvo. Naposled ima slednje tudi največ koristi od prireditve.

Ptuj mora na dan kurentovanja resnično zaživeti pustno. Zato odbor pričakuje pomoč od stanovalcev v ulicah, po katerih se bo

vila pustna povorka. Za najbolj prizadevne pri okrasitvi pripravlja odbor lepe nagrade.

Največja pomoč Ptujčanov prireditelju pa bo, če bodo pridno kupovali vstopnice — značke, ki so po 50 dinarjev.

MG

PRAZNIK SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

V zgodovinski dvorani kulturnega doma v Črnomlju je bila v soboto, 18. februarja osrednja slovesnost ob 40-letnici prvega zasedanja SNOS (slovenskega narodnoosvobodilnega sveta). Slovesnost je bila združena s slavnostno sejo črnomaljske občinske skupščine, ki se je udeležilo tudi 26 udeležencev prvega zasedanja. (Skupno je bilo na prvem zasedanju SNOS 85 udeležencev, od teh jih danes še živi 59).

Slavnostni govornik je bil Franc Šetinc, predsednik RK SZDL Slovenije, ki je uvodoma orisal zgodovinski trenutek časa pred 40-imi leti, pomen prvega zasedanja SNOS, sprejem vrste odlokov, izjav in podobno. Pri tem je poudaril, da je slovenski narodnoosvobodilni svet zrasel iz osvobodilnega boja v najtežjih preizkušnjah slovenskega naroda, združenega v Osvobodilni fronti pod idejnim vodstvom KPS, začrtanim v čebinskem manifestu.

Za tem je tov. Šetinc podrobneje razčlenil današnji čas in naloge, ki so pred nami. Citiramo nekaj poudarkov iz njegovega govora:

«...tudi zdaj moramo reči NE vsaki drugi poti, ki ni pot socialističnega samoupravljanja, neuvrščeniosti in federalne ureditve, ki edina zagotavlja ena-

kopravnost naših narodov in narodnosti. NE moramo reči vsem, ki bi nam radi kot nekoč diktirali obliko ureditve: politični pluralizem ali enopartijski sistem...»

«V prizadevanjih za gospodarsko stabilizacijo mora vsakdo izmed nas storiti svojo dolžnost. Več moramo proizvajati in vsaj določeno obdobje tudi manj trošiti... Pičla sredstva akumulacije našega gospodarstva moramo usmeriti v tiste prednostne naložbe, ki nas bodo najhitreje pomagale izveči iz sedanjih težav, ko tudi družbene dejavnosti ne smejo stati ob strani...»

«Ob obletnici ustanovitve verske misije lahko rečemo, da so odnosi med državo in verskimi skupnostmi v naši republiki dobri. To seveda ne pomeni, da ni problemov, toda urejamo jih sproti, v duhu medsebojnega sporazumevanja in spoštovanja. To pa očitno ni vseh nekaterim »jastrebov«, ki ustvarjajo umetne dileme in vprašanja... Toda večina delovnih ljudi, tudi vernih, dobro ve, da lahko grade socializem in socialistično demokracijo samo množice z uveljavljanjem pluralizma samoupravnih interesov, s krepitvijo Socialistične zveze delovnih ljudi kot fronte najširše demokratske organizacije, ne pa s spreminjanjem ZK v množično partijo.»

«Socialistična zveza je še v marsikaterem okolju kot vlak z lokomotivo, ki dobro vleče, le vagoni so včasih na pol prazni. Zato se moramo bolj potruditi, da bo SZDL akcijska sila... Ljudje terjajo manj deklaracij, pa več sklepov, sposobnih za akcijo in življenje...»

Svoj govor pa je Franc Šetinc, predsednik RK SZDL končal z besedami: «Predvsem moramo več storiti, da se bomo v vsej Jugoslaviji medsebojno bolje poznali, ker se bomo potem tudi lažje razumeli in uspešneje sodelovali. Posebnosti narodov in narodnosti ter njihovih republik in pokrajin moramo jemati kot produktivni vir medsebojnega oplajanja... Dolžni pa smo, da o posebnostih govorimo z vidika celote, in narobe. Ta celota ima ime... Na kratko jo imenujemo: Titova Jugoslavija.»

V počastitev 40. obletnice prvega zasedanja SNOS je bila v ponedeljek, 20. februarja popoldne v Ljubljani slavnostna seja Skupščine SR Slovenije, ki jo je vodil njen predsednik Vinko Hafner, slavnostni govornik pa je bil dr. Ciril Ričič. Predsednik Družbenopolitičnega zbora Skupščine SRS.

IZ VSEBINE:

Izvajanje začasnih ukrepov v TGA (stran 2)
Zanima jih ljubiteljska dejavnost (stran 4)
Prenova mestnega jedra (stan 6)
Folklorna skupina iz Podgorca (stran 7)
Ptujski sang (stran 10)

ZBORI SKUPŠČINE OBČINE ORMOŽ

O delu izvršnega sveta in upravnih organov

Na skupni seji se bodo v torek, 28. februarja sestali delegati vseh treh zborov Skupščine občine Ormož. Pod predsedstvom Toneta Luskoviča bodo obravnavali poročilo o delu Izvršnega sveta SO Ormož in občinskih upravnih organov za leto 1983, prav tako pa tudi poročilo o izvajanju gozdnih in lovsko gospodarskih načrtov. Na skupni seji bodo tudi vprašanja delegatov in delegatov s posredovanjem odgovorov na vprašanja.

Po skupni seji se bodo zbori sestali še na ločenih sejah. Vsi trije zbori bodo obravnavali osnutek odloka o proračunu občine Ormož za leto 1984, sklepali o soglasju k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi medobčinske zdravstvene skupnosti za Podravje in statutu te skupnosti, obravnavali poročilo o izvajanju referendumskega programa v občini Ormož in opravili tri imenovanja (po 1 delegata v sveta OŠ Ormož in Središče ob Dravi ter v. d. načelnika uprave za inspekcije občin Ormož in Ptuj).

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa bosta v skladu s svojimi pristojnostmi obravnavala še predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Ormož.

— u

PRESEDSTVO OK SZDL PTUJ

Sprejet program dela za leto 1984

Na redni seji se je včeraj, 22. februarja sestalo predsedstvo Občinske konference SZDL Ptuj. Sprejeli so program dela za letošnje leto. Njegova zasnova je bila sprejeta že na programsko-volilni seji v novembru 1983. O tem je tekla javna razprava v krajevnih konferencah SZDL, v drugih občinskih družbenopolitičnih organizacijah, v predsedstvu OK SZDL in njenih organih. Tako je oblikovan predlog programa dela SZDL kot enotne fronte delovnih ljudi in občanov ptujске občine.

Nadalje so na seji določili delegacijo za občni zbor KUD »Sava« v Frankfurtu v ZRN, katerega pokrovitelj je OK SZDL. Ocenili so tudi razpravo o osnutku samoupravnega sporazuma o razporeditvi, pričetku in koncu delovnega časa na območju občine Ptuj, se pogovorili o pripravah na pohod Po poteh revolucije, ki bo v soboto, 21. aprila in o proslavi Dneva OF ter obravnavali gradivo za drugo sejo Republiške konference SZDL Slovenije.

F

Tudi v Ormožu potrdili kandidate

Poročali smo že, da je bila v četrtek, 16. februarja v Ormožu občinska kandidacijska konferenca. Naj dodamo, da je konferenca potekala tako kot določa volilni pravilnik, ki so ga uvodoma sprejeli. Iz poročila koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja in volilne komisije predsedstva OK SZDL Ormož izhaja, da je bilo na območju občine opravljenih vseh 38 temeljnih kandidacijskih konferenc, ki so bile tako po udeležbi kot razpravi dobre. Bistvenih pripomb na evidentirane možne kandidate za nosilce vodilnih funkcij v občini in tudi v republiki ni bilo.

V skladu s tem je občinska kandidacijska konferenca enoglasno določila nosilce vodilnih delegatskih funkcij v Skupščini občine Ormož in v njenih zbora ter v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti z njenimi zbora uporabnikov in izvajalcev. Določeni oz. potrjeni so vsi dosedanjí nosilci teh funkcij. Na novo so določili le funkcijo podpredsednika občinske skupščine, ki ga sedaj nimajo (funkcija ne bo plačana). Za to funkcijo je določen kandidat Ciril Meško, ki je sedaj predsednik zbora krajevnih skupnosti, na njegovo mesto pa je določen kandidat Franc Podplatnik iz Ormoža.

Na občinski kandidacijski konferenci so dali enotno podporo tudi vsem predloženim kandidatom za opravljanje vodilnih funkcij v SRS in v SFRJ iz Slovenije.

— u

ZA TOVARNO SLADKORJA V ORMOŽU

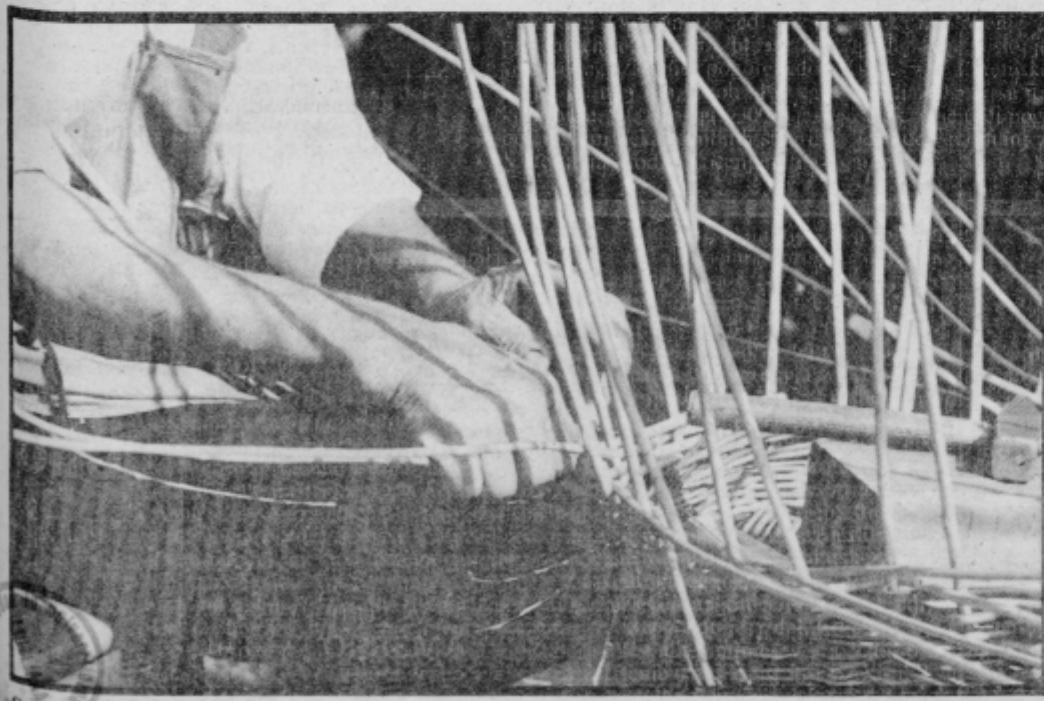
VEČ SLADKORNE PESE TUDI IZ MADŽARSKE

Med obiskom predsednika Izvršnega sveta SR Slovenije, Janeza Zemljariča na Madžarskem, v petek 17. februarja, so se dogovarjali tudi o nadaljnjem gospodarskem sodelovanju in povezano s tem tudi o pridelavi in prodaji sladkorne pese za tovarno v Ormožu.

Obisk Janeza Zemljariča je veljal Železni županiji na Madžarskem, kjer se je v Monoštru s sodelavci pogovarjal s predsednikom županijskega izvršnega sveta Zoltanom Borsem. Poleg dogovorov o že utečenem obsejnim prometu so se pogovarjali tudi o višjih oblikah industrijske kooperacije, predvsem pa o večjem sodelovanju v kmetijstvu in živilsko-predelovalni industriji, saj so na tem področju še zlasti velike možnosti.

Za naše območje je zlasti pomembno, da bi za Tovarno sladkorja v Ormožu na Madžarskem posejali večje površine s sladkorno peso. Letos načrtujejo, da bodo za jugoslovanske potrebe posejali okoli 2 tisoč hektarov, pa še o tem so se prej dogovarjali, da bodo pridelek prodali tovarnam sladkorja na Hrvaškem. Vendar dokončno se o tem še niso dogovorili, kot je povedal predsednik Bors, zato so še možnosti čvrstejših dogovorov tako glede površin kot prodaje.

— u

Spretno kmečke roke pri pletenju košare

Foto: I. Ciani

ZIMA — ČAS NOTRANJIH OPRAVIL

Letošnja zima je kar primerna za »klasična« zimska opravila ljudi na podeželju. Ne le, da je več časa za razne oblike izobraževanja, kulturno-prosvetno in društveno aktivnost, temveč tudi za razna drobna dela v kmečkem gospodarstvu, za kakršnega ob lepem vremenu navadno nimamo časa. Roke skrbne kmečke gospodinjice, skrbnega kmetovalca si vedno najdejo kakšno koristno delo. Popraviti je treba to in ono orodje, stroj, napravo ali poškodovani del gospodarskega poslopja. Marsikdo pa tudi najde čas za opravljanje raznih »konjičkov«, kot je izdelovanje raznih lesenih predmetov in orodij, pletenje canj, košar in košev itd. Za pridne roke dela ne zmanjka.

F

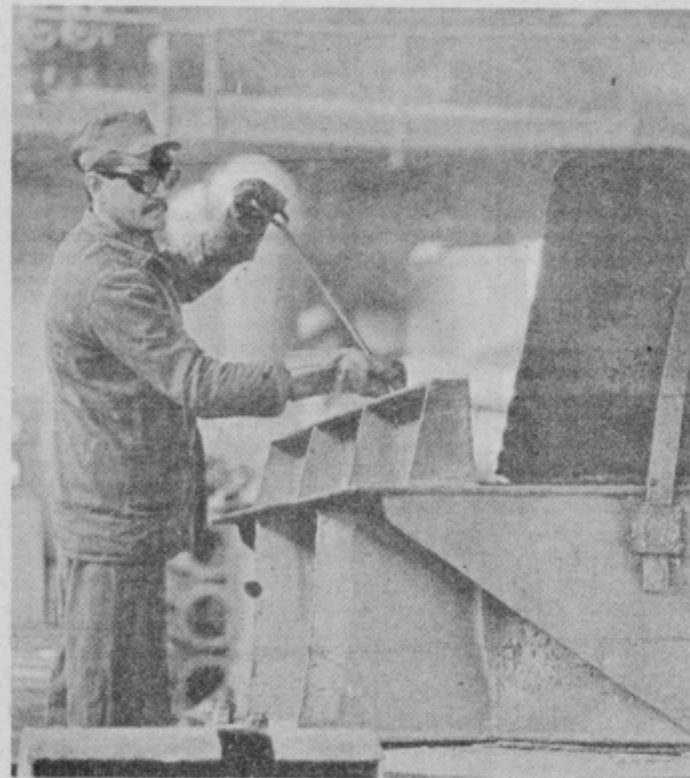
**AKTIVNOSTI GOSPODARSTVA
BISTRISKE OBČINE**

Usmerjanje v izvoz in povečan obseg proizvodnje

V vseh delovnih organizacijah občine Slovenska Bistrica v krajevnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah so že zaključili z razpravami o resoluciji družbenega in gospodarskega razvoja za leto 1984 in so zna- ne osnovne usmeritve razvoja občine. Iz razprav je bilo razvidno, da bodo delovne organizacije, krajeve skupnosti in tudi družbenopolitične organi- zacije bistriske občine v letošnjem letu posvetile največ pozornosti prizade- vanjem za pospeševanje izvoza in povečanju obsega industrijske proizvodnje. Ob tem pa načrtujejo, da bodo skupno in splošno porabo zadržali na enaki ravni kot je ta bila v preteklem letu.

Glede na razpoložljive industrijske zmogljivosti in opremljenost s kmetijsko mehanizacijo takšna povečanja proizvodnje v industriji in kmetij- stvu bistriske občine niso majhna. Kljub temu pa menijo, da bo z zavze- tostjo vsakega posameznika na svojem delovnem mestu tudi uresničljiva. Ob tem načrtujejo tudi povečanje števila zaposlenih za blizu 1,6 odstotka.

V letošnji program so si začetli povečanje produktivnosti za 1,6 od- stotka, kar ni nenavadno in nepomembno, če ob tem ugotovijo, da bo na-

Zavzetost na vsakem delovnem mestu bo dala pričakovane rezultate.

menjeno predvsem izvozu, ki ga bodo povečali za blizu 20 odstotkov. Za uresničitev takšnega plana pa bodo potrebna tudi nova in večja vlaganja v industrijske objekte in mehanizacijo. Predvsem v kolektivih, kjer so že se- daj največ izvažali, to pa so IMPOL in Stanko iz Slovenske Bistrice, EMI in Otroško pohištvo iz Poljčan, letos že potekajo ali načrtujejo nove investici- je. Vse uspešne pa se v izvozne dejavnosti vključujejo v zadnjih letih še Tovarna olja in EMMI iz Slovenske Bistrice ter ISKRA-Releji Makole.

V delovnih kolektivih občine Slovenska Bistrica je prisotno prepriča- nje, ki ga potrjujejo tudi z letošnjimi proizvodnimi in izvoznimi programi, da bodo doseženi gospodarski rezultati v letu 1984 nad slovenskim povprečjem.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Metode in vsebina dela koordinacijskih odborov

Pri predsedstvu občinske konference SZDL Ptuj deluje vrsta koordinacijskih odborov, ki jih je v skladu z usmeritvijo programske- volilne konference imenovalo predsedstvo OK SZDL. Ti koordinacijski odbori so se v glavnem v februarju letos sestali na prvih sejah. Na njih so se člani seznanili z nalogami, metodami in vsebino dela ter sprejeli, vsak za svoje področje, programe dela.

Koordinacijski odbori usklajujejo svojo dejavnost s posameznimi nosilci aktivnosti na določenih področjih bodisi v drugih družbeno političnih organizacijah, organih delegatskih skupščin, samoupravnih organih v KS in OZD na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti. Težko je trditi, da ima ta ali oni koordinacijski odbor pomemb- nejšo in odgovornejšo nalogo od drugih, saj so za naš družbeni, duhovni in materialni razvoj vsa področja pomembna. Kljub temu pa je treba zapisati, da ima koordinacijski odbor za razvijanje revolucionarnih tradicij NOB, bivših okrožij OF in spomeniško varstvo, skupaj z organizacijo ZZB NOV še izjemno pomembno vlogo.

FF

Množična inventivna dejavnost

Množična inventivna dejavnost je v večini organizacij združenega dela v ptujski občini na robu gospodarskega in družbenega interesa. Vse premalo se zavedamo, da je prav lastna ustvarjalnost po- sebno, če je množična, tista, ki lahko odločilno pri- speva k boljšim rezultatom poslovanja. To so ugo- tovitve skupnega sestanka komisij za inventivno dejavnost pri občinskem sindikalnem svetu in občinski raziskovalni skupnosti. Komisiji sta pri- pravili skupen program pospeševanja te dejavnosti v letu 1984. Ena od nalog je tudi anketa o množični inventivni dejavnosti v letu 1983, ki jo je pred dnevi dobilo 84 organizacij v občini. Rezultati ankete bodo predstavljeni 30. marca 1984 ob Dnevu ino- vatorjev občine Ptuj.

Izkušnje zadnjih let kažejo, da le redki izpolnijo navedeno anketo. Ali bo letos drugače? V minule- mu letu so o inventivni dejavnosti spregovorili tudi de- legati vseh treh zborov občinske skupščine in sprejeli določena stališča in predloge, ki so bili posredovani vsem organizacijam združenega dela v občini.

Kakšen odnos imamo do te dejavnosti, koliko so sklepi skupščin tako občinske kot raziskovalne obvezujoči, kako daleč smo na tem področju, bo jasno 5. marca, ko je rok za oddajo ankete.

Vendar je že danes jasno, da s stanjem v tem trenutku ne moremo biti zadovoljni. Občinska raziskovalna skupnost, ki je v minulemu letu ponu- dila strokovno pomoč vsem, ki imajo težave pri razvijanju te dejavnosti, ki nimajo ustreznih samo- upravnih aktov, ki sploh še nimajo razvite in- ventivne dejavnosti, ni dobila iz združenega dela no- bene pobude. V letu 1982 so imele razvito to de- javnost le 4 organizacije združenega dela. Podatek, ki je v času naših gospodarskih težav in vedno več- jimi zahtevami po lastnem znanju, zaskrbljuje. Vendar kot kaže še vedno nismo doumeli, da se v sodobnem gospodarskem in družbenem razvoju lahko ohranijo in uspešno poslujejo le — tisti, ki so v svojem razvoju dovolj inovativni in ustvarjalni.

N. B.

Blaga dovolj, povpraševanje manjše

TOZD TRGOVINA LES PTUJ

veda ne vplivajo, saj stanovanje mora biti ogre- vano pa naj pomeni to še tako velik izdelek. Ver- jetno se večina potrošnikov še spomni na velike težave, ki so jih imeli z nabavo premoga pred dvema letoma. Takrat so se mnogi preusmerili na ogrevanje s trdim kurivom in povpraševanje je bilo večje od razpoložljivih količin.

Takrat so premogovniki tudi postavili zahte- ve po sovlaganju v njihovo modernizacijo in se- danje dobro oskrbovanje potrošnikov je že rezultat sovlaganja. Pred kratkim je bila sprejeta odločitev, da bo odslej vsak kupec prispeval 300 dinarjev po toni premoga, kar bi naj še pospešilo obnovo premogovniške opreme, lažje delo rudarjev in večje količine premoga.

V TOZD Trgovina Les Ptuj so že pričeli z vpisovanjem naročil premoga za naslednjo kuril- no sezono. Vpisovanje je neomejeno, vabijo pa vse občane, da čimprej prijavijo svoje potrebe, da bodo tako ugotovili koliko premoga je po- trebno dejansko zagotoviti. Dobave so tekoče, skozi vse leto, tako ne kaže čakati na jesen. Če- prav je v premogovniških dovolj nakopane pre- moga, se čisto pojavljajo težave s prevozom, saj je znan problem pomanjkanja vagonov.

Medtem ko je premoga zaenkrat dovolj pa še vedno zelo primanjkuje drv. Zasebniki namreč raje prodajo drva na domu, kjer dosegajo tudi višjo ceno in tako je edini zanesljivi dobavitelj drv ptujski tozd Gozdnega gospodarstva, ki pa ne more pokriti vseh potreb.

Tudi s plinom so bile še pred dobrim letom velike težave in spomnimo se dolgih vrst in pre- cej hude krvi, ki jo je povzročalo pomanjkanje tega goriva. Tudi tu pa se je stanje normaliziralo in zgori se, da je ponudba od časa do časa celo večja od povpraševanja. Sedaj je možno nabaviti tudi plinske jeklenke, seveda po precej zasoljen- cen.

Občani se čisto pritožujejo na neredno in ne- zanesljivo servisno službo, ki skrbi za vzdrž- evanje plinskih naprav. Pri tem leti kritika tudi na temeljno organizacijo Les, vendar neupravičeno. Serviserji so namreč pooblaščenici od mariborske plinarne in imajo za opravljanje te dejavnosti popoldansko obrt. Na sedežu tozd Trgovina Les Ptuj sicer vpisujejo vse, ki želijo obisk serviserja, kontrole nad njihovim delom pa ne morejo iz- vajati. Serviserji pa imajo težave z zagotavlja- njem bencina, saj dobijo mesečno le za 20 dodat- nih litrov bonov, kar pa seveda ne zadošča. Po- leg tega jim dela mnogokrat otežuje še pomanj- kanje materiala, predvsem gumijastih cevi.

JB

TGA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

Izvajanje začasnih ukrepov družbenega varstva

Po sklepu Zbora združenega dela Skupščine občine Ptuj je bil 1. septembrom 1983 uveden za- časni ukrep družbenega varstva v TGA „Boris Kidrič“ Kidričevo. Sklep se je nanašal na celotno delovno organizacijo, na delovno skupnost skupnih služb in na TOZD: Proizvodnja aluminija, Predelava aluminija, Tovarna gline, Vzdrževanje, Promet in Kontrola kvalitete.

O izvajanju začasnih ukrepov družbenega varstva je delegatom zborov Skupščine občine Ptuj ustno poročal Alojz Gojčič, predsednik začasnega kolektiv- nega organa TGA „Boris Kidrič“ Kidričevo, na skupnem zaseda- nju. 26. decembra 1983. Iz poro- čila je bilo razvidno, da so bili doseženi številni pozitivni premi- ki pri razreševanju notranjih konfliktov, napak in drugih slabosti v kolektivu.

Začasni organi so ob podpori družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji uspeli v znatno krajšem času, kot jim je bilo naloženo, v TOZD Proiz- vodnja aluminija in delovni skupnosti skupnih služb ponovno vzpostaviti delovanje novih samoupravnih organov, vidno se je izboljšala delovna in tehnološka disciplina, že v decembru so sprejeli plane temeljnih organizacij in delovne organiza- cije za leto 1984, izpeljali refe- rendume o združevanju sredstev za Elektro gospodarstvo Sloveni- je, lastno livarno in pravilnik o stanovanjskih vprašanjih.

V postopku sprejemanja je bil tedaj samoupravni sporazum o skupnem prihodku in dopolnje- vanje drugih samoupravnih ak- tov.

Proizvodne in finančne načrte za leto 1983 so dosegli oz. v ne- katerih postavkah presegli. Vse to kaže na uspešno sodelovanje in konsolidacijo kolektiva, v kate- rem že nekoliko popušča v pre- teklosti močno razrasla tozdocska miselnost. Največji problemi so pri oblikovanju novega sistema delitve po delu, kjer mnogi veliko, morda celo preveč pričakujejo. Zavzeto delajo tudi pri oblikova- nju in izvedbi koncepta moder- nizacije aluminija, kar je temeljni problem v TGA Kidričevo.

Povzetek tega poročila, skupno

z zapisnikom skupnega zaseda- nja, v katerem je v celoti zapisano ustno poročilo tov. Gojčiča, so delegati zborov Skupščine občine Ptuj prejeli skupno z drugim gra- divom za seje, ki so bile 13. feb- ruarja. Priloženo je bilo tudi gra- divo o modernizaciji proizvodnje primarne aluminija. Iz celot- nega gradiva jasno izhaja, da so dosežki v kolektivu toliko ohrab- rujoči, da bo verjetno že pred potekom enega leta (pred 31. 8. 1984) možno odpraviti začasne ukrepe družbenega varstva. Razumljivo, da je treba prej ka- rovati in izvoliti ustrezne poslo- vodne organe.

O gradivu je tekla razprava predvsem v Zboru združenega dela kot pristojnem zboru, ki je tudi izrekel ukrep. O tem smo poročali že v zadnji številki Ted- nika, zato danes nekoliko več o prizadevanjih za modernizacijo proizvodnje aluminija.

MODERNIZACIJA PROIZ- VODNJE ALUMINIJA

Namen modernizacije je vla- gati v osnovna in obratna sred- stva, da se ohrani in poveča pro- izvodnja aluminija. Ta cilj bo lahko uresničen, ko bodo v TGA proizvajali aluminij v procesno vodenih pečeh s predpečeno anodo, velikih jakosti toka, zapre izvedbe in čiščenje plinov po su- hem postopku. Tega cilja glede na sedanjo investicijsko sposobnost, tako TGA kot širše družbe, ne bo moč doseči naenkrat, temveč po fazah do leta 1988. O vsem tem tečejo skrbne priprave tako v sami TOZD TGA kot v SOZD UNIAL, v občini in v širši družbenopolitični skupnosti. Za izvedbo investicije

je imenovan posebni projektni svet, ki ima nalogo, da gradivo čimprej pripravi, da ga bodo la- hko verifikirali samoupravni ora- gani v delovni organizaciji, pa tudi vsi porabniki aluminija v Sloveniji, potem pa ga poslali Skupščini SRS s priporočilom, da o problematiki razpravlja zbor združenega dela in da se investici- ja trdno vgradi v družbeni plan SR Slovenije.

Cilj prve faze modernizacije do leta 1988 je proizvodnja 70.000 ton aluminija letno, čeprav so potrebe predelovalcev aluminija v Sloveniji še znatno večje. Ta cilj bo moč doseči z zgraditvijo nove elektrolize C—1, v kateri bi v so- dobnih pečeh proizvajali letno 35.000 ton aluminija. Ob tem pa bi prenovili tudi sedanjo elektrolizo B, kjer bi dvignili proizvodnjo od sedanjih 26.000 ton na 35.000 ton aluminija. Modernizacija elek- trolyze B je mišljena le kratkoročno, dolgoročno rešitev je v zgra- diti nove elektrolize C—2, kar bi prilo v program šele v drugi fazi.

Po terminskem planu je pre- videno, da bi v letošnjem letu pripravili vse potrebno za investicijo, ki bi jo začeli izvajati v letu 1985. Te priprave obsegajo nakup tehnologije, izdelavo projektov, pridobitev soglasij, dovoljenj itd., pa tudi zagotovitev virov financir- anja: iz lastnih sredstev, sredstev sovlagateljev (porabnikov alumi- nija), domačin in tujih kreditov izvajalcev del, dobaviteljev opreme in kreditov bank. Letos bo treba opraviti tudi razpise, izbor ponudnikov, priprava pogodb itd.

Če bo vse to v letošnjem letu opravljeno, glavni problem bo prav gotovo v zagotavljanju de-

narja za vlaganje, potem bi začeli v letu 1985 graditi. Gradnja bo predvidoma trajala do jeseni 1987, vzporedno z izdelavo in montiranjem opreme, instalacij in ostalih potrebnih del tako, da bi lahko opravili poskusno obrato- vanje. Ob koncu leta 1987 bi lahko vse peči v novi elektrolizi C—1 spravili v obratovanje. Takrat bi tudi ugasnila proizvodnja v elek- trolyzi A, kjer so že precej let iz- redno težki delovni pogoji, zlasti škodljivi zdravju, saj je splošno znano, da tam »proizvajajo« in- valide.

V letu 1988 naj bi začeli s pre- delavo elektrolize B, kar bi pre- stavljal prehodno rešitev. Za- časna predelava je smiselna, saj bodo na osnovi zgrajenega obrata anod in sestavljavnice anod za potrebe elektrolize C—1 z nizkim vložkom bistveno povečali koli- čine in s tem pocenili predelavo. Če bo gradnja obrata anod in sestavljavnice anod hitreje napre- dovala, bodo lahko s predelavo elektrolize B začeli tudi prej.

Treba je še povedati, da so si s sovlaganji že zagotovili zadostne količine boksita za načrtovano povečano proizvodnjo aluminija, pa tudi električno energijo. Ob tem je treba zlasti poudariti, da bodo z uresničitvijo načrtovane investicije modernizirali proiz- vodnjo tako, da bodo znižali po- rabo električne energije na kilo- gram aluminija ob sedanjih 18 kWh na 14 kWh.

Zbori Skupščine občine Ptuj so dali enotno podporo prizadeva- njem začasnih organov v TGA „Boris Kidrič“ Kidričevo tudi za čimprejšnji začetek modernizaci- je proizvodnje aluminija. FF

OBČINSKI KOMITE ZA KMETIJSTVO

Ugodna ocena dosedanjega dela

V torek so se sestali na redni seji člani komiteja za kmetijstvo občine Ptuj. Med drugim so razpravljali tudi o poročilu dela tega organa v minulemu obdobju in ocenili, da je bilo delo uspešno. Kot je zapisano v poročilu, lahko po dveh letih delovanja ugotovimo, da je komitej za kmetijstvo kot kolektivni organ, v katerem se kaže vse večji družbeni vpliv tako na načrtovanje, izvajanje in koordiniranje nalog v kmetijstvu, opravičil svojo vlogo. Zlasti je ta vpliv pomemben pri skupnem načrtovanju proizvodnih programov, koordiniranju in izvajanju prostorskih kmetijskih operacij, pa tudi pri sprotnih analizah izvajanja dolgoročnih in kratkoročnih nalog v kmetijstvu in predlaganju ukrepov in usmeritev za njihovo hitrejšo realizacijo.

V komiteju za kmetijstvo občine Ptuj je zaposle- nih devet delavcev. Kadrovska struktura je zado- voljiva, čeprav posamezniki nimajo dovolj izkušenj za opravljanje določenih nalog na področju pro- storskih operacij. V minulemu letu sta se namreč tu, na najvitalnejšem področju v komiteju, zamenjala oba delavca.

Lani je odsek za kmetijsko prostorske ureditve operacije izvajal ali sodeloval pri vseh vrstah ag- rarnih operacij. Po predlogu Kmetijskega kombi- nata je izvajal arondacije v katastrskih občinah Stanošina, Bukovci, Dolane, Svetinci, Desenci, Hvalečinci in Vitomarci. Izvedli so 18 obravnav in v celoti uspeli izvesti arondacijo v k. o. Bukovci, pre- težno pa tudi v k. o. Stanošina. Pri izvajanju teh nalog jih ovirajo nepravilno opravljene razme- ritive nadomestnih zemljišč. Sicer pa je proces za- okroževanja obdelovalnih površin iz leta v leto težavnejše opravilo, saj kmetijski kombinat ne raz- polaga z zadostnim številom nadomestnih parcel. Razlog je v zaostajanju nakupa zemlje za načrto- vanim, saj je tudi pri zasebnih kmetovalcih močno naraslo povpraševanje po zemlji.

Se pomembnejša oblika kmetijsko prostorskih

ureditvenih operacij so bile komasacije, v preteklem letu so največ pozornosti posvečali še neurejenemu hidrosistemu Pesnica, delno pa tudi ureditvi hi- drosistema Polskava. V spomladanskih mesecih je upravni organ, pristojen za kmetijstvo izdelal osnutek odločb za uvedbo komasacijskega postopka za območja Bišci, Svetinci, Velovlak, Hvalečinci, Le- vajnci in Mihovci do Spodnjih Jablan. V postopek je bilo zajetih 553 udeležencev. Opravljenih je bilo tudi precej komasacijskih razprav, postopek pa se je zavlekel zaradi nekaterih nesoglasij. Pri izvajanju omenjenih zadev je potrebno poudariti, da se je zaostanek iz leta 1982 lani še povečal. Razlog je velika izguba časa z izvajanjem zložbe na območju Levajnci. Svoje pa dodaja neurejenost zemljiških postopkov pri kmetijskem kombinatu in neažurnost geodetskega zavoda Maribor. Tako je bilo potrebno za izvajanje nalog na melioracijskem območju hidrosistema Polskava imenovati še drugo komasacijsko komisijo.

Poleg omenjenega je odsek za kmetijstvo pro- storske operacije sodeloval še pri razvrstitvi zemljišč v skladu z 10. členom zakona o kmetijskih zemljiščih, pri urejanju zadev glede odškodnine za HE Formin, ter odškodnin za uničene posevke pri gradnji hidrosistema Polskava in regulaciji Dravi- nje. Tako so v celoti rešili vprašanje odškodnine 154 oškodovancev, z odmeritvijo objektov hidrosiste- ma Polskava pa bo omogočeno plačilo odškodnine za uničena zemljišča približno 1200 oškodovancev.

Poleg tega so delavci komiteja za kmetijstvo opravili celo vrsto upravnih zadev s področja kme- tijstva in gozdarstva in prav tako celo vrsto zem- ljiškoknjižnih zadev za območja Svetinci, Velovlak, ob Krki, Mostje, Derbetinci in Strejaci, Bišci, Hvale- tinci in Levajnci. Pri tem je bilo zaradi izredno neurejenega lastništva zemljišč potrebne mnogo- terenskega dela zaradi ugotavljanja dejanskega stanja. JB

Iz programa dela zborov skupščine občine Ormož

Na občinski kandidacijski konferenci v Ormožu so delegati obravnavali tudi program dela zborov skupščine občine Ormož za leto 1984. V programu je zlasti na poudarek nalogam na področju uresničevanja gospodarske stabilizacije in dogovorjene politike o družbeno-ekonomskem razvoju občine, spremljanju izvajanja politike, ki jo je sprejela skupščina ter nalogam pri analiziranju dolgoročnih možnosti razvoja.

Poudarili so tudi, da je program možno med letom dopolnjevati, spreminjati, pač odvisno od ocene razmer in potreb v občini. Taka odprtost programa bo skupščini omogočala sprotno reagirati na vse pomembnejše pojave, ki zahtevajo poseg občinske skupščine v skladu z njenimi pristojnostmi in odgovornostjo.

Uresničevanje programa bo zahtevalo od vseh udeležencev v procesu delegatskega odločanja dosledno spoštovanje njegovih določil, predvidenih rokov glede priprave gradiv za delegatsko odločanje, ker le to bo omogočalo poglobljeno razpravo, oblikovanje preudarnih stališč in ustvarjalno sodelovanje pri odločitvah.

Zaradi tega tudi ni naključje, da so o tem programu sklepali na občinski kandidacijski konferenci, saj je program dela bistveni pogoj za učinkovito delo skupščine, njenih zborov in

delovnih teles. Program dela je tudi ustrezno usklajen s programi dela drugih družbenih dejavnikov v občini, zlasti še z družbenopolitičnimi organizacijami in z drugimi, ki sodelujejo v skupščinskem odločanju. V skladu s tem je treba tudi ustrezno zastaviti delo SZDL in sindikatov v odnosu do dela delegacij in delegatskega odločanja v zborih skupščine.

V letošnjem letu bo treba opraviti zahtevno in obsežno delo, ki se nanaša na uresničevanje srednjeročnega in dolgoročnega plana razvoja. Izvršni svet bo pripravil analizo razvojnih možnosti za pripravo plana za obdobje 1986—1990, ki mora imeti možne cilje in globalne okvire razvoja v prihodnjih petih letih. Prav tako je treba pripraviti dokumente za izdelavo in sprejem dolgoročnega plana občine do leta 1995 in za določena področja do leta 2000. To je ob izvajanju programa gospodarske stabilizacije ena najpomembnejših nalog občinske skupščine v letošnjem letu.

Zbori občinske skupščine bodo obravnavali še predlog stališč za nadaljnji razvoj krajevnih skupnosti, poročila o zunanjtrgovinski menjavi OZD in o izvajanju politike cen v občini, o izvajanju sanacijskih programov OZD, ki poslujejo z izgubo in podobno. Sklepali bodo tudi o spremembah in dopolnitvah prostorskega dela družbenega plana (kategorizacija kmetijskih zemljišč in agrokarta), o družbenem

dogovoru o pospeševanju drobnega gospodarstva v občini, o kmetijski politiki v proizvodnem in organizacijskem pogledu ter o delu kmetijske zemljiške skupnosti, seznanjali se bodo z zakonodajo, ki se nanaša na področje kmetijske politike in obravnavali druge dokumente s področja družbenoekonomskih odnosov.

Ustrezno pozornost bodo posvetili tudi poročilom o izvajanju referendumskega programa v občini, uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov, delu izvršnega sveta in upravnih organov, o delovanju skupnosti za varstvo pred požarom, o delu občinske zdravstvene skupnosti, cestno komunalne skupnosti, o stanju na področju SLO in družbene samozaščite, sprejeli pa bodo tudi vrsto odlokov, ki urejajo zadeve na posameznih področjih.

Okvirni letni program je podrobneje razčlenjen in časovno opredeljen po trimesečjih. Zapisano je, da bodo gradiva delegati praviloma obravnavali po dvofaznem postopku in da se morajo vsi neposredno zainteresirani pravočasno vključiti v obravnavo že v fazi osnutkov. Na ta način bodo lahko razčistili vrsto odprtih vprašanj, skrajšali razpravo in s tem prispevali k racionalizaciji dela.

—u

POVZETEK IZ POROČILA IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE OBČINE ORMOŽ

Izvršni svet skupščine občine Ormož skrbi v mejah pravic in dolžnosti občine za izvajanje politike in izvrševanja zakonov, drugih predpisov in drugih splošnih aktov skupščine, za usmerjanje in usklajevanje dela upravnih organov ter je odgovoren skupščini za stanje v družbenopolitični skupnosti. Njegove naloge so naštet v 202. členu statutarnega sklepa o spremembah in dopolnitvah statuta občine Ormož.

V letu 1983 je imel izvršni svet 22 rednih in 3 izredne seje, skupaj 25. Na vseh 25 sejah je bil prisoten en član, povprečno so bili udeleženi člani na 20 sejah.

Izvršni svet je delal po programu dela za leto 1983 in obravnaval tudi gradivo, ki ni bilo navedeno v programu. Skupno je obravnaval 47 poročil oz. analiz, 16 družbenih dogovorov, 9 samoupravnih sporazumov, 49 samoupravnih splošnih aktov in 188 drugih zadev (razna soglasja, programi, potrditve cen, premoženjsko pravne zadeve, dodatne zaposlitve, imenovanja, pogodbe, solidarnostna sredstva, izplačila iz nezarejenih sredstev in drugo). Obravnaval pa je tudi 56 zadev, ki niso bile v programu in 166 drugih sprotnih zadev.

Program dela izvršnega sveta za leto 1983 ni bil v celoti realiziran. Pripravljena niso bila naslednja poročila, analize in splošni akti:

- analiza dolgoročnih razvojnih možnosti s smernicami za obdobje 1986—1995 v občini Ormož,
- poročilo o stanju na področju SLO in DS v občini Ormož,
- poročilo o delu sveta za preventivno in vzgojo v cestnem prometu,
- poročilo o izvajanju dogovora družbene usmeritve razporejanja dohodka v občini Ormož v obdobju januar—marec 1983,
- poročilo o izvajanju gozdnih in lov-nogospodarskih načrtov na območju občine Ormož,
- poročilo o delovanju skupnosti za varstvo pred požarom v občini Ormož,
- odlok o ustanovitvi elektroenergetske skupnosti občin Podravja,
- odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o prekrških zoper javni red in mir,
- odlok o varstvu pred hrupom v občini Ormož,

— program dolgoročnega razvoja občine Ormož v obdobju 1936—1995,

— odločba o uvedbi komasacijskega postopka kmetijskih zemljišč na območju k. o. Mihovci, Trgovišče in Cvetkovci,

— družbeni dogovor o malem gospodarstvu v občini Ormož,

— sklep o organizaciji službe za opazovanje, obveščanje ter upravnih zvez.

V letu 1982 sta bila sprejeta zvezni zakon o splošni ljudski obrambi in republiški zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. V lanskem letu so bila nova navodila za izdelavo načrtov pripravljenosti v družbeno politični skupnosti. Da bodo lahko v poročilu o stanju na področju SLO in DS v občini zajete spremembe, bo izvršnemu svetu predloženo v letošnjem letu. Prav tako bodo v letošnjem letu obravnavane ostale neuresničene naloge iz lanskega leta.

Pri izvršnem svetu so delovale naslednje komisije oz. koordinacijski odbori:

- komisija za pripravo in izvajanje načrta uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v občini Ormož,
- koordinacijski odbor za skupno porabo,
- koordinacijski odbor za intenzivno poljedelsko proizvodnjo,
- komasacijska komisija,
- komisija za vskladitev prostorskega dela družbenega plana občine Ormož,
- komisija za določanje hribovitih kmetij v občini Ormož in
- koordinacijski odbor za izgradnjo ormoškega plinovoda.

Komisija za pripravo in izvajanje načrta uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v občini Ormož je imela dve seji. Komisija je pripravila osnutek in predlog stabilizacijskega programa.

Koordinacijski odbor za skupno porabo je usklajeval skupno porabo za leto 1983 in pripravil izhodišča za leto 1984. Imel je 6 sej.

V letu 1983 je koordinacijski odbor za intenzivno poljedelsko proizvodnjo imel 5 sej. Na teh sejah je posvetil posebno pozornost pripravi in usklajevanju programa spomladanske in usklajevanju programa spomladanske in jesenske setve, spremljal je izvajanje setve, vršil

potrebne priprave za spravilo pridelkov, spremljal in ocenjeval spravilo in odkup pridelkov. Koordinacijski odbor je tudi opozarjal pristojne organe na problematiko pridobivanja površin za sladkorno peso, pomanjkanje rezervnih delov za kmetijsko mehanizacijo, pomanjkanje goriva ob setvi in spravilu, vključevanje neobdelanih in slabo obdelanih površin ter zakupnih površin v organizirano poljedeljsko proizvodnjo, urejanje deponij za sladkorno peso, organiziranje pridelave vrtnin za potrebe TOZD Gosad in setev sladkorne pese na območju vse Slovenije.

Komasacijska komisija je imela 5 sej. Komisija je izdala več kot polovico odločb o novi razdelitvi kmetijskih zemljišč iz komasacijskega sklada in obravnavala pritožbe.

Komisija za ureditev prostorskega dela družbenega plana občine je imela dve seji, na katerih so člani razpravljali o kategorizaciji kmetijskih zemljišč v občini. Komisija je sodelovala s kmetijsko zemljiško skupnostjo in na seji komiteja za družbeno planiranje, razvoj in gospodarske zadeve.

Komisija za določanje hribovitih kmetij je imela 1 sejo. S konkretnim delom bo pričela letos.

Koordinacijski odbor za izgradnjo plinovoda je imel 7 sej. Odbor je lani določil točno traso plinovoda, poskrbel za idejne načrte in začel postopek za investicijski program.

V lanskem letu je izvršni svet SO opravil dva razgovora z direktorji OZD oz. TOZD s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti. Pojasnjena so bila resolucijska izhodišča SRS v povezavi z našimi občinskimi razmerami in osnutki dogovorov o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984 in potrebni stabilizacijski ukrepi. Sodeloval je z OZD oz. TOZD in pomagal pri razreševanju gospodarskih problemov.

Izvršni svet je vodil razgovore s predstavniki delovnih organizacij z razvitih območij in v tujini o poslovnem sodelovanju (Zelezarna Ravne, Lek Ljubljana, Primat Maribor, Intes Maribor idr.) Sodeloval je tudi z občinskimi in medobčinskimi družbenopolitičnimi organizacijami, izvršnimi sveti občin v regiji, z društvi in krajevnimi skupnostmi.

tem bi prav gotovo prispevali k racionalizaciji delegatskega dela.

Ker bo po volilnem rokovniku treba v marcu 1984 izvesti volitve nosilcev vodilnih funkcij, ki jim poteče dveletni mandat, ne bo mogoče v celoti uresničiti programa, sprejetega za letošnje prvo trimesečje, zato bo nekatere naloge treba prenesti na zasedanje zborov v aprilu.

V razpravi na zasedanjih zborov občinske skupščine, 13. februarja so predložili program soglasno sprejeli s priporočilom, da je treba trimesečne programe pripravljati z največjo skrbnostjo in vanje vključevati sprotne naloge.

Letni program dela zborov Skupščine občine Ptuj obsega 4 poglavja, v vsakem pa so naloge podrobneje razčlenjene z navedbo zadev, pristojnosti, predlagatelja, pripravljalca gradiva in čas obravnave. Poglavja pa obsegajo: družbenopolitični sistem, ki nakazuje kar 38 zadev, družbeno ekonomski razvoj z 11 skupinami zadev, družbeno ekonomski odnosi s 14 zadevami in ostala področja, kjer je opredeljenih 8 zadev.

OSNUTEK PRORAČUNA OBČINE PTUJ

Resolucija o politiki družbenega in gospodarskega razvoja občine Ptuj v letu 1984 določa, da bodo sredstva za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb, oblikovana prek občinskega proračuna, rasla počasneje od rasti dohodka, podrobneje pa bo ta vrsta porabe urejena s posebnim dogovorom.

Osnutek družbenega dogovora o izvajanju politike na področju splošne porabe na ravni občin v SR Sloveniji v letu 1984 pa določa, da bodo izvirni prihodki za splošno porabo v občinah naraščali v globalu največ do 18 % glede na leto 1983. Na višino možne rasti v posamezni občini bodo vplivali odhodki, ki jih občina razporeja za delo pravnomočnih organov, medobčinskih inšpekcijskih služb in za priznavalne borcem NOV. Zato je določeno osnovno izhodišče rasti za vse občine le 16,2 % glede na leto 1983.

V tej višini oblikovani global izvirnih prihodkov proračuna pa bo možno realizirati le ob upoštevanju izhodišč, ki jih določa dogovor in sicer:

— davek iz osebnega dohodka delavcev se upošteva po stopnji 0,35 %,

— odstopljeni del posebnega republiškega davka od prometa proizvodov, se upošteva v odloku o odstopu dela posebnega republiškega davka od prometa proizvodov posameznim občinam v letu 1984,

— davki od občanov se upoštevajo v višini, ki bi jo bilo pri posamezni občini možno doseči ob doslednem izvajanju dogovora o usklajeni davčni politiki v letu 1984 ob najmanj 95 % izterjavi davkov in prispevkov (kalkulativni prihodki),

— drugi izvirni prihodki se upoštevajo v doseženi višini.

Republiška uprava za družbene prihodke je v sodelovanju z občinsko upravo za družbene prihodke ocenila možne prihodke od davkov občanov, sekretariat za finance pa je določil oceno drugih izvirnih prihodkov, ki pritekajo po avtomatizmu in po tej osnovi predlagal tudi udeležbo občine Ptuj na republiškem davku od prometa proizvodov, ki znaša le 0,54 %.

Upoštevali so določila družbenega dogovora o izvajanju politike na področju splošne porabe v letu 1984, ki določa osnovno povečanje proračuna za 16,2 % (ni pa še znana možnost rasti po 4. členu dogovora določenih porabnikov) ugotavljamo, da bo brez tega dodatnega učinka, možna rast proračuna občine Ptuj takale:

— dovoljeni obseg proračuna v letu 1983 znaša	206.652.000
— znižanje dovoljenega obsega porabe v letu 1983 za učinek realizacije kalkulatивно ocenjenih prihodkov od davkov občanov v letu 1982	196.000
— povečano za realizirane lastne prihodke upravnih organov v letu 1983	16.180.008
— skupaj prečiščena osnova za leto 1983	222.636.008
— povečanje očiščene osnove po osnutku DD za 16,2 % (brez učinka iz 4. člena dogovora)	258.703.041
— vključitev neporabljenih sredstev do dogovorjenega obsega proračunske porabe v letu 1983	2.305.099
— ocena nelimitiranih prihodkov, ki se ne vključujejo v omejeni obseg:	
— takse parkljarjev in kopitarjev	14.000.000
— turistične takse	400.000
Skupni proračunski global 1984	275.408.140
Od tega:	
— za proračunsko porabo	261.008.140
— odstopljeni prihodki	14.400.000

Tako oblikovani proračunski global v osnutku proračuna pa še ni dokončen, ker še niso znani podatki o možni rasti porabe za pravosodne organe, medobčinske inšpekcijske službe in priznavalne borcem NOV, ki jo morajo določiti republiški sekretariat za pravosodje in upravo ter republiški komite za borce in vojaške invalide. Zato se bo predlog proračuna po vključitvi teh podatkov za toliko razlikoval od predloženega osnutka.

O predloženem osnutku proračuna so zbori skupščine občine Ptuj razpravljali na seji, 13. februarja in ga pogojno sprejeli s tem, da se v predlogu upošteva razprava in še do tedaj neznane podatke o rasti porabe za posamezne namene. Če bo prišlo do bistvenih sprememb v proračunu, se naj izdela nov osnutek.

Težave zaradi pomanjkanja mazuta

Pomanjkanje mazuta je povzročilo veliko težav organizacijam združenega dela v ptujski občini. Tako so v Savini TOZD Gumarna že morali ustaviti delo, problemi pa so tudi v nekaterih tozdih Agisa. Podobno je v ptujski Opekarni, kjer so ostali brez mazuta. Sreča, če temu lahko sploh tako rečemo, je, da bodo v tem kolektivu od ponedeljka dalje izvajali redni letni remont, ki so ga za to obdobje tudi planirali. Pri drugih še nekako gre, čeprav so zaloge majhne, prioriteto pri razdeljevanju mazuta pa seveda ima proizvodnja za izvoz.

I. k.

Začetek občinske politične šole

V ponedeljek je z delom začela občinska politična šola. Slušatelji, njih trideset, se bodo s poglobljenim študijem temeljiteje seznanili z marksističnim, družbenoekonomskim in političnim znanjem, da bodo tako lažje in uspešno sodelovali pri uresničevanju dolgoročnih ciljev in nalog družbe v vseh okoljih, kjer živijo in delajo. Predavanja bodo vsak ponedeljek, torek in sredo.

I. k.

Priprave na plenum

Danes (23. februarja) se bo sestalo predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov in razpravljalo ter sklepalo o zaključnem računu sveta in finančnem načrtu za letos. V posebnih točki dnevnega reda bo razpravljalo o kandidatih za najodgovornejše funkcije v občinskem svetu. O kandidatih so osnovnih organizacij sindikata že razpravljali, razprava je bila zaključena 20. februarja.

Predsedstvo bo danes določilo tudi datum sklica plenuma in dnevniki red. Predvideno je, da bo plenum 27. ali 28. februarja. Osrednja točka razprave bo uresničevanje socialne politike v občini Ptuj.

MG

Obširen program dela zborov skupščine občine Ptuj

Na skupnem zasedanju zborov Skupščine občine Ptuj, 26. decembra 1983 so delegati obravnavali osnutek programa dela zborov občinske skupščine za leto 1984. Ob tem so sprejeli tudi periodični delovni program zborov za letošnje prvo trimesečje.

O osnutku programa dela Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora je na podlagi dopolnitev, predlogov in pripomb poglobljeno razpravljali občinski izvršni svet in predsedstvo Skupščine občine Ptuj. Pri tem so vključili v predlog večino dopolnitev, predlogov in pripomb, razen nekaterih zadev, ki so že bodisi delno ali v celoti vključene v druga gradiva.

Predsedstvo SO Ptuj je tudi kritično ocenilo uresničevanje programa dela za leto 1983 in ne-realizirana pomembnejša področja vključila v Program dela za leto 1984. Neuresničeni so ostali tisti programi samoupravnih interesnih skupnosti, ki so vezani na spremembo temeljev plana, ki pa še ni bil sprejet, zato teh področij

ni bilo smotno prenašati v program za letošnje leto.

Program dela zborov SO Ptuj je tako izdelan za vse leto in časovno razporejen po trimesečjih, določa tako predlagatelja kot tudi pripravljalca gradiva. Na ta način želi predstojstvo v pripravo gradiva vključiti širši krog sodelavcev z namenom, da bi lahko delovno gradivo prej obravnavala skupščinska telesa in odbori zborov.

Gradivo bodo delegati obravnavali praviloma v dvofaznem postopku. Pri tem predsedstvo posebej opozarja, da se morajo delegacije, strokovne službe in samoupravni organi aktivno vključiti v obravnavo že v fazi osnutkov in se tudi povezovati z organi samoupravljanja v svojih okoljih, svoja stališča in predloge pa takoj posredovati pripravljalcu gradiva in predlagatelju, v večini primerov je to občinski izvršni svet. S tako obliko in načinom dela bi lahko sproti razčistili odprta vprašanja in dileme ter skrajšali razpravo na sejah zborov občinske skupščine že pri obravnavi osnutka gradiva. S

minija vabi k sodelovanju delavce pri proizvodnji aluminija.

Posebni pogoj: starost 21 let, zdravstvena in psihofizična sposobnost.

SPLOŠNI POGOJ: PKV elektrolizer in 3 mesece delovnih izkušenj ali NKV delavec z naj-

manj končanimi 6 razredi osnovne šole z obvezo, da si bodo potrebno strokovno izobrazbo pridobili ob delu v roku 6 mesecev.

Prijave sprejema kadrovsko socialna služba TGA „Boris Kidrič“ Kidričevo.

Potne stroške na prihod na delo vračamo delno.

unial
tovarna glinice in aluminija
Boris Kidrič n. sub. o.
Kidričevo

Unial Tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič“ Kidričevo, TOZD Proizvodnja alu-

Zgodovina Strnišča (Kidričevega) — novo delo Vide Rojičeve

Ptujčanka Vida Rojičeva, upokojena ravnateljica Pokrajinskega muzeja, letošnja dobitnica najvišjega občinskega priznanja — Velike oljenke, je avtorica številnih publikacij, ki so nenačrtnost dokument časa in ljudi, predvsem pa obdobja, ki mu je posvetila velik del svojega življenja in dela. Ob izročitvi nagrade ptujske skupnosti je beseda nanela tudi na pisanje, na zbiranje dragocenih dokumentov in ohranjenega gradiva iz let 1918 do 1945, na delo, ki ga opravlja še danes.

„Leta 1959 sem pričela pisati kratek pregled zgodovine naprednega gibanja delavstva od leta 1918, za naše območje konkretno — delavsko kmečkega gibanja in iz obdobja NOB. Tako je nastala knjižica Ptuj v boju za lepše dni. To je bila prva publikacija, ki služi za raziskovanje domače zgodovine, ni pa delo obširno. Ta pregled je bil pozneje dopolnjen s Ptujskim zbornikom, ki je izšel leta 1962, saj ga je kar dobra polovica namenjena tej zgodovini. Za tem so takorekoč same ob sebi nastajale še druge publikacije kot so: Slovenskogrski četa in moje najobširnejše delo monografija o Dušanu Kvedru, ki je izšla že v času, ko sem upokojena po 22. letih dela v muzeju.

V zadnjem obdobju sem se posvetila pisanju zgodovine enega izmed naših krajev za katerega menim, da je edinstvena — to je zgodovine Kidričevega, Strnišča — kot smo ga imenovali do leta 1953. Menim, da noben slovenski kraj ni imel tako razgibane zgodovine kot ravno Strnišče. Nekaj sem objavila že v Tedniku, nakar sem to dopolnila in bo kmalu natisnjeno v časopisu za zgodovino in narodopisje v Mariboru.

Veliko sem delala tudi v mariborskem arhivu, kjer sem zbiralala podatke za zgodovino Slovenskih gor — od narodnega prebujenja v prejšnjem stoletju, do današnjih dni, oziroma podrobnije do leta 1954. Tudi to sem v nadaljevanjih že objavila v Tedniku, potrebno pa ga je še dopolniti in upam tudi, da bo kdaj v tisku. Zadoščenje imam že s tem, da je bilo predstavljeno našim občanom, nam je na kratko predstavila svoje delo in načrte Vida Rojičeva, ki je v lanskem letu dopolnila 70 let. Kljub temu pa še vedno dela in zbira dragoceno gradivo, ki je takorekoč nenačrtnost dokument za vse, ki bodo našo preteklost še raziskovali in že napisano dopolnili s svojimi spoznanji.

mš

Oto Mesarič gostoval v Klubu zdravljenih alkoholikov

V četrtek 16. 2. 1984 je v TSZA v Ptuj gostoval Oto Mesarič s Partljičevim monodramo „Domača naloga“. Mesaričevemu izvajanju so prisluhnili naši zdravljeni iz vseh treh skupin in njihovi svojci.

Številna vprašanja, ki so se porajala med predstavo so zdravljeni prihranili za konec predstave, ko so se skupaj z režiserko in igralcem zadržali v prijetnem in sproščnem pogovoru. Beseda je tekla tudi o pitju alkoholnih pijač na sceni. Igralec je pojasnil, da gre za različne „trike“, ki se jih poslužujejo v takšnih primerih, ko scenarij to zahteva; saj bi resnično pitje alkohola med samo predstavo igralcem zmanjšalo kritičnost in zmoglost uspešno odigrati predstavo.

Bilo je lepo z njimi. Morda pa bo Oto Mesarič uspelo pritegniti med redne goste Ptujškega gledališča že kakšnega od naših zdravljenec. To bi bila zanj največja zahvala.

Dr. Z. I.

Druži jih veselje do likovnega izražanja

Pred osmimi leti so pri prosvetnem društvu Alojz Arnuš v Rogoznici ustanovili likovno sekcijo, ki se lahko danes pohvali s številnimi predstavami svojih članov v krajevnih skupnostih, ptujskih delovnih organizacijah, paviljonu Dušana Kvedra in z več kot desetimi razstavami na katerih so sodelovali njihovi posamezni člani. Bili pa so tudi pobudniki srečanja likovnikov pobratenih občin, ki postaja tradicionalno, aktivno pa sodelujejo z likovno skupino Podravka 72 iz Koprivnice.

Ta 7-članska likovni kolektiv iz Rogoznice bi želel v skupino še kakšnega kiparja ali grafika, da bi bilo delo pestrejšje in dejavnost še bolj raznolika. Po uspešni predstavi Frančka Simoniča na samostojni razstavi v Zagrebu, so minule dni s svojimi slikami krasi delovne prostore kolektiva Projekta inženjeringa, radi pa se bodo odzvali — kot pravijo — slehernemu vabilu, saj je neposredno delovno okolje tudi najprivlačnejši ambient in zagotovilo, da bo za razstavljanje dela dovolj zanimanja.

mš

VPRAŠANJA — ODGOVORI

Kaj je s starim ptujskim kopališčem?

Za odgovor na to vprašanje smo zaprosili Metko Koroščevo, namestnico predsednika komiteja za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve pri SO Ptuj in dobili sledeč odgovor:

„Ptujsko kopališče v Muršičevi ulici je last občine Ptuj. Kot verjetno veste je, razen enega stanovanja, zgrajba prazna. Če se ne motim je kopališče obratovalo do leta 1977, dve leti pozneje, torej leta 1979, pa ga je od Komunalnega podjetja Ptuj prevzela občina Ptuj.

Doslej so za zgradbo nekdanjega kopališča pokazali interes le člani ribiške družine Ptuj in zadnje čase tudi društvo slepih in slabovidnih Ptuj. Slednji so predložili tudi program za izkoriščenost objekta, vendar so želeli le del te kopališke zgradbe. Vedeti je treba, da celotna zgradba predstavlja zahtevo po izjemno visokih vlaganjih, ker je pač že dotrajala. Zadnja odločitev, komu bo zgradba dodeljena, je v pristojnosti izvršnega sveta, ki bo po proučitvi vseh strokovnih vidikov odločil, ali se bo zgradba dodelila, ali pa bomo še naprej iskali primerne interese.“

— OM

SKUPNA PORABA V OBČINI ORMOŽ

Pod skupno porabo pojmuje tista sredstva, ki jih obračunavajo delavci v združenem delu od bruto osebnih dohodkov za zadovoljevanje skupnih potreb zdravstva, šolstva, kulture, socialnega skrbstva itd. V občini Ormož ugotavljajo, da so v letu 1983 dosledno upoštevali resolucijska izhodišča pri oblikovanju te skupne porabe. Glede na precejšnjo rast osebnih dohodkov, je bil tudi priliv sredstev večji, zlasti še v zadnjih dveh mesecih minulega leta. Posledica tega so bili tudi presežki odvedeni v skladu s predpisi za izvozne stimulacije.

Občina Ormož prejema tudi solidarnostna sredstva, ki so v lanskem letu pritekala zadovoljivo, vendar bolj neenakomerno in z zakasnitvami.

Pri načrtovanju skupne porabe za leto 1984 so pri določitvi stopenj prispevkov upoštevali družbene usmeritve, zato so v občini Ormož za letos sprejete obveznosti nekoliko nižje kot so bile v lanskem letu.

— u

DELO SOCIALISTIČNE ZVEZE MORA ZAŽIVETI

KRAJEVNA SKUPNOST VIDEM

neposredno izražajo svoje želje in rešujejo lastne probleme in probleme svoje sredine. Za boljše informiranost krajanov so za vse terenske organizacije izdelali oglasne deske.

Rezultati boljšega pristopa so se pokazali pri organiziranju prostovoljnih akcij krajanov, tako pri gradnji poslovnega doma ob pokopališču, kot pri gramoziranjih cest in drugih skupnih akcijah. Pri akcijah so se krajanje še posebej izkazali, pri tem pa se je izkazalo tudi, — kdo so tisti, ki stojijo ob strani ali celo zavestno ovirajo delo pri razvoju krajevnih skupnosti. Terenske organizacije so pokazale aktivnost tudi v pripravi plana dela krajevnih skupnosti v tekočem letu.

Omeniti je potrebno, da je bilo v lanskem letu zgrajenih precej telefonskih linij in pridobljenih lepo število priključkov v naseljih Tržec, Jurovc, Lancova vas in Dravinjski vrh. Zgradili so transformatorske postaje v Šturmovcu in Jurovc, nove vodovodne priključke v Pobježu. Vključevali pa so se tudi v družbene akcije, na primer v akcijo za setev sladkorne pese na čim večjih površinah, v ocenitev škode po toči in tako dalje.

Pred kratkim so obravnavali prostorski plan, ki nakazuje območja v KS, kjer je še možna

gradnja objektov, kar nakazuje nekatere rešitve pa tudi nekatere nove probleme. Prek ustreznih organov so interverirali glede neustreznih preskrbe s prehrabnimi artikli, kjer je še posebej pereč problem prodajalne v Tržcu. Skupne rešitve tu še niso našli, zato je to ena glavnih nalog pred kratkim ustanovljenega sveta potrošnikov. Veliko je problemov z nesamozadržanim ravnanjem občanov predvsem pri onesnaževanju okolja in uničevanju družbene lastnine. Tudi temu problemu bo potrebno v bodoče posvetiti veliko pozornost.

Ko že govorimo o nalogah, je potrebno omeniti prizadevanja za nadaljnje razvijanje tradicij NOB, prav tako pomembno delo pa jih čaka na področju vključevanja mladih v samoupravno življenje. Nadaljnja naloga je ponovno aktivno in usklajeno delo društvenih organizacij, predvsem pa želijo, kot že omenjeno, izboljšati sodelovanje z občinsko konferenco SZDL.

Od tega pričakujejo tudi več posluha za njihove težave. Ni mogoče mimo dejstva, da je krajevna skupnost Videm ostala ponovno na cedilu pri načrtovanju gradnje vodovoda v Haložah, kar je bilo usklajeno načrtovano v tem srednjeročnem obdobju. Nadaljnji problem, ki kliče po rešitvi s pomočjo širše družbene skupnosti, je onesnaževanje potoka Studenčnica in tako dalje.

JB

Zanima jih ljubiteljska dejavnost

MED MLADIMI NA GRAJENI

čve Krefle in jutri se bo Ivan Potrč sam udeležil ene naših vaj, kjer se bomo z njim tudi pogovarjali. Mislim, da nam bo lahko sam osvetlil nekatere like, kot si jih je zamislil. Upam, da bo ob naši premieri dvorana polno zasedena.

Sicer smo lahko zares zadovoljni in ponosni na takšno dvorano, žal pa imamo težave z ogrevanjem. V dvorani imamo samo dve peči na olje, kar pa seveda ne zadostuje. V zimskem času se zaradi tega izogibamo raznim prireditvam. V načrtu imamo ureditev centralnega ogrevanja in upam, da bomo s tem problem ogrevanja dvorane rešili.

Vlado Kokol je povedal kako se odvijajo aktivnosti na športnem področju:

„Kot vidite smo sredi teptanja proge za slalom. Vsako leto pripravimo to tekmovanje in kar dober obisk imamo. Lani smo imeli kar 35 tekmovalcev in nekaj sto gledalcev, upam, da bo letos vsaj tako. Veliko dela smo imeli s pripravo proge, po tekmovanju pa bo za vse ljubitelje smučanja obratovala tudi manjša vlečnica.

Sicer pa čez leto potekajo še razne druge športne aktivnosti. Igramo mali nogomet, košarko, včasih namizni tenis, skratka udeležujemo se tudi raznih turnirjev, ki jih pripravljajo mladi iz okoljskih krajev.“

O preživljanju prostega časa in zabavnem življenju mladih na Grajeni je govoril Roman Mesarec:

„Razen vključevanja v pevski zbor, kulturno sekcijo in športne aktivnosti moram dodati še vključevanje mladih v gasilsko društvo, kjer je

mladinska desetina dosegla že nekaj lepih uspehov. Razen tega preživljamo prosti čas tudi na raznih zabavah. Skoraj ne mine sestanek, po katerem se ne bi še malo zavrteli.

Pozabil sem omeniti aktivnosti v okviru krajevne organizacije Rdečega križa, kjer je tudi nekaj mladincev. No, v naši mladinski sobi nekajkrat igramo tudi šah ali kakšne druge družabne igre. Pri vsakem odhodu našega mladincev v JLA prirajamo poslovilne slovesnosti. Veste tu smo že bolj podeželski ljudje in mislim, da je boljše ujemamo kot mladi sredi mesta, ko včasih nekateri sploh ne vedo drug za drugega.“

Med ostalimi sogovorniki pa smo za objavo pripravili še izjavo mladega likovnega ustvarjalca Romana Očišnika:

„Sem amater in nimam nekih posebnih možnosti, da bi svoja dela pokazal širši množici. Bil sem član likovne sekcije v Rogoznici, vendar sem zaradi oddaljenosti moral odnehati.

Pred leti smo se dogovarjali, da bi ustanovili likovno sekcijo tudi na Grajeni, vendar je bilo premalo interesentov.

Največ slikam v olju, občasno posežem tudi po akvarelih, zadnje čase pa se ukvarjam tudi z grafiko. Kakor mi pač dopuščata čas in denar.

Morda še iščem samega sebe, iščem nekaj novega in upam, da bom pri tem uspel, da se bom neke pač ujel, da bom našel svoj stil. Krajani Grajene me poznajo predvsem prek raznih plakatov in vabil, ki jih pišem in likovno opremljam po svoji zamisli. Med našimi mladinci je še več mladih, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s tem ali onim področjem, mislim, da je največ tistih, ki se ukvarjajo z elektroniko. Skratka, za tako podeželsko naselje kot je Grajena, smo mladi kar dovolj aktivni.“

M. Ozmeč

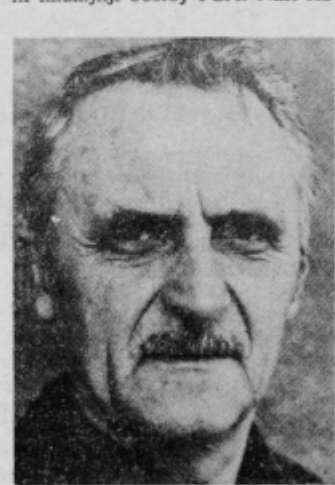
Veliko novega v KS Kidričevo

V krajevni skupnosti Kidričevo se je od našega zadnjega obiska marsikaj spremenilo. Ne samo v naselju in okrog njega, ampak tudi v vodstvu krajevnih skupnosti. Sredi lanskega leta so za novega predsednika sveta KS izvolili dolgoletnega aktivnega družbeno političnega delavca tega kraja, Ivana Mazara. Z njim smo pripravili naslednji pogovor. Najprej smo želeli zvedeti kakšno je trenutno stanje, oziroma kam so usmerjene aktivnosti krajanov v tem trenutku?

„V skupščini in svetu KS ter v krajevni konferenci SZDL se v tem trenutku ubadamo s številnimi pomembnimi nalogami, med katerimi moram izpostaviti vsaj dve bistveni vprašanji: — kako aktivirati krajanje za doslednejše izvrševanje dogovorjenih nalog in — kako zagotoviti oziroma poživiti družabno življenje v okviru društev in organizacij. Slednji problem je najbolj pereč v naselju samem, saj je družabno in društveno življenje skorajda zamrlo. Nekoliko boljše je v Kungoti, Apačah, Njivercih in Strnišču, a še vedno ne tako, da bi bili lahko zadovoljni.“

Vse naše aktivnosti potekajo v okviru dogovorjenega delovnega plana, v katere želimo vključiti tudi delovne organizacije, ki imajo sedeže na območju naše KS. Pogovore o tem smo že imeli v osnovni šoli Kidričevo, s člani kolektivnega poslovnega organa v TGA Kidričevo. Lahko trdimo, da so

naša stališča bila sprejeta in, da imamo obljubljeno pomoč v možnem obsegu. Vemo namreč, da se v tovarni ubadajo s težko nalogo, kako zagotoviti rekonstrukcijo in nadaljnji obstoj TGA. Naši KS

Ivan Mazara, predsednik sveta KS Kidričevo

ni in ne more biti vseeno kako se bo končal ta maratonski tek, ki traja že nekaj let, kajti večina naših krajanov je s svojo socialno varnostjo vezana prav na to delovno organizacijo.

Podobne pogovore o možnem sodelovanju bomo v kratkem izvedli tudi v obratih Pleškarja in Zašite ter v ostalih delovnih kolektivih in ustanovah na območju naše KS.

Prav zaradi izredne pomembnosti bomo nalogo revitalizacije podredili vsem ostalim nalogam, saj je od tega pravzaprav odvisna realizacija našega programa. Res je sicer, da nam primanjkuje tudi denarja, vendar sem prepričan, da bomo to težavo lažje odpravili.“

Kako pa uresničujete naloge iz referendumskega programa?

„S tem smo zadovoljni, saj smo dosedaj realizirali že vse zastavljene naloge, ki smo jih sprejeli na referendumu. Najpovsem kaj smo naredili v posameznih naseljih:

V Kungoti smo rekonstruirali nizkonapetostno omrežje, v teku pa je gradnja nove trafo postaje. KS je v ta namen in samoprispevka prispevala nad 600.000.— Potekajo tudi priprave za rekonstrukcijo kulturno prosvetnega doma v tem kraju, za kar bomo namenili še okoli 200.000.— din.

V Strnišču smo napeljali telefonsko omrežje, na katerega je že priključenih 16 novih naročnikov. Celotna investicija je veljala 500.000 din, izredno veliko pa so s prostovoljnimi delom prispevali tudi krajanje.

V Njivercih smo asfaltirali cesto v dolžini 500 m. Stroški za ta dela so znašali 650.000 dinarjev. K izgradnji doma upokojencev pa so krajanje Njiverc prispevali še 100 tisočakov. Razen tega so s prostovoljnimi delom in z zbranimi sredstvi krajanov zgradili otroško igrišče v novem naselju Njiverc.

V Apačah smo asfaltirali cesto Apače—Trnovci, v dolžini 1.100

m, kar nas je veljalo 1.570.000.— din. Postavljena je javna telefonska govornica, za katero smo iz samoprispevka namenili nad 170 tisočakov. Poudariti je treba, da so krajanje naredili kabino sami in opravili tudi precej ostalih del.

V Kidričevem smo položili drugo prevleko asfalta na cesti od pošte do gradu in šolske ceste v dolžini 1.600 m. Udeležba KS pri tem je bila 500.000 din, ostalo pa je prispevala Samoupravna komunalna skupnost Ptuj. Začeta je največja investicija in sicer gradnja toplovoda od tovarne do naselja za poznejšo toplifikacijo naselja. Delež KS v tej investiciji je 2 milijona. Sedaj so od tovarne do kopališča že položili magistralni toplovod, brž ko bo vreme dopuščalo bodo z delom nadaljevali.

Vsem nam je jasno, da je realizacija zastavljenih nalog v veliki meri odvisna od krajanov samih, pa seveda tudi od aktivnosti društveno političnih organizacij na našem območju. V bodoče pričakujemo še večjo pomoč s strani mladinske organizacije, predvsem bodo mlade roke dobrodošle na spomladanskih akcijah čiščenja naselja. Pozivam vse krajanje, da po svoji moči prispevajo svoj delež k realizaciji ostalih nalog, saj gre za korist vseh nas v krajevni skupnosti. Ne bi smelo biti krajana, ki ne bi s svojim prostovoljnim delom pri tem pomagal!“

M. Ozmeč

Gozdarstvo v občini Ormož

Gozdarstvo je iz narodno gospodarskega vidika pomembna panoga. S sortimenti ne zadovoljuje samo domačih potreb, temveč so še velike perspektive lesa in končanih proizvodov v izvozu. Gozdovi niso le proizvajalec lesa, temveč so vse bolj uveljavljajo posredne koristi gozdnega prostora, ki jih ni moč meriti z vrednostnimi kazalci, nudijo pa velik prispevek človekovi rekreaciji in ohranjanju naravnega okolja. Gozdovi so zaradi svojih funkcij dobrina splošnega pomena in so pod posebnim z zakonom določenim varstvom.

Na območju občine Ormož gospodarji z gozdovi družbene lastnine več koristnikov in sicer: G. G. Maribor TOZD Gozdarstvo Ormož, TOZD Gozdarstvo Ptuj in Slovin KK „Jerusalem“ Ormož. Kmetijski kombinat Jeruzalem Ormož je v letu 1981 gospodaril na 145,69 ha gozdov, do letošnjega leta pa jih je zmanjšal za 90 hektarjev. Gre predvsem za krčivne v kmetijske namene in tudi za zamenjave gozdov z zasebnimi lastniki za kmetijsko obdelovalna zemljišča. Družbeni gozdovi so prostorsko razvrščeni v enoti v devetih večjih kompleksih in imajo svoje zaključeno oštevilčenje.

Gozdovi zasebnega sektorja so močno razdrobljeni po vsej ormoški občini, saj je gozdnatost komaj 27 %. Posest, ki je razdeljena na 11.140 posestnih listov, je v 113 oddelkih in 1020 odsekih. Tako je povprečna velikost odseka 4,37 ha.

V občini uspeva velika množina raznih vrst gozdnega drevja, od katerih je le nekaj gospodarsko pomembnih, takih, ki sestavljajo ogrodje slehernega sestoja. S tem pa ne trdimo, da je večina drevesnih vrst nepomembna. Vsaka zase in vse skupaj zaslužijo, da jim gozdar posveča potrebno skrb, ker s tem dviga proizvodnost in pestrost slovenjgoriških gozdov. V tem delu Slovenskih gorc so namreč ekološki pogoji za gozdno vegetacijo manj ugodni kot v drugih predelih panonskega obrobja. Ta se kaže tako na zastopanosti drevesnih vrst, obilo buke in trdih listavcev, manj rdečega bora in hrasta, zelo malo kostanja, kot tudi na kvaliteti sestojev, nizka rast, starišev izgled in slabe tehnične lastnosti drevja. Pri tem ima tudi velik vpliv razdrobljenost gozdnih površin, saj v večjih kompleksih najdemo lepše sestoje in tudi zelo lepe, če v rasti niso bili moteni zaradi človekovih posegov.

Lastnosti gozdnega rastišča in zastopanih drevesnih vrst ne dajejo dosti možnosti za široko izbiro gospodarskih oblik. Gospodarjenje z gozdovi, stanje gozdov in vrsta obratovanja sta narekovala razdelitev gozdov na gospodarske razrede.

GG MARIBOR TOZD GOZDARSTVO ORMOŽ

Temeljna organizacija gospodarji z družbenimi gozdovi na območju občine Ormož in obsega predvsem višinske gozdove. Značilnost teh gozdov je, da rastejo na razgibanem zemljišču, ki jih v preteklosti ni bilo umno uporabiti v kmetijske namene. Zaradi tega so tudi precej nepovezani in z njimi ni možno kompletno gospodariti. Veliko omejitve pri izkoriščanju naravnega gozdnega potenciala predstavlja nizka lesna zaloga, ki je posledica neučinkovitega gospodarjenja v preteklosti.

Neposredna podlaga za gospodarjenje z gozdovi so gozdno-gospodarski načrti gospodarskih enot, ki obsegajo opis stanja gozdov in cilje gospodarjenja, vrsto in obseg del ter ukrepov za doseg te ciljev in ekonomsko-financijski program. Tako je sestavljen Gozdnogospodarski načrt za družbene in zasebne gozdove Ormož za leto 1977—1986. Prav tako ima Gozdnogospodarsko Maribor TOZD Gozdarstvo Ormož svoj srednjeročni plan za obdobje 1981—1985.

Ker je osnovna dejavnost TOZD Gozdarstvo Ormož vzgoja, nega, varstvo in izkoriščanje gozdov, oddajajo les v drugo TOZD znotraj delovne organizacije.

V letu 1981 so imeli v TOZD Gozdarstvo planiran izvoz oblovine listavcev v višini 230 kub. m, izvršitev pa je znašala 311,25 kub. m; v letu 1982 ni bil planiran izvoz, izvozili pa so 550 kub. m oblovine listavcev.

TOZD Gozdarstvo Ormož precej sredstev vlaga tudi v gradnjo infrastrukture. Tako je bila zgrajena cesta Šardine—Velika Nedelja—Ormož. S tem je bila možna lažja eksploatacija lesa s tega območja. Zgradili pa so tudi garažo v Ormožu.

ORGANIZIRANOST ZASEBNEGA SEKTORJA GOZDARSTVA

Skupna površina gozdov v zasebni lastni občine Ormož je znašala po podatkih ureditvene službe 4456 ha. Omenjene površine koristi 3032 individualnih lastnikov, ki so v pretežni večini kmetje (625 kmetov). Vsi lastniki gozdov z območja občine Ormož so organizirani v TOK Gozdarstvo Ptuj, ki je temeljna organizacija za kooperacijo gozdarstva v sestavi DO GG Maribor. Temeljno organizacijo tvorijo poleg delavcev, ki združujejo svoje delo, tudi lastniki gozdov, ki se s TOK v kooperativnem odnosu in so sklenili ustreznih SK o združitvi. Velika večina lastnikov gozdov sicer nima statusa člana, pač pa so vsi lastniki po zakonu o gozdovih dolžni opravljati nekatere funkcije gospodarjenja v TOK za gozdarstvo (odkazilo lesa, promet z lesom, obveznosti do biološke amortizacije itd.). Od vseh lastnikov gozdov, ki jih je na območju TOK-a gozdarstva Ptuj nad 14.000, je le nekaj manj kot 200 pridobilo status člana TOK. Na področju občine Ormož je takih članov 24.

Samoupravljanje v TOK gozdarstva Ptuj: Najvišji organ je zbor članov in delavcev TOK. Delavski svet je organ upravljanja, ki opravlja oz. izvaja tiste samoupravne funkcije, ki niso neposredna samoupravljalna pravica člana TOK ali delavca TOK. Delavski svet šteje 15 članov, od tega je 2/3 članov TOK in 1/3 delavcev TOK. Z območja občine Ormož so 4 člani delavskega sveta

in sicer 3 člani kooperanti in 1 delavec. Konferenca članov TOK je organ, ki se sestaja po potrebi in obravnava zadeve, ki tangirajo le člana TOK.

V celotnem TOK Gozdarstvo Ptuj je zaposleno 46 delavcev, od tega 15 strokovnih gozdarskih delavcev, 4 knjigovodsko administrativne delavke, 2 šoferja, 2 traktorista, 22 delavcev v neposredni proizvodnji v gozdu in 1 čistilka.

Na območju občine Ormož pa je zaposlenih 5 delavcev in sicer 1 revirni gozdar in 2 logarja ter 2 delavca v direktni proizvodnji.

LESNA PROIZVODNJA IN PRODAJA LESA

Od skupne posekane lesne mase odpade na domačo uporabo lesa okoli 80 %, le 20 % celotne sečnje predstavljajo blagovni višek, oziroma se pojavi na tržišču za industrijsko predelavo. Letne količine blagovne proizvodnje pa varirajo in so odvisne od več dejavnikov (letina kmetijskih pridelkov, cene lesa, pospeševanje gradnje proizvodnih kmetijskih objektov itd.) TOK Gozdarstvo Ptuj je odkupil v letu 1981 — 1867 kub. m, leta 1982 — 2907 kub. m, v letu 1983 pa okoli 2000 kub. m blagovnih viškov. Ocenjuje se, da se letno v direktni menjavi med proizvajalci in porabniki znotraj občine opravi promet okoli 600—1000 kub. m lesne mase. Precejšen del tega prometa se opravi v naravnih obliki z lesom, zlasti z drvmi se plačujejo opravljena dela v kmetijstvu.

V razdobju zadnjih 3 let, zlasti pa lani in predlani, je na območju občine nekoliko povečana sečnja zaradi melioracij na območju Velike Nedelje, Trgovišča, Cvetkovec in Osluševca. Na tem območju je odstranjeno okoli 60 ha gozdnih površin. Ocenjuje pa se, da je na drugih območjih občine, zlasti v bolj odročnih in hribovitih delih v razdobju zadnjih nekaj let z gozdom zaraslo približno 30 ha površin.

V TOK Gozdarstvo se veliko skrbi posveča negi in obnovi gozdov. V letih 1981, 1982 in 1983 je bilo pogoždeno 21,30 ha gozodne površine, opravila priprava tal za pogoždovanje na 19,15 ha. Izvedli so tudi negovalna dela na površini 193,30 ha mladih gozdov, in opravili zavarovalne ukrepe na mladih nasadih in gozdovih na površini 17,50 ha. Vsa ta dela se izvajajo s sredstvi biološke amortizacije, ki se združujejo na ravni DO Gozdarstvo Maribor od lesa danega v promet in tudi od tehničnega lesa za domačo porabo.

Povzeto iz gradiva za sejo zborov SO ORMOŽ

SVETOVALNO DELO JE POMEMBNO

V petek in soboto, 17. in 18. februarja, je bil v Srednješolskem centru v Ptuj posvet sekcije za šolsko pedagogiko pri Zvezi društev pedagoških delavcev Slovenije. Udeleženci posveta so v petek poslušali predavanje prof. dr. Vinka Skalarja, predstojnika oddelka za pedagogiko na filozofski fakulteti v Ljubljani, o vzgojno težavnih otrocih in mladostnikih.

Na popoldanski okrogli mizi so govorili o problematiki usmerjanja učencev in osnovnih in sred-

njih šolah ter o vlogi svetovalnih delavcev pri vzgojni funkciji šole. Pedagogi so ob tej priložnosti izmenjali dosedanje delovne izkušnje, zvečer pa so izvedli še letno skupščino sekcije za šolsko pedagogiko. Ta dan so izkoristili tudi za ogled centra, predstavili pa so jim tudi metode in vsebino dela.

Soboto so udeleženci posveta izkoristili za ogled ptujskih znamenitosti, zatem pa so obiskali vzgojni zavod Veržej in spoznali njihove delovne metode.

N. D.

Epidemija strahu—„AIDS“ na pohodu že tudi po Evropi

DR. MED. FRAN BRUMEN

Širi po obsežni ameriški celini. Tako je zavladovalo stanje, da se strah pred nepojasnjeno boleznijo širi hitreje, kakor pa bolezen sama.

AIDS je v resnici strahotna bolezen. Obolenje napade človekov sistem splošne odpornosti in popolnoma oropa telo obrambnih sposobnosti, med drugimi tudi proti nekaterim vrstam rakastih obolenj. Bolezni ni mogoče pozdraviti, oziroma DOSEDAJ SE NI NAJDENO UČINKOVITO ZDRAVILNO IN SE KONČUJE TEKOM DVEH LET V 75 % SMRTNO.

Pred dobrima dvema letoma je zdravstvena služba v Atlanti in Georgiji prejela prve prijave tega obolenja in vendar še niti danes vzrok bolezni ni pojasnjen. Tako so ukrepi zdravnikov popolnoma nemočni in so omejeni zgolj na opozorila in nasvete na homoseksualne moške, da naj pri svojem seksualnem izživljanju čim

manj menjavajo partnerje. SPOZNANJE, DA SE BOLEZEN ŠIRI S SPOLNIM IZZIVLJANJEM, JE DOKAJ ZANESLJIVO UTEMELJENO. Na splošno lahko trdimo, da menjava spolnih partnerjev pospešuje širjenje bolezni.

Zaradi zelo dolge inkubacijske dobe (doba do ugotovljivega izbruha bolezni) SO TOREJ LAHKO TUDI NAVIDEŽNO POPOLNOMA ZDRAVE OSEBE RAZŠIRJEVALCI TE BOLEZNI! Dokazano je namreč, da so se pokazali prvi znaki obolenja pol, pa tudi šele tri leta po okužbi!

Raziskave v Severni Ameriki so pokazale, da 3/4 obolelih pripada skupini moških homoseksualcev, približno 17 % obolelih zavzemajo narkomani (ljudje, ki uživajo mamila). Pri tej ugotovitvi se vsiljuje dve misli: narkomani živijo običajno tudi popolnoma sproščeno spolno življenje in je tudi v tem iskati vzrok in še

KREDITNA BANKA MARIBOR
ZDRUŽENA V LJUBLJANSKO BANKO – ZDRUŽENO BANKO

sklicuje na podlagi sklepa predsednika izvršilnega odbora banke

ZBORE VARČEVALCEV

Varčevalce vljudo vabimo, da se udeležijo zbora za območje tiste občine, v kateri ima sedež njihova enota banke in sicer:

v ponedeljek, 27. 2. 1984 ob 17. uri za varčevalce enot iz območja OBČINE PTUJ. Zbor bo v prostorih banke v Ptuj, Titov trg 5/1.

v torek, 28. 2. 1984 ob 19. uri za varčevalce iz območja OBČINE ORMOŽ. Zbor bo v prostorih banke v Ormožu, Ptujška cesta 2.

Pravico do udeležbe na zbore imajo občani, ki imajo pri banki dinarsko ali devizno hranilno vlogo, tekoči ali devizni račun. Na zbore bodo obravnavana vprašanja s področja poslovanja banke s prebivalstvom in izvoljeni delegati v organe varčevalcev.

VABIMO K ČIM ŠTEVILNEJŠI UDELEŽBI!

Javna razprava o delovnem času

Po sprejemu zakona o računanju časa v letu 1982 je tudi na območju ptujke občine nastala širša razprava o razporeditvi, začetku in koncu delovnega časa, o večji prilagoditvi obratovalnega časa potrebam delavcev in občanov. Pri tem je še zlasti pomemben delovni in obratovalni čas na področju prometa in zvez, prometa blaga na drobno, obrti, gostinstva, turizma in drugih.

Na podlagi izkušenj, predlogov in usklajevanja interesov delavcev v posameznih dejavnostih je delovna skupina pri izvršnem svetu SO Ptuj, ki jo vodi Franc Zadravec, član občinskega izvršnega sveta, pripravila osnutek samoupravnega sporazuma o razporeditvi, pričetku in koncu delovnega časa na območju občine Ptuj. O njegovi vsebini smo v Tedniku že obširneje poročali.

Ta osnutek je bil do 20. februarja v javni razpravi. Kot ugotavljajo, so se v javno razpravo zlasti intenzivno vključevali delavci s področja prometa in zvez, trgovine, gostinstva, obrti in drugih storitvenih dejavnosti ter tudi zdravstva in šolstva. Mnogo premalo pa so se v javno razpravo vključile krajevne skupnosti s svojimi sveti potrošnikov, vendar se je zadnje dni tudi tu premaknilo naprej, saj imajo občani prav prek svetov potrošnikov možnost vplivati na kar najdoslednejše uveljavljanje njihovih interesov in potreb.

Jutri, 24. februarja popoldne se bo v delavskem domu Franca Krambergerja v Ptujju sestala na prvi seji Konferenca svetov potrošnikov občine Ptuj, sprejela poslovnik o svojem delu, imenovala komisije in razsodišča, predvsem pa ocenila javno razpravo v

KS o osnutku samoupravnega sporazuma o razporeditvi, pričetku in koncu delovnega časa ter tudi sama dala k osnutku svoje pripombe in predloge v interesu potrošnikov v najširšem smislu. Na podlagi vseh predlogov in pripomb iz javne razprave bo delovna skupina pri izvršnem svetu pripravila predlog samoupravnega

sporazuma, o njem bo Izvršni svet SO Ptuj razpravljala na seji, 29. februarja in ga dal v sprejem podpisnikom. Ti naj bi ga podpisali do 20. marca, izvajati pa bi ga začeli s 26. marcem, to je z dnem, ko bomo kazalce na naših urah premaknili za eno uro naprej.

FF

POVEZOVANJE ZDRAVSTVA V PODRAVJU

V Podravju potekajo aktivnosti za povezovanje zdravstvenih delovnih organizacij. Z njimi so začeli že v lanskem letu, nadaljujejo pa letos, ko bo treba tudi sprejeti odločitev. Pri tem se pojavljata zlasti odprti vprašanja: kako naj bo v prihodnje organizirano zdravstvo v ptujski in ormoški občini glede na to, da sta v teh občinah dve zdravstveni organizaciji — Zdravstveni center Ptuj-Ormož in Zdravstvene lekarne Ptuj; drugo vprašanje pa je, na kakšnih osnovah se naj ptujsko in ormoško zdravstvo povezuje z ostalim zdravstvom v Podravju.

Gre namreč za odločitev glede sestavljene organizacije združenega dela, ki naj bi se po nekaterih predlogih imenovala SOZD Združeno zdravstvo Podravja in za razmerje zdravstvenih delovnih organizacij v tem sozdu. O vsem tem bo treba najti najustreznejše rešitve v poglobljeni razpravi v pristojnih organih in v vseh neposredno zainteresiranih kolektivih.

— u

Za graditelje malih hidroelektrarn krajše administrativne poti

V Elektrotehniški zvezi Slovenije nameravajo v kratkem natisniti posebna navodila za gradnjo malih hidroelektrarn, ki jih je pripravila posebna delovna skupina Elektrogospodarstva Slovenije. Navodila bodo odlični pripomoček vsem zasebnim graditeljem; svetujejo, kam se mora občan obrniti, da bo dobil vsa potrebna soglasja, kakšna oprema je potrebna za malo vodno elektrarno in katere varstvene predpise je potrebno upoštevati. Navodila so prirejena za malo elektrarno z močjo do 36 kilovoltamperov, pri kateri je še dopustna preprosta in cenena priključitev na hišni razdelilec. V prilogi k navodilom so dodani še obrazci za pridobitev energetskega in elektroenergetskega soglasja.

Za pričetek gradnje male hidroelektrarne potrebuje vsak zasebnik dokumentacijo in seveda uporaben vodni vir. Na občini si mora priskrbiti lokacijsko dovoljenje, nato pa mu republiški komite za industrijo in gradbeništvo izda gradbeno dovoljenje.

Po dograditvi mu isti komite, potem, ko je mala hidroelektrarna tehnično pregledana, izda še uporabno dovoljenje. Našteta dovoljenja so temeljna, vendar ne zadostajo, potrebna so tudi soglasja. Bodoči graditelj mora najprej pridobiti energetske soglasje in sicer pri interesni skupnosti energetike. S tem je investitor evidentiran (kje gradi in ali izpolnjuje pogoje). Za pridobitev drugega soglasja se mora obrniti na tisto distribucijsko temeljno organizacijo združenega dela (TOZD Elektro Ptuj), ki pokriva omrežje, kjer bo zasebnik gradil. Potem, ko bo navedel podatke o moči in načinu obratovanja, se bo dokopal do energetskega soglasja. Tretje soglasje pa je vodno gospodarsko, ki ga je baje najtežje dobiti.

Na pobudo delovne skupine, ki se v elektrogospodarstvu ukvarja z malimi hidroelektrarnami, so pričeli v posameznih distribucijskih TOZD nameščati tudi posebne strokovnjake, ki svetujejo in pomagajo pri zbiranju soglasij.

Drago Papler

SLOVENSKA BISTRICA

Davek od dohodka doslej 35 občanov

Na upravi za družbene dohodke občine Slovenska Bistrica imajo v teh dneh veliko dela, seveda jim tega ne manjka tudi skozi vse leto, zato pa v tem času tukaj zbirajo pomembne podatke. Še posebno zanimivi so podatki koliko občanov je prijavilo napoved za odmero davka od dohodka. Do 31. januarja se je oglasilo skupno 35 občanov, ki so v delovnem razmerju. Med tistimi, ki so prijavili letni dohodek je bilo 49 obrtnikov. Nekako v „sredini“ pa se je prijavil tudi žužmar. Tukaj bo prav gotovo veljal pregovor „ena lastovka še ne prinese pomladi“, saj je težko pričakovati, da bo ta posameznik spodbudil še druge, čeprav jih v občini gotovo ni tako malo.

Iz doslej razvidnih podatkov je v občini Slovenska Bistrica dosegel najvišji dohodek trgovski potnik in to 1.029.705 dinarjev. Za njim je elektroinženir z 953.533 dinarji, šofer 920.077 dinarjev, prav tako šofer za 744.195 dinarji in zdravnik s 601.580 dinarji. Ob tem pa v občini ne zapostavljajo možnosti, da to niso edine visoke številke ustvarjenega dohodka in da je nekaj tudi takšnih, ki so tudi tokrat „pozabili“ dohodek prijaviti, ker so zaslužili toliko, da bi ga po predpisih morali. Letos je v bistriški občini prijavilo dohodek približno enako število občanov kot v preteklem letu.

Viktor Horvat

Najboljši skakalci z najmlajšim udeležencem. od leve: Zvonko; Mirko in Franc ter najmlajši Vlado Kokol iz Vidma.

Prvovrščeni v smuku, od leve: Zvonko, Marjan in Janez.

Spet veselo na Majskem vrhu

Mladinski aktiv Majski vrh je 5. februarja organiziral tekmovanje v smučarskih skokih in smuku. Tekmovanja se je udeležilo 45 tekmovalcev v obeh disciplinah.

Rezultati skokov: Mirko Drevenšek 2 x 21 m, Strmec; Zvonko Duh 21, 20,5 m, Ljubstava; Franc Bratušek, 20,5, 21 m, Ljubstava.

Rezultati v smuku: Marjan Vindiš, Varaždin 2136; Zvonko Duh, Ljubstava 2147; Janez Kojc, Žetale 2149.

Številni gledalci, ki jih je lepa nedelja zvalila na sneg, so bili zadovoljni, saj se je organizator potrudil tudi zanje. Pripravil je topel prigrizek in kuhano vino, manjkalo pa ni tudi pravega haložana.

Besedilo in posnetek: V. M.

RAZSTAVIŠČE ALUMINIJ

Potrditev prizadevanj — preverjanje lastnega dela

Tisti, ki so bili v sredo, 8. februarja, prisotni na otvoritveni razstavi, bodo verjetno delili mnenje z menoj, da smo dostojno, bolj kot kdajkoli poprej, obeležili slovenski kulturni praznik.

V času med malico so učenci osnovne šole iz Kidričevega izvedli kratak in prirčen program, nato pa smo odprli razstavo likovnih del slikarja amaterja Branka Pungartnika iz Maribora.

„Zavedam se, da je razstava le del tega kulturnega dogodka, le okvir, ki daje skupaj z nastopom otrok nekaj več“, je ob otvoritvi dejal slikar. Resnično daje nekaj več. Otroci so nas s programom navdušili in odšli. V nas je sicer še dolgo odzvanjala njihova sproščena pesem in mladost, slike pa so ostale z nami vse do konca meseca in vsak dan znova jih lahko odkrivamo in spoznavamo.

„Zelo prijetno mi je in presenečen sem, zato ne vem, kaj naj bi vam povedal“, je začel svojo pripoved Branko Pungartnik. „Za slikanje nikoli ni prepozno“, je spodbudil vse, ki so z zanimanjem sledili njegovi pripovedi. Zadovoljen je, da se je 1976 vključil v likovno sekcijo Angel Besednjak v Mariboru, kjer člani drug drugemu pomagajo in svetujejo. Tam se je seznanil tudi z različnimi tehnikami slikanja in risanja. Pridobil si je znanje in se izpopolnjeval pod vodstvom priznanih umetnikov kot so Primožič, Kores, Jelenc in Golja.

Branko Pungartnik je doslej razstavljal že na več kot dvajsetih skupinskih razstavah, samostojno se tokrat predstavlja četrtič. Kaj mu pomeni taka razstava? „To je nekaj več kot razstava v delovni organizaciji, kjer sem zaposlen. Pomeni potrditev vseh prizadevanj in žrtvovanja. Gre za preverjanje lastnega dela.“

Marsikdo se je vprašal, če so te slike napredaj in kakšen odnos ima umetnik do njih. Tovariš Pungartnik pravi, da različno čuti ob delih. Odvisno je od motiva in okoliščin, kje in kako slika nastaja. Težje jo dela, bolj je navezan nanjo. Seveda tudi kakšno prodaja, predvsem zato, da si z denarjem, ki ga dobi zanje, kupi material, ki je vedno bolj drag in težko ga je dobiti.

Belina v knjigi vtisov se počasi polni s podpisi in tu in tam si upa kdo napisati še besedo ali dve: čestitam, lepo, kaj takega bi želel imeti doma ...

Se malo in razstavo bomo zaprli, slike vrnili in prepričana sem, da jih bomo pogrešali, zato razstavišče Aluminij, kakor smo ga poimenovali, ne sme ostati prazno. V komisiji za kulturo že razmišljajo o novi razstavi, veseli pa bodo tudi vsakega novega predloga.

Vrata umetnikom — predvsem amaterjem — so v TGA vedno odprta.

Vera Peklar

Sredstva kulturne skupnosti občine Ormož

Dogovorjeni global za kulturno skupnost občine Ormož za leto 1983 je znašal 4.576.000 din, realizacija pa je znašala 5.458.000 din, kar so pač osebni dohodki rasli bolj kot je bilo načrtovano v resoluciji, zato so presežek odvedli v sklad za izvozne stimulacije.

Ker ormoška občina sodi med manj razvita območja v SRS, je bila deležna tudi sredstev iz solidarnosti. Občinska kulturna skupnost prejema solidarnostna sredstva na podlagi realiziranega programa, t. j. za nakup knjig, za predstave in podobno. Sredstev iz solidarnosti so načrtovali 1.433.270 din, kar je bilo realizirano le s 95,7 odstotka. Realizacija je bila nižja zaradi izpada gostovanja simfoničnega orkestra.

— u

PRENOVA MESTNEGA JEDRA

Doslej neusklajena

»O prenovi mestnega jedra govorimo zaradi tega, ker ugotavljamo, da mesta umirajo. Umirajo »sekundarna mesta«, to so mesta, ki so bila zgrajena za potrebe industrije. Pomeni, da so bila zgrajena za to, da dajo čim več stanovanj delavcem, ki živijo oziroma delajo v bližini tega stanovanjskega naselja. Rojevala so se spalna naselja. Ki so imela samo osnovne funkcije — oskrbovalne funkcije in spalne. Vzporedno so nastajali poslovni centri, trgovski centri in podobno. Posledica je celodnevno potovanje, hoja, sprehod in da deli mesta živijo samo tisti čas, ko se v njem nahajamo. Spalni del živi takrat, ko v njem spimo; industrijske cone živijo, ko traja delavnik; mesto kot celota pa ne živi več.

Vedno večji razmah pa beležijo mesta, ki jim pravimo »terciarna mesta«. To so mesta, ki so zgrajena za potrebe ljudi oziroma na potrebah ljudi. To so tudi mesta, ki bi naj človeku dajala vse možnosti za bivanje — od spanja do dela na drugi strani, oskrbe ...

Srednjeveško mesto po zasnovi ustreza že povedanemu. Bilo je center nekega širšega območja; v tem mestu so ljudje stanovali, hišna struktura je bila takšna, da je bila v priložnosti prodaja, v etaži stanovanje. Na ta način je mesto kot celota živelo. Bilo je upravno, versko središče, središče nekega širšega območja.

Ko govorimo o revitalizaciji oziroma prenovi mesta, govorimo tudi o tem, da naj bi takšno prenovljeno mesto, vzdrževalo samo sebe. V prenovljenem mestu naj bi bili izenačeni pogoji življenja ljudi v sanitarno-tehničnem smislu in socialnem smislu. V prenovljenem mestu naj bi živela obrt, proizvodnja, kultura, otroško varstvo in to v kakovostnejši obliki. Povečala bi se tudi gostota prebivalstva v samem starem mestnem jedru. Možnost dajejo še neizkoriščena področja.

Namen prenov je, da stara mestna jedra ponovno zaživijo kot sestavni del mesta. Celota, da prevzamejo večji del funkcij, ki jih mora neko mesto opravljati v širšem prostoru, je uvodoma povedal dipl. ing. arhitekt Marjan Berlič, vodja biroja za urbanizem Projekta inženiring Ptuj.

ZAČETKI PRENOVE

Kdaj smo v Ptuj udeležili prve aktivnosti za prenovu mestnega jedra?

»Ptuj ni bil deležen takšnega propadanja, kot je to primer v večjih mestih, kjer je staro mesto postalo pribežališče socialno najbolj ogroženih struktur in v tistem delu je gradbena struktura skoraj povsem propadla. V Ptuj je prav tako precej takih ljudi in stanovanj. Ves čas je stari center Ptuja živel dosti aktivno življenje — ostale so mu funkcije centralnih dejavnosti (občinska uprava, nabava, trgovina). Zaradi tega je ta akcija prenov kontinuirana, je drugačna od prenov v zahodnih mestih.

V Ptuj in okolici govorimo, da je prenova stalno delo. Prenova sama po sebi bi naj pomenila zaživetje mesta. Zato je prenova v Ptuj stalen pojav s tem, da je neorganiziran, stihijski.

Ob 1900-letnici Ptuja smo na veliko obnavljali fasade. Če jih danes pogledamo, vidimo, da jih je večina propadla. Vsi ti, ki se s tem ukvarjamo, menimo, da je zadnji čas, da k prenovi pristopimo organizirano. Le tako lahko pričakujemo trajnejše rezultate.

To pa je predvsem namen prenov. Fasad ne bomo obnavljali vsakih pet let, objekt mora biti zastavljen tako, da ustreza novi funkciji.

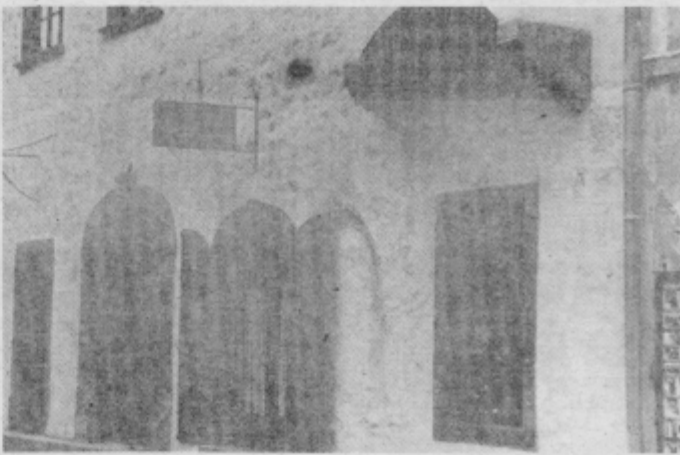
DRUŽBENI DOGOVOR

Kako pa se v vse to vklaplja družbeni dogovor?

»Družbeni dogovor o prenovi mestnega jedra je podpisan, vendar ga ne uresničujemo. Roki se ne spoštujejo. Prvo, kar bomo sedaj morali narediti je študija — delo, ki bo dalo osnovne podatke o stanju mestnega jedra — to je stanje osvetljeno z vseh vidikov: gradbenega komunalnega, zgodovinsko-varstvenega, socialnega, sociološkega, etnografskega, finančnega, pravnega ...

SMERNICE — PODLAGA ZA PROGRAM PRENOVE

Na osnovi ugotovitev bomo podali smernice za izdelavo programa za prenovu mestnega jedra. Temu programu pa bo sledil zazidalni načrt, ker po sedanjih zakonodaji druge oblike dokumenta, ki bi reševal probleme okrog starega mestnega jedra, ni. Zazidalni načrt bo dal vse možnosti za poseg v prostor v vseh

Pri prenovi smo dosegli nekaj dobrih rezultatov: Lep primer je zgradba na Prešernovi 4

Foto: Kosi

Novo življenje v starem dijaškem domu

pogledih: od komunalnih na eni strani do pravno-ekonomskih na drugi strani.

REZULTATI DOSEDANJE PRENOVE

Kaj smo na prenovi dosedaj naredili?

»Dosedanja prenova je bila neorganizirana s tem, da je tudi nekaj posegov, ki so že tudi organizirani in dajejo tudi dobre rezultate.

»Dilema« na Slovenskem trgu: Odločitev med baročno in renesančno fasado

posnetki: L. Kotar

Prenova mesta gre organsko iz smeri Trga mladinskih delovnih brigad, Srbskega trga, prek Slovenskega trga po Prešernovi ulici proti stari gimnaziji oziroma Dominikanskemu samostanu. To je pot organske rasti prenov. Obenem s prenovu objektov, pa je bilo nekaj posegov, ki so vidni vsem.

Je dober primer, kako je mogoče taki objekt z ne preveč sredstvi, usposobiti za druge namene.

V fazi snemanja je celotni kare: Jadranska, Cankarjeva, Prešernova ulica. Za ta kare so pripravljene idejni projekti. Po naših predvidevanjih je to prvi kare, na katerem bomo pričeli izvajati organizirano prenovu. Potrebni pa bo še nekaj predhodnih del.

PRENOVA V LETU 1984 IN NAPREJ

Kakšni pa so načrti prenov letos in naprej?

»Letos bomo izdelali študijo, ki bo dala podatke in usmeritve za celotno mestno jedro. Ob pripravi predloga študije, smo pripravili tudi metodologijo dela pri prenovi mestnega jedra.

V letu 1985 pa bi morali priti do zazidalnega načrta in začeti s konkretnim delom. Pričakujemo, da ne bo zastoj pri akciji, ki jih izvaja Zavod za s.pomeniško varstvo Maribor. Zavod ima v načrtu obnovitev fasade in pročelja ter zadnjih delov hiše na Slovenskem trgu, ki je bila včasih mestna hiša. Pri obnovi je nastal velik problem, ker so pod fasado, ki so jo odprli, našli na renesančno fasado. To je edina renesančna fasada na kontinentalnem delu Slovenije oziroma ena izmed redkih. Dilema je tu: ali pustiti baročno fasado ali predstaviti renesančno fasado.

S tem želimo samo povedati, da so problemi pri prenovi in to takšni, na katere nismo vajeni v vsakodnevem življenju. Po vseh predračunih, ki smo jih že opravili, pa bi moral biti kvadratni meter novega stanovanja v takem delu cenejši.

Velik problem pri prenovi so finančna sredstva. Mislim, da finance ne bi smele biti največji problem, zaradi tega, ker se da stanovanja graditi tudi v starem mestnem jedru. Vsako leto zgradimo toliko in toliko novih stanovanj, zakaj se ne bi del teh sredstev porabil za revitalizacijo, obnovo oziroma postavitev stanovanj v starem mestnem jedru. Ko bo enkrat hišni fond obnovljen v gradbenem smislu, potem bo mogoče izkoristiti tudi podstrešja. V starem mestnem jedru je podstrešij veliko. Izkoristiti podstrešja pomeni pridobiti kvadratni meter stanovanjske površine po znatno nižji ceni, kot v novogradnji. To pa bi zagotovilo pritok mladih ljudi v staro mestno jedro, je zaključil Marjan Berlič.

Pripravila: MG

Kulturni maraton v SŠC v Ptuj

Med prireditvami s katerimi smo obeležili minuli slovenski kulturni praznik je bil tudi tako imenovani kulturni maraton, ki je zajel največje število mladih — ves kolektiv ptujskega srednješolskega centra kjer so 8. februarja pripravili vrsto različnih kulturnih manifestacij in nastopov. Tako so kot nastopajoče ali kot gledalce vključili vse učence, tega dne pa so gostili tudi ptujsko likovnico — amaterko Rozino Šebetičevo, ki se je z 32 deli predstavila v prostoru mladinskega likovnega razstavišča. Med organizatorji kulturnega maratona smo za kratko predstavitev poprosili Mileno Furekovo, ki nam je med drugim povedala:

„Zanimivo je to, da pri nas letos slovenskega

kulturnega praznika nismo proslavili na klasični način — s kratko proslavo. Odločili smo se, da aktivno zaposlimo vse učence, zato smo jih razdelili po interesih dejavnostih in na osnovi njihovih želja formirali skupine. Eni so si ogledovali Ptuj in njegove zgodovinske znamenitosti, nekaj jih je odšlo v študijsko knjižnico, drugi na grad ... V centru samem pa smo aktivirali vse vrste interesnih dejavnosti, tudi tiste, ki niso bile vezane na sam praznik. Pri tem smo predvsem upoštevali interese učencev — kot je disco revijski ples, družabni ples, pevski zbor — v njem niso sodelovali samo pevci, ampak tudi drugi učenci, slišali smo razne vokalno instrumentalne skupine in podobno. Poleg tega

naj omenim še, da so se dekleta spoznavala z gledališkimi frizurami in masko, raznimi tehnikami tiskanja blaga, nekateri so si ogledali film, debatirali o glasbi, ki privlači mlade, aktivno so delali lutkarji — skratka bilo je živahno in zanimivo — vse pa sklenjeno z nekako oddajo POKAŽI KAJ ZNAS na kateri so se nato vsi s svojim znanjem in izdelki tudi predstavili.

Največji delež organizacijskih poslov je opravila tovarišica Mijačevićeva, pomagali pa smo vsi predavatelji centra kot mentorji ali spremljevalci skupin. Tako smo bili vsi vključeni v to delo in upam, da smo ga dnevu in prazniku primerno tudi opravili ...

mš

FOLKLORNA SKUPINA IZ PODGORC

Ne vem, kaj je bolj pritegnilo mojo pozornost, ali korektno izveden ples, ali njihova iskriča gibljivost polna mladostnega žara, ali vse hkrati skupaj. Bilo je na lanskem, zadnjem srečanju ljudskih pevcev, godcev in plesalcev, ko sem jih videl nastopati. Napovedovalka je napovedala folklorno skupino iz Podgorca. A pod to napovedjo, monotono, takšno pač kot so skoraj vse napovedi, brezosebne in največkrat hladne, si nisem mogel kaj prida več predstavljati kot neke vrste plesočo skupino fantov in deklet. Skupino pač, ki bo prišla na oder in več ali manj nezainteresirano odplesala svoj program zato, ker je tu in zato, ker pač obstaja. Obstaja pa zato, ker si njeni člani v zimskih mesecih nimajo nikjer druge preganjati dolgčas kot v folklorni skupini.

Toda, ne! Skupina je že v svojih prvih korakih pokazala, da ni gruča mladih vaških dolgočasnežev, da do dela obvlada prostor in kohtinuiteto v gibanju, ter da s svojo mladostno, sproščeno zagnanostjo kani vsrkati občinstvo vase. Tudi mene! Odobravajoč in hvaležen aplavz je bil dokaz, da se jim je to tudi posrečilo. A takemu občinstvu, ki redno obiskuje folklorne prireditve, gre povsem verjeti, kajti to je tisto občinstvo, ki še vedno zna ceniti duhovne vrednote naše preteklosti. Asociacije ob napovedi so bile k sreči zmotne!

A kje so korenine te simpatične skupine, ki deluje v okviru Prosvetnega društva Alojz Žuran Podgorci, kot posebna — samostojna sekcija?

»V tradiciji za gotovo ne, ker je v domačem kraju nimamo«, mi je odgovoril predsednik folklorne skupine Slavko Prejac. »Vse skupaj se je začelo pred približno šestimi leti ob nenavadni, pravzaprav posrečeni priložnosti. Občina Ormož je namreč pobratena z občino Vrnjačka Banja v

Srbiji in naša krajevna skupnost je bila povabljena, da se v okviru pobratimstva udeleži skupnega nastopa s krajevno skupnostjo Podunavci v znani oddaji beogradske televizije "Znanje—imanje". Tam naj bi se poleg ostalega, predstavili še s krajšim kulturnim programom, ki naj bi zajemal tudi folklora!«

Tako je folklorna skupina iz Podgorca pravzaprav nastala iz nje in ne iz

vseh slovenskih pokrajin, kar za podeželsko skupino, ki nima možnosti velike izbire v plesalcih nikakor ni priporočljivo, potem je bil videz slabe organiziranosti in neperspektivnosti več kot očiten.

Nekako pred dvema letoma je bilo, ko so spoznali, da s takim »po malem z vsem«, ne pridejo nikamor. Drugo pomembno spoznanje takorekoč odločilno za nadaljnji obstoj pa je bila

kosmatačo, nato štajerš, pa čindaro, ki je edina oblika kola pri nas, šotiš itd. Pravkar pa vadijo ples »štirje fantje špilajo«, ki sodi v družino takomimovanih »pojster tancov«.

Programska organiziranost zadnjih dveh let in trdnost v načelih, sta prav gotovo pripomogla, da se je med tem časom skupina šestih parov povečala na sedanjih trinajst; predvsem tistih, ki so se udeleževali v kraju organizirane tečaja zabavnega — družabnega plesa in so kasneje želeli nadaljevati svoje »gibanje« pri folklorni skupini. Ta danes združuje dijake, delavce, uslužbenice in kmečke ljudi v starosti od 15 do 30 let, ki ob velikemu razumevanju šolskega kolektiva pozimi redno vadijo v šoli, v toplejših mesecih pa v dvorani Prosvetnega društva.

Težave, s katerimi se ubada plesna skupina, niso majhne. Najbolj jih občutijo v »plesno« slabo raziskanem okolju in pomanjkljivi strokovnosti. Tu, kot pravi predsednik Slavko Prejac, se še vedno »lovijo«. Druge težave so seveda materialnega značaja. Te sicer ne ogrožajo njihovega obstoja, ker se skupina z vsakoletnimi priredbami družabnega večera ob Dnevu žensk, vzdržuje sama. Izkupek boja zadostuje za celoletno nemoteno delovanje še zlasti, ker se izogibajo vseh večjih posebnih izdatkov, kot so, recimo, potni stroški za gostovanje itd. Izrazite pa občutijo pomanjkanje denarnih sredstev takrat, ko gre za nabavo oblačil, brez katerih folklorna skupina ne more.

Zenski del skupine se jim je doslej že posrečilo obleči v oblačila, ki so jih nosile njihove prababice in babice ob koncu prejšnjega, ali v začetku tega stoletja. Težje bo to storiti za moški del, kajti cena njihovim oblačilom je neprimerno višja od ženskih in se suče okoli osmih tisočakov za osebo, kar pa ni tako malo, če vemo, da je treba obleči osem do deset plesalcev. Denar zanje bodo poskusili nabrati po raznih podjetjih, za protiuslugo pa ponuditi svoj nastop. In če smo že pri nastopih, potem je treba povedati, da so doslej nastopili najprej v Vrnjački Banji, nato pa skoraj v vseh krajih domače občine. Prav tu pa jih je občinstvo ob zelo kakovostni in izvirni skupini iz Obrežja, le s težavo sprejelo. Skupina iz Obrežja je za podgorsko močna, a zdrava konkurenca, pravi predsednik Slavko Prejac. Kasneje so se le počasi začeli uveljavljati najprej na občinskih folklornih revijah, v zadnjih dveh letih pa še na področjih v Slovenski Bistrici in Dravogradu. Pred kratkim pa so nastopili še na Ptuj. Večjih nastopov doslej še ne beležijo.

Poleg tega, da se pripravljajo v najkrajšem času zapisati še tistih nekaj plesov, ki živijo v spominu najstarejših Podgorcev, ali okoličanov, snujejo še ustanovitve folklorne skupine med učenci tamkajšnje osnovne šole, odkoder bi kasneje črpali podmladek za skupino starejših.

E. J.

Besedilo in foto: I. C.

Člani simpatične skupine, ki s svojo mladostno in sproščeno zagnanostjo znajo pritegniti občinstvo.

tradicije, kot bi pričakovali. Toda ta nujna se je sčasoma sprevrgla v koristno navado in potrebo po plesnem izražanju, kar je seveda bistveno za nadaljnji obstoj. V prvem navalu navdušenja je skupina štela kar osem parov, kasneje, po gostovanju v Srbiji pa so jo le stežka ohranjali pri šestih pari. In če k temu dodamo, da so se v tej »majavi skupini« po malem ubadali s plesi iz doma

ugotovitev, da vzhodno štajerskih plesov iz njihove neposredne okolice, kot sta Polensak in Senik, ne plesajo nihče. Hkrati s to ugotovitvijo se je porodila tudi ideja o avtentičnosti skupine, ki naj bi v bodoče s plesi iz lastnega okolja, predstavljala kraj iz katerega izvira. Tako so do danes iz svoje okolice že osvojili značilni vzhodnoštajerski ples kraje polko —

Dragoceni ptujski tiski

V zadnjih dveh letih smo si Slovenci lahko v Cankarjevem domu v Ljubljani ogledali razstavo Zakladi NUKA in ... Mariborske dragotine ter v Zagrebu podobno razstavo Blago sveučilišne biblioteke. Ob tem smo se lahko prepričali, da je Ptuj oziroma ptujka Ljudska in študijska knjižnica, ki

sobi knjižnice pripravili provizorično razstavo dragocenih tiskov, čeprav bi bilo primerneje v vitrinah. Toda iz varnostnih razlogov, nadaljevanje razstave Gledališče v partizanih, pa tudi zaradi dnevnih svetlobe na hodniku, ki staremu tisku lahko škoduje, smo razstavo pustili kar v sobi. Ob ogledu teh

in drugih tiskov iz 18. stoletja.

Ob tem bi opozoril še na dragocene pergamentne zapiske slavnega diplomata in zgodovinarja barona Žige Herbersteina iz 1506—1558, njegove redke Moskove zapiske v italijanski iz leta 1550, Gratae posteritiz iz 1560 ter druga dela iz njegove biblioteke, zgodnje kajkavske tiske, razne Kolomonove čarovniške bukve iz 18. stoletja, bogato zbirko slovnice od 18. stoletja naprej, prekmursko književnost ter starejše ptujske tiske, medtem ko smo povojna ptujka dela razstavili prav tako v počastitev kulturnega praznika v izložbeno okno ptujke Blagovnice.

E. J.

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (140)

Jezikovno izrazje pri koticarjih

nato pomenile, kar povedo zgoraj našteje besede kotva itd. (le mlezva je taka)? Kam to pelje, kam to gre?»

Upravičeno se upirate samovoljni rabi strokovnih izrazov.

Tudi poljudnost, ki zanjo koticarjem gre, ne dopušča napačnih pojmovanj. Zakaj si torej Mariborčan ne bi zapomnil, da so zloženke besede kot Zlatoliti, krvotok, kulturno-prosvetni, av-

tocesta, C-dur, štiriperešen ipd., ne pa besede kot nadgrajevati, razkrojiti, izdelati, ljubljancan pa kaj je obrazilo (-va v mlezva, -tva v žetva), kaj končaj (-va, v mlezva, žetva, vdova), kaj končnica (-a v vseh teh besedah), in morda celo še to, kaj je del osnove (v v kotva) ali del obrazila (t v žetva), če že piše o jezikovnih stvarih. Te zadeve so resda malo težje, toda saj se od jezikoslovnega koticarja vendar upravičeno pričakuje, da

si bo kolikor toliko na jasnem o stvareh, o katerih se odloči, da bo javno pisal. Potem bo tudi koticar dal vpraševalcu na jasno zastavljeno vprašanje (»Kako je s četrtim sklonom samostalnikov britev, breskev? Je lahko britev, breskvo?«) lahko tudi jasno odgovoril (»Ne, ker je tožilnik besed kot britev, breskev enak imenovalniku; obliko breskvo, britev imajo taki samostalniki le, če imajo v imenovalniku ednine končnico -a.«) Sledilo bi lahko še napotilo v slovensko slovnico, kjer je gotovo kaj rečeno o tem, in v Slovar slovenskega knjižnega jezika, kjer imamo zapisano: breskev -kve tudi breskva -e, britev -tve tudi briteva -e. Vse drugo je »tuja učenost«, znanje, ki v danem primeru ne daje odgovora na vprašanje.

poročanja, od vladnih (senatnih) zadev do športa (gladiatorstvo). Ko so usahnili, je moralo človeštvo čakati več kot tisoč let, da je spet dobilo častopis.

Seveda s tem ni rečeno, da prebivalstvo sveta pre^o rimskim imperijem in po njem ni poznalo drugih načinov obveščanja. Človek je vedno iskal informacijo, čeprav je treba seveda tudi takoj reči, da tak način obveščanja, kakršnega imamo danes, temelji na razvoju, ki se je začel šele pred kratkimi petsto leti, z najbolj intenzivnim obdobjem od leta 1850 naprej.

ŽELJA PO IZROČILU

Prvotna komunikacija je bila predvsem ustna (oralna). Človekova instinktivna želja, da posreduje zgodbe in ideje iz pokolenja v pokolenje, pa presega ustno izročilo. Danes odkrivajo na stenah podzemskih jam v Indiji, Franciji, Španiji, Mehiki slikarje, ki so stare po več tisoč, tudi deset tisoč let. Te slikovne zgodbe nas obveščajo o ljudeh in življenju v tistih časih. Risbe in ornamentika na posodah in orožju v grobiščih v Asiriji, Perziji, Indiji, Egiptu, na Kitajskem, Javi, v ostankih civilizacije Majev, Aztekov in Inkov so prav tako komunikacija.

Od petega tisočletja pred našim štetjem začnemo dobivati rednejšo informacijo, ki ni več samo ustna in v obliki legende, o človekovem življenju in delu. Začetniki novega načina obveščanja so po mnenju zgodovinarjev trgovci v vzhodnem sredozemskem območju, ki so potrebovali obvestila za urejanje svojih kupčij (vzporedno so to počeli tudi trgovci na Daljnem vzhodu in delno tudi na zahodni polobli).

Značilno je, da so prav potrebe trgovcev porodile tiste oblike komuniciranja, ki so kasneje pripeljale do pisanih in tiskanih sporočil. Trgovci, posojevalci denarja in rokodelci so postali bratovščina, katere člani so vedno potrebovali informacije za opravljanje svojih poslov.

Seveda pa je bila razširjenost informacije do iznajdbe tiska zelo omejena. Pa tudi Gutenberg in z njim prva komunikacijska revolucija takšnega stanja nista spremenila čez noč. Preteči so morala še skoraj tri stoletja, preden je lahko povprečen slehernik imel priložnost, da zve, kaj se dogaja v svetu.

Nadaljevanje prihodnjič

Provizorična razstava v sejni sobi knjižnice je med obiskovalci vzbudila veliko pozornosti in zanimanja.

Foto: M. Ozmec

je sicer danes med manjšimi slovenskimi bibliotekami, za Ljubljano skoraj najpomembnejše hranilišče dragocenih tiskov. Če bodo kdaj Ptujčani (knjižnica, muzej in arhiv ter spomeniško varstvo) pokazali v Ljubljani svoje kulturne zaklade, bodo imeli Slovenci dejansko kaj videti.

Za kulturni praznik smo v sejni

naših dragotin se ponovno pokaže potreba po nujnem restavriranju (pri čemer ne zadostuje knjigovez, temveč restavrator — strokovnjak) najstarejšega in najdragocenejšega tiska. Omenimo samo Trubarjev Novi testament iz 1557—1561, Dalmatinovo Biblio iz 1584, naše najstarejše knjige, to je latinske Biblije iz 1475, vrste molitvenikov

vznemirja. »Časopisi človeka vedno znova silijo k radovednosti. Ni ga, ki ne bi odložil časopisa z občutkom razočaranja,« je nekoč dejal Anglež Charles Lamb. »Mogoče? Je kaj nemogočega? Beri časopise!« je vzkliknil njegov rojak Wellington.

Z javno besedo ustvarjajo javno mnenje. Tisk in RTV sta predvsem tista, ki povzročata plimo in oseko v počutju in razmišljanju ljudi. Zato je javna beseda lahko koristna ali pa nevarno orožje. Zato si vsakdo, ki hoče imeti oblast, prizadeva, da ima v rokah to orožje, vendar radlo »modificirano«: strelja naj le skozi eno luknjo, drugo, skozi katero udarja nazaj, pa naj bi imelo zamašeno. Včasih bi bilo tudi zaželeno, da bi to orožje sploh molčalo.

A vendar se je navzlic tem atributom o moči javne besede in novinarstva vse skupaj začelo zelo preprosto in iz vsakdanje potrebe.

V zgodovini človeštva je bila informacija vedno ključ znanja in osnova za akcijo.

ACTA DIURNA

Prebivalci starega Rima so nekega dne leta 59 pred našim štetjem na Forumu opazili dve ploščici, na katerih so bila ročno napisana krajša obvestila o senatnih sklepih in drugih pomembnih dogodkih. To so bila Acta Ciurna (dnevni dogodki), prvi pototip današnjega časopisa. Acta Diurna (iz latinskega diurnalis pride tudi francoska beseda journal — časopis) so na Forum Romanum »izhajala« 145 let. Ta prvi »uradni list« je bil razdeljen na dva ločena dela. V Acta Senatua je objavljali novice o ukrepih senata in druga uradna poročila, v Acta Publica pa poročila o splošnejših zadevah. Vsebinsko obeh delov so pripravljali actuarii, predniki današnjih novinarjev.

Tisti Rimljani, ki so bili pismeni, so brali ta »časopis«, ki sicer ni izhajal dnevno, vendar pa redno. Drugi so za njegovo vsebino zvedeli posredno. Poleg tega so pisarji Acta Diurna tudi prepisovali (včasih tudi po dva tisoč »izvodov«, ene »številke«!), tako da so o ukrepih vlade, rojstvih in smrti uglednih Rimljanov, rezultatih gladiatorskih dvobojev in odlokih sodišč zvedeli tudi zunaj Rima.

Skratka, Acta Diurna so že vsebovala nekaj elementov časopisnega

MITJA MERŠOL

SEDMA SILA

3. nadaljevanje

NOVINARJI—ŠKORPIJONI IN KROKARJI?

Vprašanja o tem, kdo ima v rokah tisk, kdo manipulira z njim in z novinarji (in s kom in zakaj manipulirajo časopisi oziroma novinarji sami), kdo je razsodnik o »objektivnem poročanju«, kdaj so novinarji »krivi« in kdaj ne vsa takšna in podobna vprašanja je moč potegniti iz članka Politikega dopisnika. Njegov prispevek — bolje rečeno dejstva in izjave v njem — je moč posplošiti na druge države in sisteme.

S tem seveda pridemo do enega izmed temeljnih vprašanj v razvoju javno izrečene, zapisane in natisnjene, videne in kompjuterizirane besede. To vprašanje zadeva moč in vpliv besede kot informacije in komunikacije. Zadeva pa tudi vprašanje, kaj so pravzaprav novinarji. Škorpijoni in kače? Je novinar krokar, ki sodi na veji, v kljuno pa tišči kos sira resnice? Potem pa pride oblast in pohrasta novinarja z resnico vred. Je sluga in prostitutirano? trolilo sistema? Je politik oziroma družbenopolitični delavec? Kolikšen je njegov vpliv pri političnem odločanju?

Walter Lippman (1889-1974), veliki ameriški novinar, je v svojem življenju odigral več novinarskih vlog, ki so prišle na dan še pred nedavnim. Aktivno je deloval za kulislami političnega življenja. Na pogovorih s predsedniki ZDA in drugimi političnimi močotgi je pomagal oblikovati prav tiste dogodke, o katerih je kasneje pisal (in jih komentiral), dogodke, ki so spreminjali usodo držav in narodov.

Kakšne Lippmanne imamo danes na lokalni, državni in mednarodni ravni?

Beseda nosi sporočilo, v sporočilu je skrita ideja. Spreminja nas in »masira« (bi malce šaljivo zategnil Marshall McLuhan). Beseda nas tudi

Utrinek iz Lendavskih goric

Snežilo je v velikih kosmih, ko smo se peljali skozi prleško pokrajino in ob vstopu v Ljutomer zavili na desno skozi Stročjo vas, naprej proti Razkrižju, prečkali Muro, pustili za seboj Hotizo, Kapco, Gornji in Dolnji Lakoš in se ustavili pred Lendavo ob lepem novem hotelu „Lipa“ — Terme. Presenetila nas je velika moderna stavba, ki je kakor da je tisti hip zrasla pred našimi očmi iz ravne prekmurske pokrajine, ki smo jo ta zimski dan gledali kakor skozi zaveso, saj je snežilo kot za stavo.

S sestro Stanko sva na spodbudo vedno za usluge pripravljene Katice nameravali preživeti 10 dni v teh mladih toplicah. Prijetno je bilo vstopiti v prostrano, ogrevano avlo. Prijazna receptorka nas je sprejela in napotila do rezervirane sobe, kjer sva takoj ugotovili, da se bova tu lahko počutili kot doma. Pri večerji se nas je znašla v prijazni jedilnici skupina 14 ljudi, ki smo odlej živeli kot ena družina. Vzdušje je bilo prijeto, kot da bi se že od nekdaj poznali. Zopet je bila Katica tista, ki nas je povezala. Dogovorili smo se za pevske vaje, ki jih je uspešno vodil nadarjeni Dominik ob večji podpori svoje žene. Tako je ubrana pesem skoraj redno zaključevala dan.

Ker leži Lendava pod obronki Lendavskih goric, nas je zamikalo, da si jih pobliže ogledamo. Vodstvo hotela je organiziralo izlet v ta privlačni svet. Ustavili smo se — bilo nas je okoli 30 oseb —, v lepi zidani, kjer je za nas že bila pripravljena domača malica, ob pokušnji vin, ki se je ob prepevanju zavlekla vse do večera. Nekateri smo se posloviili še za dneva, bolj vneti prijatelji vesele družbe pa so vztrajali v noč.

Ker ima Stanka v Lendavi sorodnike, se jim je telefonično najavila. Zmenila se je za srečanje in tako sta naju Angela in Janko v soboto poiskala in naju z avtom popeljala, da spoznava bližnje okolice. Bil je čudovit sončen dan, ko smo se izpred „Lipe“ odpeljali v 3 km oddaljene Petišovce, kjer je letno kopališče s 3 bazeni s termalno vodo (24—34 stopinj Celzija) v bližini pa obrat „Nafte“. Videli smo velike skladownice ogromnih železnih cevi in kemijskega materiala. Zvedeli smo, da namestavljajo te cevi spustiti 5.000 m v globino in s pomočjo plina „pognati“ nafto na svetlo. Baje bo stala ta investicija 35 starih milijard.

Od tu smo se odpeljali po asfaltirani vinski cesti, ki je speljana med vzorno negovani vinogradi od razgledišča Sv. Trojice (257 m) kjer hranijo v kapeli mumijo grofa Hadeka, ki je padel kot poveljnik v boju s Turki leta 1603. Od tu so se nam napajale oči po mnogih, s trto poraslih gričih daleč onstran madžarske meje. Odpeljali smo se v dolino mimo nestetih vinskih kleti in hišic, ki so stale tesno ena ob drugi in bdele nad skromno, hkrati pa dragoceno vinorodno zemljo, vse v zasebni lasti.

Ljudje so tukaj zelo gostoljubni, kjerkoli je odprta klet, te povabijo kot prijatelja in so srečni, da ti lahko ponudijo kaj od svojega priboljška. Ko smo se pripeljali v dolino, smo zavili še v Čentibo, da smo si ogledali še posestvo Angele in Janka, v njunem vinskem hramu pa okusili izvrstno kapljico, uspeh dela njunih rok. Janko ima tudi 70 rojev in zdi se, da je enako marljiv kot njegove čebule. Zadovoljni zaradi lepega izleta, smo se posloviili, naju pa je že čakalo obilno in dobro kosilo v „Lipi“.

Zdaj ko se po 10-dnevem dopustniškem življenju poslavljam od teh prijetnih lendavskih toplic, izražam iz vsega srca zahvalo zdravstvenemu osebju, ki nam je s svojo prijaznostjo, čistočo in raznimi uslugami storilo bivanje nadvse prijetno. Naj še vam zaupam, da nam je ob slovesu receptorka Mirjana podarila v spomin vsakemu posebej lepo, ročno izdelano vizitko. Ko smo se čudili, kdaj najde čas — ker jo vežejo tudi materinske dolžnosti — še za tako umetnost, je smeje povedala da medtem, ko ima nočni „šift“. Dodala je še: to vam poklanjam, ker ste bili tako „fajn“ gostje. Ganjeni smo se posloviili z iskreno željo, da se še vrnemo.

Ker mi je bilo tukaj zelo všeč, tudi vam priporočam, obiščite ta, četrtni nekoliko odmaknjen prekmurski svet, to z vsem srcem ljubljeno deželo Miška Kranjca, pa se tu odpočijte, ne bo vam žal.

Spoznavajmo svet in domovino, tudi tiste manj znane vendar privlačne koticke!

Erna Meško

KOMISIJA ZA INFORMIRANJE V OO ZSMS VIDEM

V okviru KS Videm smo mladinci nedavno ustanovili več komisij. Ena izmed njih je tudi komisija za informiranje, ki vključuje mladince iz Varej, Jurove, Lancove vasi, Pobrežja, Majskega vrha, Šturmovce in Vidma. Sestali smo se v petek, 3. februarja 84 v prostorih osnovne šole Videm.

Najprej smo sprejeli program dela. Odločili smo se, da bomo redno dopisovali v Tednik, v prilogo GREMO NA delo, vsaka dva meseca bomo izdali nekakšen bilten, obsegajoč dva lista, ki bo informiral občane o delu, jih seznanil z načrtovanjem delom v naslednjih dveh mesecih. S plakati bomo sproti obveščali občane o akcijah, proslavah in drugih prireditvah.

Člani smo se še razdelili v različne komisije in se s tem obvezali, da bomo delo le teh nenehno spremljali in o njem poročali.

Kar na tem sestanku pa smo se tudi že domenili, da doma izdelamo plakate za proslavo ob kulturnem prazniku.

Upava, da bo naše delo pripomoglo k boljšemu informiranju občanov.

Danica in Marija Šeruga.

članici komisije za informiranje OO ZSMS Videm

V soboto zbor gasilcev na Hardeku

Gasilsko društvo Hardek pri Ormožu je sklicalo za v soboto, 25. februarja redno letno konferenco društva, ki bo ob 19. uri v gasilskem domu na Hardeku. Obnavljajo bodo poročilo o delovanju društva v lanskem letu in potrdili zaključni račun. Po oceni lanskega leta bodo sprejeli program dela za leto 1984, ki bo usklajen z materialnimi možnostmi. Po delovnem zboru pa bo še družabni večer, zato so na konferenco povabili tudi zakonice aktivnih članov gasilskega društva.

- u

DRUŠTVO SLEPIH IN SLABOVIDNIH

Z delom do uspehov

V medobčinsko društvo slepih in slabovidnih občine Ptuj in Ormož je vključenih 193 članov. Od tega je 161 slepih in 32 slabovidnih. Svoj majhen pisarniški prostor ima društvo v Prešernovi ulici 25 v Ptuj.

V minulem letu je društvo praznovalo 35-letnico uspešnega delovanja. Njihovi člani društva se zelo uspešno vključujejo na športnem in kulturnem področju.

Od športnih sekcij imajo najbolj razvite mini folf, torbol (igra z zvečjo žogo), plavanje, šah, planiranje itd. Na športnem področju njihovi člani uspešno sodelujejo v občinskem in republiškem merilu. Posebno razveseljuje je, da so njihovi planinci v minulem letu v treh dneh prehodili Haloško planinsko pot.

Od kulturnih sekcij zelo uspešno deluje mešani pevski zbor, ki je poimenovan po Francu Šuperju. Pevski zbor vsako leto sodeluje na občinski reviji pevskih zborov občine Ptuj. Med člani društva je tudi precej aktivnih krvalcevc.

Pri medobčinskem društvu slepih in slabovidnih občine Ptuj in Ormož enkrat letno izdajajo svojo glasilo „Naša pota“. S svojimi prispevki v glasilo pridno sodelujejo člani društva. V minulem letu so izvršnem odboru medobčinskega društva slepih in slabovidnih že sprejeli program dela za letošnje leto. Trenutni problem, s katerim se srečujejo v društvu, je predvsem pomanjkanje ustreznih prostorov, kjer bi lahko nemoteno razvijali vse svoje dejavnosti.

Zlatko Novak

Ni daleč do pomladi

Pomlad je lepa, sploh pa, če te veže nanjo kak lep spomin. Tudi Olga ni dočakala svoje 19. pomladi, čeprav je to želela, hrepenela je po njej. Olga je bila lepo dekle, doma na srednji kmetiji iz okolice Ptuja. Na eni od delovnih akcij, na udarniškem, je spoznala fanta, Borisa, ki je slovel po tem, lepo je pel in igral na harmoniko. Boris je bil doma iz Celja, doraščal pa je pri stari mami na podeželju.

Ko sta se vrnila z delovne akcije, je sledilo snidenje. 18. rojstni dan so proslavljali na domu pri Olgi. Boris je zaigral lepo slovensko vižo: Je živila deklica, po imenu Olga... nato še druge viže in pesmi. Vsi smo nemo obstali, ko je Boris od nekdaj vzel govorčijo vijolico, dal jih Olgi in dejal: „Vse najboljše za tvoj rojstni dan, dan osemnajste pomladi in da še dočakaš veliko pomladi v sreči in zadovoljstvu.“ Olga je šopek sprejela z drhtečo roko, niti slutila ni, da je to njen zadnji rojstni dan.

Boris in Olga sta se videla ob vsaki soboti ali nedelji. Olga je bila vsak dan bolj blede v obraz. Starši so jo poslali na pregled. Zdravniki so dognali, da gre za zahrbtno bolezen. Verjetno je šlo za krvnega raka. O tem ni povedala svojemu fantu Borisu. Bridkost je obdržala zase kot, da se ni nič zgodilo. 18. rojstni dan je proslavljala spomladi 1950, bolezen je prikrivala vse do zime. Ob novem letu pa je povedala svojemu Borisu: „Bolna sem, verjetno ne bom dolgo, ti si pa izberi drugo dekle, ne bo šlo drugače!“ Boris je onemel in prosil Olgo naj ne govori kaj takega, saj to ne more biti res, „prosim te, ne rani mojega srca, preveč te ljubim.“

Minila je zima in prišla je pomlad. Aprila bi Olga slavila 19. rojstni dan, toda ni ga dočakala. 15 dni pred rojstnim dnevom je prenehala biti njeno mlado srce, življenje je ugasnilo za vedno. Jokali so vsi, jokali je tudi Boris. Ni se poročil in 19 let je vsako leto na dan mrtvih prinesel šopek rož na njeno gomilo. Še danes prihaja občasno na njen prerani grob.

Stane Krajnc

Občni zbor turističnega društva Destrnik

Prizadevni člani turističnega društva Destrnik se bodo zbrali v nedeljo, 26. februarja ob 15. uri v gasilnem domu na svojem rednem letnem občnem zboru. Na zboru bodo pregledali in ocenili aktivnosti v preteklem letu in se obenem pogovorili o novih nalogah: nadaljnji gradnji turističnega doma, četrtem kmečkem prazniku in drugih aktivnostih v tem letu.

Poleg članov društva vabijo na zbor tudi druge zainteresirane krajanje, ki bi želeli sodelovati v društvu. Po končanem zboru bo družabno srečanje, na katerem bo igrala domača godba.

mž

10. srečanje vinogradnikov zveze prijateljev vin v Ljutomeru

Glas o visokokakovostnih ljutomerskih vinih sega daleč v svet, s čimer se ta vinorodna pokrajina lahko ponaša. V osrčju Prekije v Ljutomeru so se pred kratkim na 10. jubilejnim srečanju, v degustacijski dvorani vinske kleti DO „Ljutomerčan“, sestali vinogradniki v okviru Zveze prijateljev vin, ki je bila ustanovljena 1. februarja 1973. Srečanju je prisostvovalo 75 članov zveze, ki so pregledali dosežanje delo. Navzoči so se seznanili in pogovorili o rezi in zaščiti vinske trte, o tehnologiji kletarjenja, negi vin, kulturni potrošnji vina in o oceni izredne kvalitete vina letnika 1983.

Program sobotnega jubilejnega srečanja vsebuje naloge za prihodnje delo Zveze, predvsem strokovna predavanja, ogledi vinorodnih okoli-

šev, vzorno urejenih kleti in vinogradov, izmenjava tehnologije, skrb za strokovne ekskurzije, kulturno družabno življenje, razvoj kmečkega turizma v tej slikoviti pokrajini Prekije.

Udeleženci srečanja so ponovno opozorili na potrebo ohranjanja dobrega glasu in dobrega imena naravnih vin. Zveza prijateljev vin s propagiranjem kulturne potrošnje vina in večstoletnega kulta vinske kulture skrbi za ohranjanje pozitivnih vinogradniških in vinarških tradicij, s pobudami za vključevanje tega območja v širši vinogradniško-turistični prostor z bojem proti ponarejanju vina in proti nazadnjaškemu zastojanju vinogradništva na tem območju. Zveza prijateljev vin v skladu s svojim namenom in

„Razglednik“ na Gomili je končno padel

O delu Turističnega društva Gomila, o njenem prizadevanju za postavitev novega razglednega stolpa na vrhu Gomile, ki naj bi bil iz železne konstrukcije, smo v Tedniku že velikokrat pisali. Žal gospodarska kriza in omejene materialne možnosti uresničitev tega načrta v bližnji bodočnosti onemogočajo. Zato se je Turistično društvo Gomila odločilo, da bo v letošnjem letu začasno postavilo leseni, nižji razgledni stolp, ker je sedanj, sicer že drugi po letu 1946, bil dotrajan in je bil vstop nanj prepovedan.

No, odslej ta prepoved ni več potrebna, ker stolpa pač ni več. V petek, 10. februarja je naše območje zajel močan severozapadni veter, ki je povsod napravil veliko škodo. Tudi okoli Gomile je razkril precej streh na zgradbah, poruval in polomil precej sadnih in gozdnih dreves, zlasti na odprtih breznastih legah.

Pritisku vetra se tudi ni mogel upirati stari leseni razgledni stolp. Okoli 12. ure ga je začel veter nagibati... okoliški ljudje so z zanimanjem, vendar nemočno opazovali njegovo agonijo ali po naše smrtni boj, ki je trajal cele tri ure. Okoli 15. ure je stolp končno omagal in po 32 letih ponosnega življenja položil svoje preperle „kosti“ (beri: ogrodje) na svojo Gomilo...

Fr. Holc

30 let gasilskega društva Hajdoše

Pred kratkim, 28. januarja je bila velika dvorana gasilskega doma v Hajdošah skoraj premala za obiskovalce. Prihajali so gasilci iz društev gasilskega centra Hajdina, Zlatolčja, Zagorčev, Destrnika, predstavniki Občinske gasilske zveze, Požarne skupnosti Ptuj, Osnovne šole Hajdina, Krajevne skupnosti Hajdina, KO RK Hajdina in drugi. Pripeljal pa je tudi posebni avtobus, poln pevcev, članov prosvetnega društva Destrnik.

Verjetno ste že iz naslova uganili kaj je bil vzrok za tako množični shod gasilcev. Prišli so, da skupno proslavijo spomin na čas pred 30 leti, ko so se pri vaščanu Jožetu Brodnjaku prvič sestali vaški moške in fantje, ki so se zavedali velike nevarnosti pred požari in drugimi nesrečami. Dogovorili so se, da ustanovijo gasilsko društvo. Od tega trenutka do danes se je marsikaj spremenilo. Za svoje shajanje ter shrambo orodij in opreme so si leta 1958 začeli graditi gasilski dom, v katerem je svoje mesto leta 1959 našel njihov prvi gasilski avto... To je bil ogromen napredek za tiste čase, saj pomnijo, da so se prvič peljali na požarišče kar s konjsko vprego.

Društvo je iz leta v leto napredovalo. Število članov je raslo in danes se lahko pohvalijo s 47 člani, 12 mladinci in 48 pionirji. Žal jim ni uspelo ohraniti ženske desetine, ki je prva leto zelo uspešno zastopala barve društva.

Leta 1967 so gasilci razvili svoj gasilski prapor in so si verjetno že takrat zadali načrt, ki je postajal resničnost 3 leta kasneje. Kupili so parcelo in leta 1972 so ob 27. aprilu slovesno zasadili prvo lopato. 15.000 prostovoljnih ur hajdoških

gasilcev je rodilo obilen sad. Danes stoji v nekdanji gramozni jami ob cesti Ptuj—Maribor velik gasilski objekt, v katerem je poleg vseh potrebnih prostorov našla svoje mesto tudi prodajalna mariborske Time. Dom je bil predan svojem namenu 21. julija 1974, ko so prvič v ptujski občini proslavljali Dan gasilcev.

Letos se nameravajo aktivno vključevati v vse aktivnosti, še posebej pa se pripravljajo na 10. kongres slovenskih gasilcev, ki bo v Mariboru.

Delovno predsedstvo na slavnostnem zboru ob 30-letnici

Velika proslava ob tej priliki je bila prav v Hajdošah.

Ob pogledu na stene velike dvorane in še posebej v vitrino, je človeku jasno, da so tekmovalni uspehi hajdoških gasilcev zavidanja vredni. Vitrina s pokali bo kmalu premala za vse trofeje, ki jih člani, mladinci in pionirji prinašajo s številnih tekmovalij. Prav gotovo pa so najbolj ponosni na uspeh mladinske desetine, ki je leta 1980 na vzvzemnem tekmovalju v Tjentištu dosegla prvo mesto in postala

državni prvak. Naslednje leto je ista, delno pomlajena ekipa odpotovala v ZRN, kjer so v močni konkurenci osvojili 4. mesto.

Letos se nameravajo aktivno vključevati v vse aktivnosti, še posebej pa se pripravljajo na 10. kongres slovenskih gasilcev, ki bo v Mariboru.

Vsega tega seveda ne bi bilo, če ne bi v Hajdošah nenehno skrbeli za svoj podmladek. Zvedeli smo, da tesno sodelujejo z Osnovno šolo v Hajdini, predvsem z društvom „Mladi gasilec“, izobražujejo pa tudi svoje člane. V letu 1983 jih je 8 končalo tečaj za gasilske častnike, 2 člana pa sta napredovala v višjega gasilskega častnika.

Dejavnost gasilcev se širi tudi na druga področja. Spoznali so namreč, da njihova dolžnost le v reševanju premoženja, temveč morajo

delovati širše. Organizirali so leta 1974 svojo prvo krvalcevalsko akcijo, na kateri je sodelovalo 7 članov. Danes se je njihovo število povečalo na 20 do 25.

Leta 1974 so hajdoški gasilci ustanovili tudi svoj pevski zbor, ki pridno vadi in nastopa še danes. Srečujemo jih na prireditvah v krajevni skupnosti, slišali pa smo jih tudi na reviji pevskih zborov v Ptuj. Pevci so zapeli tudi na jubilejnem občnem zboru, pod vodstvom domačina Gabriela Žumra, ki je na svoje fante zelo ponosen. Značilno zanje je tudi že nekajletno sodelovanje s pevskim zborom z Destrnika, s katerim se vsako leto srečujejo in nastopajo v obeh krajih. Destrniški pevci so zapeli tudi v uvodnem delu in zapeli buren aplavz.

Jubilejni občni zbor je potekal po ustaljenem vzornem redu, v razpravi po izčrpnih poročilih so se o društvu pohvalno izrazili predstavniki občinske gasilske zveze in požarne skupnosti, prav tako pa tudi številni gostje iz gasilskih društev, ki so se udeležili zbora. Sledila je podelitev priznanj in odlikovanj najzaslužnejšim in najbolj vztrajnim gasilskim zanesenjakom. Volitve, ki so sledile, so potrdile, da vaščani in gasilci zaupajo sedanjemu vodstvu; to so pokazali tudi z bučnim aplavzom, ko sta bila še za en mandat izvoljena dosedanja upravni in tudi nadzorni odbor.

Kaj želimo gasilec iz Hajdoš? Da se čez 10 let zopet srečamo, tako zadovoljni z uspehi in tako složni kot so danes, ob prijetnih glasovih njihovih pevcev in ob še nadaljnjem prirčnem sodelovanju z gasilci iz Destrnika in njihovimi pevci.

Tekst in foto: S. B.

Gremo na delo

Stran „Gremo na delo“ pripravlja in ureja Center za obveščanje in propagando pri predsedstvu OK ZSMS Ptuj, vodja Irena Hunjet, člani Valja Aleksič, Branko Beranič, Robert Kodrič, Anita Peklar, Franc Planinšek, Franc Prelog, Srečko Širovnik, Sergeja Šorli in Zalika Vogrinec.

Neuresničene želje

Naša mladinska organizacija je bila ustanovljena pred štirimi leti s sedežem v Vareji. Združuje mlade iz treh vasi Sovič, Drave in Vareje iz predelov Haloz.

Tako smo se mladi začeli sestajati na sestankih, hkrati s tem pa smo našli kotichek ob reki Dravinji, ki je primeren za športna srečanja. Odločili smo se, da bi s prošnja morda dobili ta kotichek zemlje, za nadaljnje načrte in s tem povečali našo aktivnost. Tako smo napisali prošnjo Vodni skupnosti „Drava—Mura“ Ptuj, vendar niso pokazali želje za uresničitev naše prošnje. Upanja še nismo izgubili, zato smo zaprosili Lovsko družino, da bi nam pomagala. Tako kot s prejšnjo tudi tokrat nismo imeli uspeha, saj smo naleteli na gluha ušesa.

Sedaj se po mojem sprašujejo, zakaj mladi ne delujejo in zakaj nismo aktivni? V zimskem času nimamo prostora, kjer bi se lahko sestajali, ostale organizacije pa nam niso pripravljene pomagati.

Vsi imamo tisoč in eno željo in če se nam jih izpolni tisoč, bomo hrepeneli zaradi ene same neizpolnjene . . .

Anica Petrovič,
Brigita Belšak
MA Vareja

Iz Gabernika . . .

Mi, ki odraščamo v sposobno in ponosno miroljubno mladino, smo ena izmed generacij, ki lahko stopamo po poti, kakršno nam je zahteval Josip Broz-Tito. Kot sestavni del naše socialistične družbe živimo in uživamo sadove narodnoosvobodilnega boja, v katerem je žrtvovalo življenje mnogo pogumnih borcev, z mišljenjem, da bodo nekoč njihovi nasledniki živel lepše, srečnejše in da bodo s temi temelji še vnaprej pogumno gradili novo, srečnejšo socialistično družbo.

Tako se danes srečujemo mladinci v raznih ustanovah, zgradbah in mladinskih klubih. Združujemo se v mladinske aktivne ter s tem krepimo bratstvo in enotnost. Eni izmed njih smo tudi mladinci iz Gabernika, ki smo združeni v mladinski aktiv šele eno leto. Dobili smo svoj prostor v gasilskem domu, kjer se dobivamo ob določenem času in se pogovorimo o problemih in napredku našega kraja. Vzpostavili smo dobre stike z našimi gasilci, zato si med seboj pomagamo. Organiziramo razne delovne akcije, športna tekmovanja in precej plesov in veselje. Zasledili smo precejšen uspeh, saj smo s skupnimi močmi vzpostavili tudi stike z drugimi mladinskimi aktivni in ponosni smo na vsako skupno delo, ki je v prid naše lepše prihodnosti. OO ZSMS Gabernik

Kratek — atraktiven — jednat

Vas rado zebe? Imate mrzle noge? Spite sami? Kdaj ste imeli zadnjikrat pokvarjen želodec? Radi smučate? Zakaj ne znate plavati? Bi radi postali novinar? Si želite vnetje sinusov? Ste že kdaj videli kramp? Imate vrt? Si želite imeti fiziko pet? Igrate košarko? Ste pogledali sliko Doriana Grorja? Ste imeli kdaj žulj? Imate radi sonce, morje, poletje? Mladost, ljubezen, ples, zabavo, nove prijatelje? Kdaj ste nazadnje poskrbeli za svoje noge, roke, trebušček? Želite za mesec dni brez staršev na počitnice nekam daleč, zelo daleč?

Gotovo. Dragi moji, vem, da ste že nestrpni. Samo še trenutek spoštovani moji. Ne bodite nečakani. Pomirite se. Še je čas. In nehaite že vnaprej spraševati kje, kdaj, kako, zakaj, kako. . . Kaj pravite? Da vas vlečem za nos? Da so se mi skisali možgani (zaenkrat še ne, ampak nikoli ne veš)? Da vseh teh zanimivih, super, slastnih, dišečih, s smetano in čokoladnih, oh in sploh stvari kot so mrzle noge, ljubezen, košarka, poletje, kramp, papir in svinčnik, kitara, sploh ni nikjer, na enem kumpu in čisto zastoj? Pravite, da vas doma ne bi pustili čisto same nekam daleč, zelo daleč in za cel mesec. Toda ljubi moji nečakani skeptiki, zelo ste motite. Vse to in še več, mnogo več se vam obeta že čez dobre tri mesece. Če hočete seveda. Tiše, tiše, saj vas slišim prav do samega stranišča, kako ste navdušeni (človek še takrat ne more v miru).

Je kdo razočaran? Ne marate dolgih, skrivnostnih in lepljivih uvodov? Dvomite v moje „novinarske“ sposobnosti? No, no. . . Imate pa res slabe živce. In še nekaj. Sploh niste romantični. To pa je pri tej vsej stvari najvažnejše. Romantika, dobra volja, potrpljenje in dober apetit. Če imate vsaj dve od naštetih sposobnosti, ste sprejeti. Velja? Še vedno dvomite. Vidim vam na nosu. Pa tudi jezik imate bel. Priporočam vam žlico ricinusovega olja. Za prebavo. Potrebni boste. Previdnost ne škodi. Do konca je še daleč. Ste še vedno za stvar? Postajate zaspali. Pojete jabolko in jogurt iz hladilnika. Poživi. Dober tek. Ste pripravljeni? Gremo dalje. Je kdo kaj rekel? Slišim, imam izprana ušesa. Govoriš, govoriš, to je vse, kar znaš, je rekel nekdo. Ja, res je, dragi moji ampak brez jezika danes ni podritnika.

Spet mimo. Vrniti se moramo. Na napačni poti smo. No, tudi prav. Imate kaj proti? Kot mačka okrog vrele kaše da hodim, pravite? Ne bi rekla. Kvečemu kot naš maček Emil okrog jetrne paštete, ki jo je dobil za kosilo.

Sedaj pa jedro. In medias res. Kje dobiti sonce, mladost, veselje, kramp, žogo, jetrno pašteto in mrzle noge? Kje odkriti svoj skriti dramski, slikarski, pevski, igralski, novinarski, literarni, plesni ali samo krampovski talent? Kje porabi odvečno energijo? Kje pozabiti na tisti nesrečno štirico, ki vam je

Pero urednice

V teh dneh ste v vseh osnovnih organizacijah že prejeli informacijo o organizaciji razgovora o tedniku MLADINA. Široka javna razprava o temeljni vsebinski zasnovi ter njenem uresničevanju je bila začeta z 11. kongresom, ki je bil oktobra 1982 v Novem mestu. Da bomo razpravo o Mladini nadaljevali, so se dogovorili tudi na eni izmed sed predstvedstva republiške konference ZSMS, pa tudi v centru za informiranje, raziskovanje in založništvo. Člani COP-a smo že razpravljali o organizaciji razgovora, ki bo predvidoma v marcu ali aprilu. Seveda je do takrat dovolj časa, da o Mladini spregovorite v vseh sredinah.

Saj ni potrebno, da posebej sklicujete razgovore ali okrogle mize — dovolj bo, če o Mladini razpravljate kot glavni točki dnevnega reda na enem izmed vaših

sestankov. Maenj in pripomb, ki jih boste slišali, seveda ne pozabite, ampak jih zapišite, da jih bo naš predstavnik lahko iznesel na razgovoru. Na razgovoru zagotovite udeležbo vsej enega člana, seveda pa ne bo nič narobe, če vas pride več — veseli vas bomo. Na razgovor bomo povabili tudi naročnike Mladine v naši občini, člani predstvedstva občinske konference ter seveda člani uredništva Mladine. Upam, da bomo s skupnimi močmi odkrito povedali o Mladini vse pripombe, ki jih često držimo le zase, v prepričanju, da spremembe tako niso mogoče. Seveda pa tudi tokrat ne pozabite, da je glas množice močnejši kot glas posameznika oz. peščice ljudi.

Irena Hunjet

Mladi o „mladini“

Na račun glasila Mladina je bilo izrečenih že veliko besed. Nekateri mladi govorijo, da jim je mladina všeč, drugi ne. Večina pa je menila takole:

»Članki v reviji se največkrat dotikajo vsebine, ki ni prav nič v zvezi s problemi mladih.

Teme, ki se pojavljajo v samem glasilu, so prevzete iz drugih revij in dnevnega časopisa. O izdajah, o financiranju in dviganju cen je bilo izrečenih nič koliko besed in so se vedno znova pojavljale tudi v tej reviji. Če je naziv revije Mladina, naj v njej obravnavajo probleme mladih, njihovo aktivnost v osnovnih organizacijah pa tudi o problemih zaposlovanja.

Vsi, ki sem jih vprašala o Mladini, v glavnem poudarjajo teme, ki so obravnavane že v drugih revijah. O tej reviji sem izvedla anketo. Odgovarjali so mi na vprašanje: »Kaj meni o reviji Mladina?«

»Mladina mi osebno ni všeč, ker vsebuje premalo zanimivih člankov. Članki ne obravnavajo problemov mladih. Preveč je napisanega o tem, kar obravnavajo že v drugih revijah.«

»V Mladini je preveč suhoparnih člankov. Več bi moralo biti o težavah v svetu in o problemih mladih.«

»To ni glasilu za mlade, ker je v njem premalo člankov za mlade. Zakaj? V njej so dolgi in suhoparni članki, ki se jih sčasoma naveličaš. Tako te že pogled na njih odvrne od branja.« »Jaz mislim, da bi morala biti revija živahnejša. Ne mislim, da naj bi bila takšna, kot sta antena ali ITD. V njej si želim več besed o mladih, več o tem, kako in kaj delajo v osnovnih organizacijah. Želim, da bi v revijah bilo več spodbud, tako bi na primer prebrali, kaj so naredili v neki sredini mladih in bi se to poskušali v svoji organizaciji. Predvsem to — več povezovanja, več prispeva o delu in problemih!«

»V Mladini je preveč političnih člankov. Zakaj ne bi pisali o šolanju, o zaposlovanju, o povezovanju mladih. Želim si, da bi bilo napisanega več o mladih. Že res, da pišejo tudi o mladih, vendar so ta opisovanja dolga in nezanimiva. Več živahnosti, samo to!«

Vsi, ki sem jih o Mladini vprašala, niso zadovoljni z njo. Ni nam potrebno spraševati »Zakaj?« — a to so nam prav vsi pojasnili. In kaj menite vi?

Smiljana Černezel

Podružbljanje SLO in DS

Občinska konferenca ZSMS Ptuj je v vse osnovne organizacije poslala povzetek iz gradiva o podružbljanju SLO in DS, katerega je pripravila RK ZSMS. To gradivo in vse ostalo, kar je povezano s podružbljanjem SLO in DS bomo obravnavali in o tem razpravljali na okrogli mizi, ki bo v ponedeljek, 27. februarja 1984 ob 16. uri v prostorih Kluba mladih Ptuj.

Na tej okrogli mizi bomo poskusili odgovoriti na odprta vprašanja, ki se pojavljajo pri podružbljanju SLO in DS. Kakšen pristop imamo mladi pri pouku obrambne vzgoje v OS, srednjih in višjih šolah? Zakaj se določene ure obrambne vzgoje ne prenesejo v vojašnico? Ali ne bi bila vzgoja teh učencev kvalitetnejša? Kakšno je usposabljanje mladih v krajevni skupnosti in v delovnih organizacijah oziroma temeljnih organizacijah združenega dela? Smo dovolj seznanjeni o vlogi družbene samozaščite? Ali je res, da ima v veliki meri družbena samozaščita vlogo le takrat, kadar se čuvajo določeni objekti oziroma pazi na red in mir na „veselnicah“? V JLA se trenutno pojavlja zelo aktualno vprašanje, zakaj ne bi skrajšali vojaški rok iz petnajst na dvanajst mesecev? To je le nekaj vprašanj na katera bomo poskusili odgovoriti in v razpravi tudi nakazati rešitve.

Zato pristopite k temu gradivu v vseh osnovnih organizacijah z veliko resnostjo in poskušajte najti kvalitetne rešitve. Mladinci se moramo zavdati, da smo v SLO in DS vsi organizirano zastopani in zato je k temu potreben organiziran pristop. Vsi skupaj, celotna družba, si moramo priznati, da smo mladinci dejansko sami izvajalci nalog, katere dobivamo. Naša mišljenja in stališča pa prihajajo bolj ali manj na gluha ušesa. Recimo pri vajah NNNP se pokaže kolikšen vpliv imamo pri samih pripravah. Pri takšnih oblikah dela pa bi bilo zelo vmesno vključevati tudi mladino.

Zato še posebej poudarjam, da je pomembno, da se vsi mladinci vključimo v razpravo, najprej v svoji sredini, nato pa še 27. februarja na okrogli mizi, kjer boste lahko prenesli stališča vaše osnovne organizacije in podali vaše osebne vtise, katere ste dobili pri delu SLO in DS, v JLA, v TO, na samih vajah NNNP in še kje drugje. Povzetki vaše razprave pa bodo smernice in opora za problemsko konferenco, katero pripravlja RK ZSMS.

Emil Mesarič

OO ZSMS Jože Lacko Kicar

Naša vas je ena izmed sedmih vasi v krajevni skupnosti Heroja Lacka Rogoznica. Za vsako KS je predvsem pomembna mladina, zato se lahko naša krajevna skupnost ponaša z velikim številom mladih, ki so aktivni na vseh področjih. V KS imamo pet osnovnih organizacij ZSMS, ki se povezujejo v krajevni svet ZSMS. Ne moremo ravno trditi, da so vse zelo aktivne, ampak delajo po svojih zmogljivostih. Nekoliko izstopata OO ZSMS Jože Lacko Kicar in OO ZSMS Franc Kramberger Rogoznica. Mladi v OO ZSMS imamo vse možnosti za aktivno delo, saj ima vsaka OO svoj prostor, kjer se mladi lahko zadržujejo in sestajajo, pa čeprav je to gasilski dom ali prostor krajevne skupnosti.

Predstavljamo vam OO ZSMS Jože Lacko Kicar, ki je znana po aktivnem delu mladih. Od centra Ptujja smo oddaljeni šest kilometrov. Kicar je znan po hribovitem področju, zato je naše informiranje toliko težje. Mladi smo aktivni na več področjih kot so: delovne akcije, kultura, šport, izobraževanje, vaška samouprava, veliko mladih je delegiranih v KS. Ohranjamo tudi tradicije NOB, kajti v naši vasi ima-

mo spominsko obeležje, ki ga vsako leto skrbno urejemo. Prav tako imamo tudi druge delovne akcije, npr. čiščenje okolice gasilskega doma, urediti še moramo Banjin gaj, pomagamo pa tudi pri gradnji vodovodnega omrežja. Mladi iz naše OO se radi vključujemo v mladinske delovne brigade. Čeprav je v vasi preko sto mladih je v osnovni organizaciji aktivnih le petdeset odstotkov.

Naša OO je najbolj zablestela na kulturnem področju, kajti ni vaščana, ki ne bi bil seznanjen z našimi kulturnimi programi. Ustanovljeno imamo folklorno skupino. V veliko pomoč nam je TOZD Delta, od katere si sposojamo folklorne obleke in tako uspešno nastopamo.

Ker se mladi zanimamo za moderne ples, imamo ritmično skupino, ki je sestavljena iz petih mladink, ki vzbujajo pozornost ne samo mladih, temveč tudi starejših krajanov. Prav tako nam je v velik ponos rojstna hiša Jožeta Lacka, po katerem se naša osnovna organizacija imenuje.

Predsedstvo OO ZSMS Jože Lacko Kicar

Ni je smrti brez življenja, ni svobode brez trpljenja

Jugoslovanski narod je na svoji dolgi zgodovinski poti pokazal največ življenjske moči, pripravljenosti in odločitve, da si sam kroji svojo prihodnost prav v času, ko sta si nacistična in fašistična soldateska prizadevali uničiti ga.

To je bil čas, ko se je naš človek, ki je stoletja stal prav ob zidovih mračne nacistične trdnjave, uprl poskusom popolne zmaločnosti človekovega dostojanstva. Iz naroda, ki so mu dolgo gospodovali, je postal sam svoj gospodar.

Pot, da je Jugoslavija postala to, kar danes je, je znani sovjetski publicist Ehrenburg označil na kratko takole: „Jugoslavija je strmoglavila izdajalsko vladno . . . to je bilo delo čudovitih in ponosnih ljudi. Tisti dan se je začela epopeja Jugoslavije. Potem smo sličili za Tita, za partizane, za borbe v planinah, za žene in otroke, ki so z borci delili vse, za kri in junaštvo.“

Da, slišali so za trnovo pot našega naroda, da si pribori svobodo, vse od tistega usodnega jugoslovanskega marca 1941 dalje. Bolje vojno, kot pakt; bolje smrt kot suženjstvo, so klicale množice delavcev in kmetov ter intelektualcev 27. marca pred več kot 40. leti. To je bil zgodovinski trenutek, to je bil pogum, ki ga je občudovala vsa Evropa. Hitler in Mussolini pa sta besnela v nezadržnem gnevu, kajti narod Jugoslavije na čelu s KPJ so obrnili zgodovinske dogodke tako, kot jih ni nihče pričakoval; upreti se največji sili,

pa je bil pogum, junaštvo brez primere. V tistih najtemnejših trenutkih je bila edino KPJ dovolj pogumna, da se je odkrito uprla izdajalskim planom in povezovanju jugoslovanske vlade z nacisti in fašisti. „Naj se združijo vsi poštenjaki, vsi, ki ne žele suženjstva, proti peščici izdajalcev . . .“ je pisalo na proglasu KPJ v prvih marčevskih dneh 1941. Letaki s proglasom so kljub množičnim in vse pogostejšim aretacijam in preiskavam prihajali v vedno več rok prebivalstva, beseda „partija“ pa je neustavljivo šla od ust do ust. Težnje naroda in partije so bile na isti strani — na strani obrambe domovine, strmoglavljenje izdajalske vlade in povezovanje z edino socialistično državo na svetu. Potem pa so se dogodki razvijali hitreje, dokler se niso sprevrgli v vihar.

6. aprila 1941 so nemška letala priletela nad Beograd, letalci so odrgli velikansko težo pogubnih bomb. Za njimi je ostalo na tisoče mrtvih ljudi . . . Tako se je bojeval Hitler. Zahrbtno, okrutno. Kralj in vladar sta pobegnila v tujino, pustila sta ljudstvo, ki bi bilo obsojeno na propad, če ne bi . . . Da, če ne bi bilo tu KPJ, ki je ostala. Na čelu je bil Tito, njega Nemci s svojim napadom niso presenetili. Končeval je zadnje priprave na vstajo.

Sovražniki pa so razkosali našo domovino, kakor si razbojniki po ropu razdelijo plen. Vsakdo si je hotel

odtrgati kar največji kos. Prav nič ni ostalo nedotaknjeno, celo. Povsod so ustanavljali fašistične enote in jih oboroževali. Po prvih oboroženih akcijah se je sovražnik zmedel, nihče ni pričakoval takšnega odpora. Potem so podivjali — začeli so se maščevati. Ubijali so naše ljudi, jih postavljali pred puške in jih zapirali. Jasenovac, Stara Gradiška, Banjica so postala pretesne ječe za vse zaprte ljudi. Toda sovražnik je delal račun brez krčmarja. Zmotili so se v svojim domnevah, da bodo ljudstvo odvrnili od boja. Vsa domovina je vzplamtela v ognju vstaje. To je bil plaz, ki ga niso mogli ustaviti niti mitraljezi, ne najhujše muke.

Začela se je NOB, ki jo je vodil Tito. Zavedal se je, da mora izbrati partizanski način bojevanja, kajti v ljudski vojski so bili uporniki praznih rok, oboroženi le s sovražnikovimi puškami, ki so jih iztrgali sovražniki. Bojna žarišča so se množila, naloge so postajale čedalje bolj zapletene, tako da prvi partizanski odredi niso mogli več vzdržati bremena razplamtele vstaje in vojne. Kot operativno enoto za strateške naloge, so ustanovili I. proletarsko brigado kot je jedro za nadaljnjo rast redne armade. Iz vseh oddelkov, ki so še obstajali, pa so bile ustanovljene brigade.

Hkrati z naraščanjem narodnoosvobodilnega gibanja so se množile tudi enote NOV — enote naše armade. Vrstile so se ofenzive. To so bile zapletene

akcije vojaških enot, ki so hotele uničiti našo vojsko in Tita. Hkrati pa je bil to čas, v katerem se je kalila naša armada. Neretva, Sutjeska, Dražgoše, Pohorje, Drvar . . . to so imena, tesno povezana z našo armado, ki je osvobodila in končno 9. maja 1945 osvobodila vse ozemlje domovine. Tov. Tito je zanesljivo roko prikrmaril ladjo revolucije v pristanišče.

Leto 1945. Sreča v ljudeh na eni strani, porušena domovina na drugi. Ničesar ni, vse bo treba zgraditi na novo. Izmučena domovina kliče mladih rok, da jo obnovijo. Junaki vojne so postali junaki dela. To so bili tisti junaki, ki so branili našo domovino pred sovražniki.

In zopet je bila tu armada, naša armada. Njena naloga je danes drugačna, armada se razlikuje od tiste med vojno. Ima najodobnejše orožje, ki pa ga ne bo nikoli prva uporabila. Sodeluje z mladimi, pomaga ob raznih elementarnih nesrečah in kar je najbolj važno, zaveda se, da je vseh 1,7 milijona žrtev vojne vedelo, za kaj umira. Vedeli so, da ne umirajo zaman. Umirali so z vero v lepšo, svobodno prihodnost, vseskozi pa jih je spremljala Kajuhova misel: „Ni je smrti brez življenja, ni svobode brez trpljenja . . .“

Majda ERLAČ
8. a, OŠ Hajdina

Na članek me je spodbudila nedavno zaključena razstava, prirejena v Pokrajinskem muzeju v Ptuj, nanašala pa se je na nove pridobitve od leta 1980 do konca 1983. Med pridobljenimi ekspozitami je bila razstavljena tudi burmanska harfa, darilo našega veleposlanika Vladimirja Šestana, rojenega v Ptuj. Diplomata Šestan je bil naprošen že v času svoje misije v Pekingu od ravnatelja ptujske Ljudske in študijske knjižnice ter muzikologa Dragota Hasla, da pridobi po možnosti iz daljne Kitajske za ptujski muzej kakšno značilno glasbilo. Dokler ni bila ukinjena v ptujskem Pokrajinskem muzeju Glasbena zbirka (1982), je pomenila enostrunska, iz sandalovine izredno miniaturno izrezljana kitajska violina dragocen dodatek k prevladujočemu delu izvenevropskih glasbil, ki jih je zbiral kot ambasador po afriškem in azijskem kontinentu že pokojni narodni heroj Dušan Kveder, del tega pa podaril Ptuj.

Morda je zanimivo ugotovljati, kako se spleta okrog vsakega pridobljenega predmeta, ki ga nanesemo končna pot v zbirateljske, galerijske in muzejske zbirke skoraj gotovo neka zgodba, ki je lahko pozneje še dopolnjena z novimi elementi. Zavis pač od premikov predmetov, skratka od usode določenih eksponatov in zbir. Včasih je taka pripoved naključna, včasih manj atraktivna, včasih odvisna od predmetovega nastanka in njegove namembnosti, še večkrat pa zavisi od okolja, iz katerega eksponat izvira. Največkrat je povezana z njegovo pridobitvijo, ki je lahko zgolj namenska, očitno pa lahko vzbuja tudi pri obiskovalcih pristejši izraz, če je njegova vloga pri postavitvi dovolj poudarjena. Zbirajo, oziroma pridobivajo se v glavnem, predvsem pa pridobivajo le pomembnejši predmeti, ki se pojavljajo redkeje na terenu. Na ta način z lahkoto preglasijo po starosti, redkosti in lepoti izdelave navadnejše in pogostejše zapažene predmete. Značilnosti eksponata ne more igrati, tudi na tem prizorišču glede na kvaliteto, njegove namembnosti, materiala iz katerega so izdelani, redkosti ali razširjenosti, enako pomembne vloge.

HARFA — INSTRUMENT ANTIČNEGA ORIENTA

Glasbilo, kateremu velja ta pozornost je prispelo v Ptuj iz daljne Burme, zaradi česar ima gotovo mikavnejši izraz že zaradi svojega porenja. Več pozornosti zasluži zaradi načina izdelave, oblike in funkcionalnosti, predvsem pa zato, ker ga srečamo redko v naših muzejskih zbirkah. Že njegov izgled ponuja ne glede na to, kje se nahaja, je to v muzejih in različnih zbirkah, eventualno v atelijah umetnikov, pri posameznikih ali kako drugače, nekaj posebnega, še bolj pa, če ga vidimo v njegovi resnični uporabi.

Arheološke najdbe in pisani izvori poudarjajo, da je harfa zelo star, čeprav različen po obliki, vsekakor pa najzanimivejši glasbeni instrument predvsem antičnega Orienta, saj so ga uporabljale vse tedanje civilizacije. Posamezne oblike tega glasbila vsebujejo egiptčansko, sumerijsko, asirsko, kitajsko, indijsko, perzijsko, grško in rimsko poreklo. Ptujski pridobitvi podobne, zaradi ločne oblike, poznamo že v starem Egiptu, predvsem pa v azijski folklori. Najpogostejše je čolnasta harfa ločne oblike, zastopana v Burmi in v nekdanjem Siamu, seveda še v Indiji in drugod. V različnih oblikah se še uporablja tudi na afriškem kontinentu, kjer se je razvila iz egiptčanske ločne harfe. Zanimivo je, da se danes šteje med popularna glasbila harfa okrogle oblike na Madagaskarju in Filipinih. Na evropski celine je dosegla harfa brez dvoma največji razpon in razvoj. Pomemben je predvsem njen poseben tonski razvoj, obseg, lepota izdelave in zvočnost, ki se je razlikovala od ostalih po obliki v odnosu na dimenzije in pomnoženo število strun, zato je lahko uporabljana na koncertih tudi za solistično izvajanje.

BURMANSKA HARFA

Burmanska harfa šteje med glasbila čolnastega tipa in ločne oblike, kar se povezuje s staro harfo indijskega porenja. V odnosu nanjo je doživela nekatere modifikacije, predifikacije, predvsem glede izvora in števila strun. Na burmanskem jeziku se imenuje saung. Ohranila se je zaradi

svoje popularnosti skozi stoletja, njena uporaba pa je bila na višku na začetku našega tisočletja. Tedaj je imela Burma svojo prestolnico v Paganu ob srednjem toku reke Irrawaddy, kjer je bila kultura na višku, vzporedno pa je tekla tudi umetniški razvoj.

Glavno mesto Pagan je bilo v tej ravnini izredno razsežno, po lepoti in bogastvu pa so ga šteli med svetovna čudesa. Imelo je tedaj okrog tisoč pagod in templjev, številne samostane, budizem pa je pospeševal tudi pismenost, kar dokazuje še danes ohranjena velika knjižnica. Cveteli sta trgovina in obrt, kajti sem je prihajalo nešteto trgovskih karavan, romarjev in drugih popotnikov. Ko so razširili Burmanci svoje kraljestvo do izliva reke Irrawaddy, sta začela Pagan in naslednja prestolnica Pegu propadati, ker je postal Rangoon v novejšem času središče države.

Kot posledica osvajanj novih pokrajin se je kljub vsem teritorialnim in političnim spremembam ohranilo v najbogatejši prestolnici v Paganu pomembno število prvotnih objektov. Nekateri so sicer že na pol razpadli, toda ohranjenih in čudovito okrašenih je še vedno prek tristo pagod in templjev, knjižnic in rezidenc raznih oblik in velikosti, grajenih iz različnih materialov. Spomeniška služba jim poklanja pod okriljem UNESCO posebno pozornost. Na lepo ohranjenem in v svetovni literaturi znanem Ananda templju se še lahko vidijo med številnimi okraski tudi reliefne predstave saunga, kar ponovno potrjuje njegovo popularnost. Glasbilo je bilo več stoletij v široki uporabi, zlasti pri sakralnih in dvorskih svečanostih, priljubljeno pa tudi med preprostim ljudstvom. Zelo spoštovani so bili tudi harfisti, kajti uporaba instrumenta je bila lahko tudi orkestralna, če je nastopalo sedem harfistov istočasno. Posamezno nastopajoči harfisti so lahko dosegli visok atribut dobrega saungista le, če so navduševali publiko v samospreglavi tudi s svojim petjem.

V BURMI VELIKO STARIH GLASBIL

Šele v novejšem času, ko so Burmo leta 1866 kolonizirali Britanci, so začeli postavljati saung v ozadje, ker se je uveljavljala vedno bolj glasba na kitari. Kljub temu pa je ostala v srcih Burmancev harfa simbol glasbila iz davnih časov in avtentičnega izvora. Ohranil se je tudi prav tako popularen saing-waing, sestavljen iz 18 do 21 bobnov različne velikosti. Po uniji z Indijo leta 1937, zlasti pa po osamosvojitvi leta 1948 je dobila tudi harfa v Burmi svojo nekdanjo veljavo.

Razprostranjenost harfe v Burmi je še vedno velika, tudi starih glasbil te vrste se najde dovolj. V času bivanja v tej prelepi deželi (1980) sem resno razmišljala o pridobitvi tega s tradicijo okronanega in nekoč najbolj razširjenega glasbila. Načrt je bilo nekoliko lažje izpeljati, ker je obljubil darovalec svoj prispevek ptujski Glasbeni zbirki že pred odhodom na opravljanje svoje diplomatske misije. Moja naloga je bila, glasbilo izbrati.

Nekajtedensko bivanje v deželi z veliko umetniško, glasbeno in plesno tradicijo, ni potekalo samo v burmanskim prestolnici, zato je bilo malo časa za stike s strokovno usposobljenimi ljudmi, ki jih ni dosti in so težko dosegljivi. V Rangoonu sem se podala v muzej, kjer hranijo izredne dragocenosti bivših dinastij in druge eksponate raznih oblik in namembnosti na visoki umetniški ravni. Kljub izredni ljubeznivosti o direktni pomoči ni moglo biti govora, ker se je čutilo tudi tukaj nerazpoloženje, predvsem pa bojazan glede odnašanja njihovega ljudskega bogastva.

STIKANJE PO PRODAJALNAH

Stikala sem po ulicah, predvsem po prodajalnah, ki se zelo razlikujejo od naših, kajti vsak trgovec se ukvarja z vsem mogočim. V povprečnem lokalu je najti vsem, kar sicer ponuja trg. Nekateri zaloge so bile tedaj še omejene, mnogih artiklov, ki jih nabavljamo v Evropi pa tam ni mogoče zahtevati, ker jih enostavno ne poznajo. Mnogo tega se najde na velikem trgu, v številnih malih prodajalnah, ki so ponujale med drugim za zavijanje ročno izdelan papir tako dobre kvalitete, ki bi bil posebno dobrodošel

umetnikom, zlasti grafikom. Izredne so bile tudi tkanine iz doma izdelane svile. Trg ponuja tudi nešteto okrasnih predmetov iz biserne matice, srebra, kosti, slovinine in podobnega. Tudi različni okusni in manj fino izdelani spominkov se je našlo celo pri trgovcih s takimi imenovanimi antičnim blagom. Ti po navadi niso razpolagali z dovolj kvalitetnimi glasbili, za katere sem se zanimala, izveči pa bi znali seveda kar najbolj visoko ceno.

Kmalu sem ugotovila, da največ obljubljajo male prodajalnice, ki se nahajajo ob pokritih stopniščih strmega vzpona, usmerjenih po vseh štirih straneh neba na plato, ki obkroža v širini

darovane zneske. Vse se je odvijalo po nekem ustaljenem redu, ki je tudi predstavljal dogodek za sebe.

Nekega lepega sončnega dne, bilo je 16. marca 1980, sem se podala zopet na področje Shwedagon pagode. Stikala sem po prodajalnicah ob stopniščih in videla na dveh mestih glasbilo, ki bi ustrezalo namenjenemu naku pu. Cene so bile sicer visoke, ki so za tako glasbilo morda primerne, zlasti v primerjavi s prejšnjimi poizvedovanji. Pri prodajalcu s kvalitetnejšim glasbilo sem se zanimala, če ima morda še kakšno, da bi bilo mogoče narediti izbiro. Ker se najde zlasti okrog prodajaln dosti otrok, ki jim je

tradicijo in kulturno vrednost, pa so le lahko konkurirali med seboj. Tako je bilo tudi s starim orožjem, ki ga je bila polna še tretja soba, kar sem ugotovila, ko sem dobila pozneje vstop tudi v njo. Prek osemdeset mečev, bogato okrašenih z zlatom, srebrom in dragim kamenjem, se je vrstilo po stenah. V podobno kategorijo so štela tudi številna bodala in ščiti, ki so bili prav tako skrbno razporejeni po stenah kot glasbila po omarah in policah, med katerimi je bilo prek dvajset harf. Bile so bogatejše po okrasih, kot sem jih videvala dotlej in skrbno izdelane iz tikovega lesa, usnja in svilnenih strun, čigar debelost je vplivala na zvok. Bile so skrbno spravljene v tkaninaste vreče ali pa so bile pokrite a posebnimi pregrinjali.

Nekaj časa so me pustili samo, toda kmalu so se zaslili iz zunanje strani hitri koraki. Bil je lastnik razstavljenega bogastva, ki ga je bilo gotovo še dosti več. Naglo je stresel z nog sandale in dostojanstveno vstopil. Opravljen je bil v tipično nošo domačinov s pondijem, dolgemu ženskemu krilu podobnem oblačilu in v tipični, kitajskem kroju podobni srajci z dolgimi rokavi, toda brez pokrivala, ki se nosi le ob svečanih priložnostih. Obveščen kaj me zanima, mi je začel razkazovati glasbila in pripovedovati kako priljubljena so med ljudstvom, ker so po legendi angeli igrali Buddhi nežne skladbe, ko je meditiral.

LEGENDA O BUDDHI

Toda legenda, očitno starejšega izvora govori, kako je počival Buddha nekoč v podzemni jami Indasali, ki je bila last devaškega kralja Sakra, ta pa si je zelo želel slišati nekaj besed iz prerokovih ust. Hitro je izdelal načrt, dal poklicati znanega harfista Panchasinkha in ga prosil naj poskrbi, da se bo lahko približal Buddhi. Mojster harfist se je podal v Indasalo in začel ob spremljavi svoje harfe prepevati o Buddhihi pravičnosti, upanju, ki ga vzbuja s svojimi besedami, o čistosti njegove duše, milosti, ki jo izraža in o ljubezni, ki jo širi okrog sebe.

Ko je Buddha slišal Panchasinkhino muziciranje, mu je dejal, da je njegovo petje v najboljši harmoniji s strunami harfe in ga vprašal, kdaj je komponiral svoje lirčne melodije. Kralj Sakra je čakal na to priložnost, zato se je približal Buddhi in mu izkazal svoje globoko spoštovanje. Buddha se je zadržal v pogovoru z njim in ga o marsičem poučil. Kralj se je pozneje bogato oddolžil mojstru harfe in mu izpolnil željo, da se je lahko poročil z najlepšim dekletom iz njegove kraljevine, obenem pa mu dal visok plemiški naslov.

VELIKA IZBIRA HARF

Pogovor z očitno zelo izobraženim trgovcem o marsičem, je tekel neposredno, ko pa naju je nanesla beseda zopet na glasbilo, je snel iz visoke omare harfo in odbral eno zvočno melodijo starega porenja, ki je nežno zvenela triinštiriglasno po prostoru. Dejal je, da se je naučil igrati v samostanu, kjer je preživel nekaj let, kajti dolžnost vsakega budista je, da prebije v svojem življenju vsaj sedem dni v samostanu. Dan odhoda v deških letih pomeni neke vrste iniciacijo. Med opremo, ki jo deček nosi s seboj šteje rumeno meniško oblačilo, okrogla pokrita posoda za zbiranje hrane in darila samostanu. Tak dan je velik praznik za družino, večina pa si le na ta način omogoči osnovno izobrazbo.

Razkazoval mi je posamezne harfe, bogatejše in skromnejše, toda vse lepe čolnaste oblike, kar je resonačna omarica s finim usnjem, na mestih, kjer pa je pri-

trjena so tudi posebni okraski. V sredini začne greben, ki se na eno stran razvije v dolg vrat ločne oblike, povezan z osnovnim delom s strunami. Vse deluje zelo dekorativno, obvezno pa je tudi stojalec, da se glasbilo ne poškoduje. Pojasnjeval je tudi, kako je harfa prvotno štela trinajst strun, sedaj jih ima šestnajst, čeprav bi morala imeti dve več, toda dva tona sta se med konstrukcijo glasbila izgubila. Ni pa nobene nevarnosti, da bi se njena uporaba zamenjala, pozabila ali prenehala obstajati, kajti sedaj je celo na Glasbeni akademiji v Rangoonu poseben oddelek, kjer poučujejo igranje na harfi.

O izboru harfe sem seveda poročala mecenu in svojemu gostitelju veleposlaniku Šestanu, kateremu sem izredno hvaležna za izjemno priložnost nabave glasbila in bivanja v Burmi. K trgovcu sva se podala, 19. marca 1980. Bilo je zelo vroče popoldne. Morala sva do Shwedagona in po južnem stopnišču navzgor do svetiščnega dela in se prek platoja spustiti po zahodnih stopnicah do hiše, kjer je potekala formalnost nabave. Prehoda pot na vrhu je peljala v polkrogu po fino brušenih marmornih ploščah. Bile so skoraj razbeljene od sonca, ki je neusmiljeno pripekalo, kajti že je začelo poletje. Po kamenitem delu sva morala teči kot za stavo, kajti vsi obiskovalci budističnih svetišč v Burmi morajo hoditi bosi vroče popoldne. Morala sva do Shwedagona in po južnem stopnišču navzgor do svetiščnega dela in se prek platoja spustiti po zahodnih stopnicah do hiše, kjer je potekala formalnost nabave. Prehoda pot na vrhu je peljala v polkrogu po fino brušenih marmornih ploščah. Bile so skoraj razbeljene od sonca, ki je neusmiljeno pripekalo, kajti že je začelo poletje. Po kamenitem delu sva morala teči kot za stavo, kajti vsi obiskovalci budističnih svetišč v Burmi morajo hoditi bosi že na določeni razdalji pred svetiščem.

KONČNO SKLENJENA KUPČIJA

V trgovčevo hišo sva se podala v spremstvu njegove svakinje. Neopazni spremljevalci so gotovo opravili svoje delo, kajti prodajalec se je pojavil že čez nekaj minut dostojanstveno kot visoki dvorjan. Temu primerno je bil tudi oblečen. V snežnobeli srajci in belem ter rahlo rdečem karistrem pondijju iz najfinejšega bombaža, srajco pa zapeto z zlatimi gumbi na težki veržici. Nasmejano je vstopil in po kratkem pogovoru preizkusil s svojimi tankimi prsti nabavljeno glasbilo. Toda ni bilo dovolj časa, zato je dogodek nekoliko izgubil na tisti ritualni počasnosti orientalnega prehoda iz dejanja v dejanje. Tudi po opravljeni kupčiji je bilo izredno zanimivo gledati verziranega trgovca, ki je presteval sprejet denar med pogovorom stoje in božal ostre robove ne preveč izrabljenih bankovcev. Harfa je stala 850.—kyatov, ki jih ni mogoče primerjati z dolarji, kaj šele z dinarji, čeprav so pretekla od takrat napolna štiri leta.

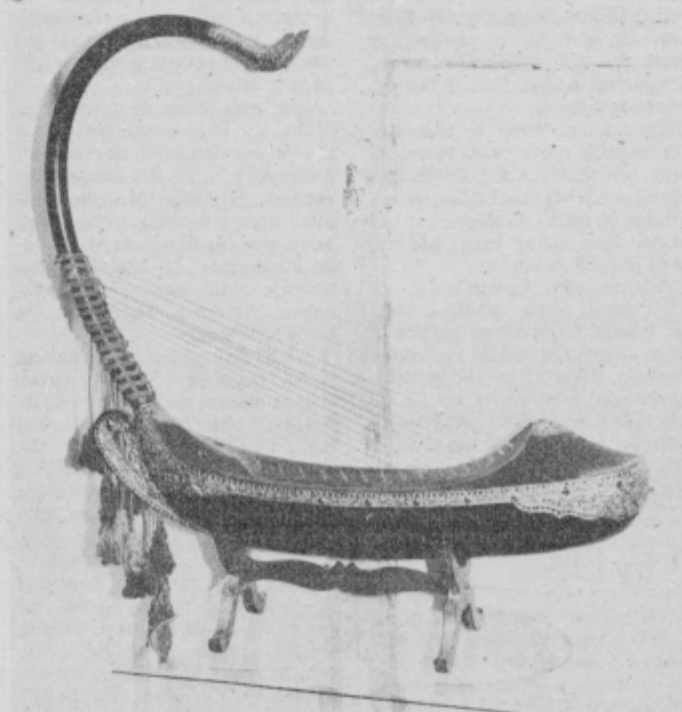
Ostalo je le še na tem, da se glasbilo skrbno hrani v Rangoonu do zaključka Šestanove diplomatske misije in ga srečno pripeljejo skupaj s svojimi stvarmi v domovino. Preteklo je dobro leto, ko je izročil darovalec burmansko harfo ptujskemu Pokrajinskemu muzeju. Samo eno poletje so si jo lahko ogledovali obiskovalci Glasbene zbirke. Potem so po ukinitvi zbirke vsa glasbila ugonila v pozabo, med njimi tudi burmanska harfa, ki je imela še to srečo, da smo jo zopet lahko videli na minuli razstavi v zadnjih letih pridobljenih muzealij.

Dr. Štefka Cobelj

PTUJSKI SAUNG

45 m največjo pagodo Shwedagon v Rangoonu. Tukaj je tudi začetek nekaj stoletij stare naselbine, ki se je razvila v prestolnico, nekoč pa se je imenovala Dagon. Pagoda, stara približno eno tisočletje, velja za najvišjo na svetu. Kupolasto

pripisovati radovednost, sem se zabavala še z njimi in ugotovila, da skoraj vsi opazujejo ljudi, da ne bi prišlo do kraje. O vsem takoj signalizirajo na pravem mestu, tudi če se je pri trgovcu zadržal nekdo, ki obeta zahtevnejši na-

Burmanska harfa v Pokrajinskem muzeju v Ptuj, darilo našega veleposlanika Vladimirja Šestana

Foto: I. Ciani

grajena in konicasto zaključena je v celoti pozlačena, za kar so potrebovali okrog 150 kg čistega zlata. Na 100 m visokem vrhu, ki ima dežnikast zaključek, tako imenovani hti, se lesketa velik dragulj, ki so ga obesili tja ob zadnji obnovitvi pred kakšnim stoletjem. Okrog glavne pagode se nahaja še prek 60 manjših pagod in templjev, kajti tja ne zahajajo samo romarji iz dva in pol milijonskega Rangoona, ampak iz vse dežele in celega sveta.

SREČANJE Z DOMAČIMI

Ob Shwedagonski pagodi, so razen svetišč, samostanska poslopja, počivališča za romarje, več večjih in manjših dvoran, kjer lahko romarji odložijo s seboj prineseno hrano, kar se razvije v prave majhne in večje pojedine. Ob priliki sem prisotnostivala takim priložnostnim preizkušat njihove domače jedi, ki so jih lahko celo na določenem mestu pogreli. Med mnogimi štejem ta dogodek med nenavadne, prav tako srečanja z domačini in številnimi romarji, ki so si na mesečev praznik utirali pot skozi množico na platoju z velikim gongom, nosila pa sta ga po dva mladeniča na ramenih. Zamolkli udarci so opozarjali na umik procesijam, ki so prihajale kdo ve kako daleč in prinesle darove budističnemu samostanu, ki upravlja s pagodo. Za nagrado se mlada, svetjem okrašena dekleta metale lističe cvetja iz velike, z ustrezno ornamentiko okrašene srebrne posode, pomešane z drobižem, za katerim so se poganjali reveži in otroci. Manjše skupine, največkrat izgleda v družinski sestavi, so prinašale cvetje, pri enem izmed redovnikov, ki so sedeli za mizo z debelo knjigo in skrinjico za denar pa zapisovali

kup. Zadrževali so me, mi kazali še druge zanimive predmete, zlasti staro orožje, razne oblike zvončkov, ki odganjajo zle duhove ali služijo v kulturne namene, skratka marsikaj, česar bi si požel marsikdo, kaj šele muzealec. Medtem je prišel možakar srednjih let, se predstavil kot lastnik prodajalne, ki je bil že obveščen, da se zanimam za harfo. Dejal je, da je izbor mogoč v stanovanju pri njegovem bratu, kar je bila tudi izredna možnost za ogled burmanske meščanske hiše, česar doslej nisem imela priložnosti.

Do trgovčeve hiše smo prišli po kratkih vijugovih ulicah ne daleč od podnožja zahodnega pagodičnega stopnišča. Čeprav stisnjena pod hrib je bila hiša zelo prostorna. Velika, verjetno dnevna soba je imela mrežaste stene, ta in sosednji prostor pa so razhlajevali še trije propelerji. Vtis je bil mogočen, kajti vse, kar je bilo v trenutku na doseg oči, je bilo izpolnjeno z različnimi predmeti muzejske vrednosti, ki so se sicer razlikovali po starosti, kar pa se je vezalo za

Vladimirju Kreftu v slovo!

Dolgoletna zahrbtna bolezen je končno rešila trpljenja nekoč po vsej Sloveniji znanega Vladimirja Krefta. Pogreb je bil v sredo, 15. februarja 1984 na Videmskem pokopališču ob Ščavnici. Od pokojnega Vladimirja Krefta se niso poslovili le njegova žena Marica s sinovi in le njegova brata dr. Bratko in Ivan z njunimi družinami, temveč tudi številni krajan, občani, hkrati njegovi znanci, prijatelji, tovariši s celotnega slovenskega prostora.

Vlado Kreft je bil star 75 let. Bil je napredno usmerjen, pravi kmet na očetovi rojstni grudi v Vidmu ob Ščavnici. Že kot mlad študent v Ljubljani je bil povezan z organizacijami naprednega gibanja v stari Jugoslaviji. Do leta 1934 je tudi opravljal funkcijo tajnika pri takratni Zvezi kmetskih fantov in deklet Ljubljana.

Po vrnitvi v svoj kraj v Vidmu ob Ščavnici je Vlado Kreft sporedno z njegovo napredno kmetijo vodil in predsedoval pri domačem Društvu kmetskih fantov in deklet v Vidmu ob Ščavnici, kjer so po njegovi zaslugi zgradili leta 1939 tudi znani »Dom Matije Gubca«. Kiparska delovna kolonija je pozneje po zaslugi pokojnika opravila v centru Vidma ob Ščavnici veliko zgodovinskih lesenih likov in kipov, ki

spominjajo na čase nekdanjega moza, borca za Staro pravdo, Matije Gubca, prav tako še spominjajo tudi na herojskega borca Jožeta Lacka in na NOB 1941—1945.

Vlado Kreft je bil znan in priljubljen tudi med juršinskimi krajan od leta 1933, ko je bilo v Juršincih takrat ustanovljeno Društvo kmetskih fantov in deklet, pozneje pa je bil Vlado Kreft v letu 1957 in 1958 predsednik Turističnega društva na Gomili. Prav v tem in pravem času je Vlado Kreft dal pobudo, da so krajanje okrog Gomile z Gomilo vred dobili tudi elektriko v obdobju 1954—1961.

Če bi to dalo krajanje okolice Gomile ne prislunili predsedniku TD Gomila Vladimirju Kreftu, bi se tako elektrifikacija začela šele precej pozneje npr. okrog leta 1956—1970, kajti s točo, ki je na dan 15. julija 1962 v širšem krogu Gomile od 80—100 % uničila poljske prideleke (tudi gozdovi so bili brez listja), bi takrat krajanje okolice Gomile niti ne sanjali o elektrifikaciji svojih vasi.

Vso zahvalo pokojniku za njegove dobre zaslugе. Vsi, ki smo ga imeli radi, ga bomo ohranili v trajnem spominu. Franček Holc

IZ TOZD PSIHIATRIČNA BOLNIŠNICA ORMOŽ

Odsek za bolezní odvisnosti

»Prvega 10. 1966 je bil ustanovljen psihiatrični oddelek kot sestavni del ptujske bolnišnice z nalogo, da nudi psihiatrično oskrbo slovenje-goriškemu prebivalstvu. V tistem obdobju je bilo v SV Sloveniji le 35 psihiatričnih postelj. V letu 1977 smo med prvimi v Sloveniji ustanovili temeljno organizacijo, pred štirimi leti pa smo se vključili v zdravstveni center Ormož — Ptuj.

Bolnišnica ima 160 postelj, nanjo pa gravitira 210 tisoč prebivalcev, letno sprejme blizu 1000 bolnikov iz Pomurja, ožjega ptujsko-ormoškega območja in iz Maribora. Bolnike neguje ali posredno sodeluje pri zdravljenju 125 zaposlenih.

Pri ustanovitvi psihiatričnega oddelka smo imeli srečo, da so idejne okvire zastavili energični psihiatri, ki so iskali načine, kako čim bolj ustreči raznovrstnim in številnim potrebam bolnika, osebi, ki zaradi svoje bolezni ni mogla obdržati eksistence v svojem okolju. Tvegali so odprtost ustanove, možnost, da se večina bolnikov giblje po vsem teritoriju bolnišnice, kar vpliva na zaupanje bolnikov.

Začetne ideje se nadalje razvijamo, uvajamo nove socioterapevtske pristope s ciljem, da se bolnik vrača v družbo z zavestjo, da je še naprej koristen član.

Vse bolj pa se tudi uveljavljamo pri zatiranju bolezní odvisnosti — to je v zdravljenju alkoholikov in narkomanov. Pri slednjem smo že prekoračili tradicionalne ograde in razvijamo dejavnost izven ustanove.

Omenil sem že, da letno sprejmemo blizu 1000 bolnikov, od

obvezno. V primeru pomembnih odločitev, skupnosti združimo. Sestanki trajajo približno eno uro. Namenjeni pa so osvetljevanju težav, nesporazumov in spodbujanju, ki se javljajo v vsakdanjem življenju skupine. Po sestanku je obvezni sestanek tima, kjer izluščimo opažanja, zaključke, dogovore. Včasih poskušamo tudi analitično »prodrati« do motivov, ki so vodili bolnika ali člana tima v določeno pripombo.

Med tednom imamo sledeče obvezne programe: poročila bolnikov o izhodih, o dogajanju v domačem okolju in v svetu, bolniki obvezno gledajo dnevnik, dalje spremljajo časopisne vesti, poročajo o delu krožkov; vsak bolnik obvezno sodeluje v enem krožku in še in še...

Bolniki hitro sprejmejo to obliko humanizacije v instituciji. Terapevtska skupnost zadovoljuje naše in bolnikove želje. Pri bolniku se s socializacijo povečuje osebni potencial, iskrenost, spontanost... Bolnika pa tudi ni strah, da se v primeru poslabšanja bolezni vrne v bolnišnico. Od 160 bolnikov jih prek 100 biva polnomno odprto. V bolnišnici vlada sproščenost, v petih letih nismo imeli na oddelku nobenega samomora. Opažamo, da je vse več bolnikov, ki se v primeru poslabšanja zdravlja, vračajo v bolnišnico. Pri alkoholikih imamo ta sistem že skoraj 15 let, toliko let pa tudi klube zdravljenih alkoholikov. V tem letu bomo pričeli ustanavljati še klube odpuščenih psihiatričnih bolnikov, ki jih za sedaj zaradi pomanjkanja kadra, še vežemo na oddelku, je o odprtosti bolniš-

bleme odseka. Tu se zdravniki tudi dokončno predstavijo. Na te predstavitve vabimo tudi predstavnike delovnih organizacij, svoje in predstavnik klubov, v katere kasneje vključujemo zdravnike. Vsak zdravljeneec se praviloma vključi v svoj področni klub.

Enkrat tedensko so sestanki s svojci in sicer ob sredah. Najprej imamo predavanja, kasneje pa na skupinah obravnavamo predvsem družinsko problematiko. Alkoholizem je bolezen, ki družino prizadene v največji meri. Zdravniki tudi redno obiskujejo delovno terapijo, imajo krožke, enkrat tedensko organizirajo zabavni večer. Skratka, naš bivši alkoholik se bo rehabilitiral tam, kjer je bil prej najbolj oškodovan, je povedala dr. Fürst-Korenova.

ZDRAVLJENCI IN ZDRAVLJENJE

Kako pa zdravniki prenašajo zdravljenje?

»V začetku so prav gotovo odpori. Posebej, ko se nekdo noče zdraviti ali pa se zdravi po prisili. To je v primeru, ko se nekdo še ne smatra za alkoholika, dobi pa disciplinski ukrep obveznega zdravljenja. Upor je skoraj nujen, vendar ga s pomočjo ostalih zdravljenec, terapevtov in terapevtske skupnosti počasi odpravljamo. »Javno priznanje, da je alkoholik in da ni sam, da mu pomagajo tudi drugi, mu ogromno pomaga. Vključimo tudi svojece. Z zdravniki ni posebnih problemov, so pa primeri, da nekdo izsilil odpust. Posledice takega odpusta pa mora »prevzeti« zdravljeneec sam.«

ljena največji pri tistih, kjer so družinske razmere ugodne in kjer je žena zdravljeneec zelo kritična in pri tistem zdravljencu, ki mu pomaga tudi delovna organizacija.

Na splošno pa so tradicije zelo močne. Zato se še vedno dogaja, da se alkoholika prikriva do zadnjega.

Kakšno vlogo pa imajo pri preprečevanju alkoholizma razna predavanja?

»Prav gotovo veliko. V oktobru 1983 smo organizirali seminar za odgovorne delavce iz zdravstvenega dela. Odziv je bil sicer minimalen, vendar je to šele začetek in v bodoče lahko pričakujemo boljši odziv.

Mnenja sem, da smo s tem predavanjem oziroma seminarjem precej prispevali. Porajala so se vprašanja, ki jih včasih ni bilo. Marsikdo je ob koncu seminarja ugotovil, da je njegov sosed, ki je bil po njegovi oceni zmerni pivce, že alkoholik. In ravno to je tisto, ta razmejitve, kje, kdo je alkoholik, k temu mi lahko gotovo prispevamo.

Največ lahko prispeva naš bivši alkoholik, ki je sedaj zdravljen in rehabilitiran v družbi, ki je s svojim zgledom in abstinenco resnično nekaj dosegel in pokazal.

MLADI NISO IZJEMA — PORAST V ZADNJIH LETIH

Kaj pa mladina?

»V zadnjih dveh, treh letih beležimo porast alkoholizma med mladimi. Tudi pri teh ni pretiranega uspeha. Večina mladih alkoholikov izhaja iz alkoholnih družin, pomeni, da so že starši imeli pozitiven odnos do alkohola. Morda je obremenitev dana-

krvodajalci

Ptujska gora, 2. februarja 1984:
Anton Strašek, Ptujska gora 19; Tomislav Čuk, Stogovci 40; Stanko Korže, Ptujska gora 40; Ivan Zolar ml. Stogovci 5; Janez Erbus, Podložje 25; Bruno Skuber, Kidričevo 28; Marica Novak, Ptujska gora 100; Katarina Požar, Ptujska gora 42; Drago Lesar, Ptujska gora 112; Franc Predikaka, Podložje 59; Marija Potočnik, Ptujska gora 82; Peter Predikaka, Ptujska gora 33; Anton Mohorko, Tovarniška 11.

Vitomarci, 2. februarja 1984:
Janko Pignar, Vitomarci 54/a; Sonja Majcen, Slavšina 6; Ivan Golob, Slavšina 3; Anton Ljube, Gibina 7; Albin Čuček, Drbetinci 65; Janez Petrovič, Hvalentin 9; Ludvik Kramberger, Slavšina 53; Boris Toš, Vitomarci 86; Alojzija Hrga, Hvalentin 14; Frančka Dolinar, Vitomarci 29; Alojz Lovrenčič, Drbetinci 21; Frančka Kramberger, Slavšina 6; Ana Toš, Vitomarci 49; Franc Vrščič, Novinci 5; Stefan Kuri, Drbetinci 32; Jože Segula, Vitomarci 29; Franc Kocuvan, Drbetinci 53; Ivan Čuček, Drbetinci 65; Ana Lovrec, Drbetinci 60; Terezija Pihler, Drbe-

tinci 64; Ivan Samperl, Drbetinci 57; Janez Kramberger, Slavšina 6; Franc Slana, Vitomarci 16.

Tehnoserbis Ptuj, 7. februarja 1984:

Milan Žižek, Zihlerova 10; Branko Lah, Podvinci 101; Jakob Cafuta, Draženci 80; Zvonko Marčič, Majšperk 92/a; Anton Rojko, Mestni vrh 22; Miran Lešnik, Strmškova 5; Jože Kekec, Polensak 15; Zdenko Lešnik, Destrnik 53; Marjan Žalar, Volkmereva 7; Friderik Bračič, Videm 14; Stanko Zupanič, Gorišnica 102; Franc Fladung, Desenci 9; Janez Zavec, Krčevina 85; Srečko Zidarič, Podvinci 9;

DELTA Ptuj, 9. februarja 1984:
Marija Golob, Skorba 30; Nežka Leljak, Skorba 32/a; Silva Čurin, Ptujska 11; Marija Zamuda, Gorišnica 155; Marija Petek, Sobetinci 14/a; Marija Kozic, Kraigherjeva 34; Jožica Kramberger, Dornava 132/a; Milena Zavec, Velika Varnica 70; Anton Horvat, Zlatoličje 97; Marica Belšak, Trg mlad. brigad 4; Ljudmila Kranjec, Velika Nedelja 8; Ida Furman, Kvedrova 2.

Uspeh krvodajalstva v letu 1983

V občinski organizaciji Rdečega križa Ptuj ugotavljajo tudi za leto 1983 zelo dobre rezultate na področju prostovoljnega krvodajalstva. To je brez dvoma rezultat dobre organiziranosti in prizadevanosti aktivistov RK.

V okviru občinske organizacije Rdečega križa deluje v organizacijah združenega dela 26 aktivov RK, v krajevnih skupnostih pa 21 krajevnih organizacij RK.

V letu 1983 je na oddelku za transfuzijo krvi v bolnišnici v Ptuj, ki deluje v okviru ZC dr. Jožeta Potrča Ptuj—Ormož, bilo skupno 3.163 odvzemov krvi. Načrtovali so 2.500 odvzemov, kar pomeni, da je bilo kar 663 odvzemov več ali za 26,5 odstotka. Aktivni RK iz OZD so organizirali 2.267 odvzemov krvi, krajevne organizacije RK pa 896 odvzemov krvi.

Zlatko Novak

TV spored

TV LJUBLJANA

PETEK, 24. FEBRUARJA:

8.50 TV v šoli: TV koledar, Kaj delaš — kako delaš, Ruščina, Odmor, Čtivo, Poročila; 10.35 TV v šoli: 17.20 Poročila; 17.25 Zvezde, ki ne ugasnejo, glasbena oddaja TV Beograd; 17.55 Modro poletje, španska mladinska nanizanka; 18.25 Obzornik ljubljanskega območja; 18.40 Turizem možnost in priljubljenost: Turistična Slovenija; 19.10 Risanaka; 19.24 TV in radio noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 Naselbinska kultura na Slovenskem, dokumentarna serija; 20.50 Ne prezrite; 21.05 TV kviz; 22.15 TV dnevnik II; 22.30 Klara Lust, švedski film.

SOBOTA, 25. FEBRUARJA:

8.00 Poročila; 8.05 ZBIS: Skatlica z godbo; 8.25 Ciciban, dober dan: Da bo medvedek lepši; 8.35 Meseček, otroška serija TV Beograd; 9.05 Mali svet: Prijatelj vetra, otroška oddaja TV Zagreb; 9.25 Glasba za kitaro; 9.50 Človek in zemlja: Kozorog 2. del, španska dokumentarna serija; 10.15 Pred izbiro poklica: Poklici v sadjarstvu in vinogradništvu; 10.45 Ljudje in zemlja — ponovitev; 11.45 Poročila; 16.05 Poročila; 16.10 V puščavi in goščavi, poljska nadaljevanka; 17.00 PJ v košarki Olimpija: CZ, prenos; 18.30 Skrivnostni svet Arthurja Clarka; Starodavna modrost, angleška poljudnoznanstvena serija; 19.00 Risanaka; 19.24 TV in radio noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 Plavi Max, ameriški film; 22.30 Zrcalo tedna; 22.50 Miriam Makeba, zabavna glasbena oddaja; 23.15 Poročila.

NEDELJA, 26. FEBRUARJA:

9.30 Poročila; 9.35 Živ, živ, otroška matineja; 10.20 Modro poletje, španska mladinska nanizanka; 10.50 David: Pesem, nadaljevanka TV Beograd; 11.40 625, oddaja za stik z gledalci; 12.00 Kmetijska oddaja; 13.00 Poročila; 14.50 Priljubljeno tišini, oddaja TV Koper za slušno prizadete; 15.20 Čez trigore: Vokalni kvartet Spev; 15.50 Poročila; 15.55 Letniki 1960—1970; 16.55 Sportna poročila; 17.10 Taras Bulba, ameriški film; 19.10 Risanaka; 19.23 TV in radio noč; 19.25 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 B. Stojanovič: Igmanci, nadaljevanka TV Sarajevo; 21.05 Športni pregled; 21.35 Živeti z naravo, dokumentarna serija TV Sarajevo; 22.20 Poročila.

PONEDELJEK, 27. FEBRUARJA:

8.50 TV v šoli: TV koledar, Pesmi in zgodbe za vas, Make-donščina, Modro kolo, Strossmayerjeva galerija, Poročila; 10.35 TV v šoli: 17.20 Poročila; 17.25 Meseček, otroška serija TV Beograd; 17.55 Ukrepi civilne zaštite, skupna akcija; 18.30 Podravski obzornik; 18.45 Glasba za mlade; 19.15 Risanaka; 19.24 TV in radio noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 A. Sena—E. Tomišič: Turpoljski top, drama; 21.20 Prepovedani sadeži doktorja Fausta, dokumentarec meseca; 22.00 TV dnevnik II.

TOREK, 28. FEBRUARJA:

8.50 TV v šoli: TV koledar, Pannonka nižina, Za učitelje, Otroci ustvarjajo, Predstavljamo vam, Gana, Zanimivo potovanje, Poročila; 10.35 TV v šoli: 17.35 Poročila; 17.40 Slovenske ljudske pravljice; Goslač; 17.55 MPF Celje '83: Mešani mladinski zbori — 2. del; 18.25 Severnoprimeški obzornik; 18.40 Mravlje, jugoslovanski film; 18.55; 19.10 Risanaka; 19.24 TV in radio noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 Ch. Dickens—D. Edgar: Življenje in dogodivščine Nicholas Nicklebyja, angleška nadaljevanka; 21.00 Aktualno; 22.00 TV dnevnik II.

SREDA, 29. FEBRUARJA:

8.50 TV v šoli: TV koledar, Majhna delavnica, Od cveta do ploda, Odmor, Slavonija v NOB, Vonj in okus, Poročila; 10.35 TV v šoli: 18.00 Poročila; 18.05 Ciciban, dober dan: Modna revija; 18.25 Gorenjski obzornik; 18.40 Sava—reka, ki življenje daje, izobraževalna serija TV Zagreb; 19.10 Risanaka; 19.24 TV in radio noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 Film tedna: Sorodniki, sovjetski film; 21.35 Kulturne diagonale; 22.05 TV dnevnik II.

ČETRTEK, 1. MARCA:

10.35 TV v šoli: 17.50 Poročila; 17.55 S. Pregl — Odprava zele-nega zmaja: Srečanje, mladinska nadaljevanka; 18.25 Zasavski obzornik; 18.40 Obramba in samozastita; 19.10 Risanaka; 19.24 TV in radio noč; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 Tednik; 21.05 Diamanti na nebu, angleška dokumentarna nanizanka; 21.00 dnevnik II.

Dr. Marijan Pregl

Dr. Tita Fürst-Korenova

Tatjana Mar-Vrtič

Danica Korošec foto: CIANI

tega 200 bolnikov z duševnimi obolenji, alkoholikov z alkoholno psihozo 300, nevroz okoli 200 in blizu 150 bolnikov starostnikov z duševnimi komplikacijami. Blizu 30 sprejemov beležimo na račun samomorilnih poskusov. Letno odklonimo okoli 700 bolnikov.

V letu 1983 smo dobro poslovali. Občutno smo zmanjšali tudi čakalno dobo. Letos želimo okrepiti strokovno delo, načrtujemo začetek strokovnega dela s svojci vseh hospitaliziranih bolnikov in poglabiti delo pri duševnih bolnikih. Smo sredi načrtov pri obnovi oddelka; pripravljeni smo, da bomo že prvega maja slavili delovno zmago, je med ostalim povedal dr. Marijan Pregl, vodja Tozd psihiatrična bolnišnica Ormož.

ODPRTOST BOLNIŠNIČNEGA ZDRAVLJANJA

»V psihiatriji uporabljamo tri osnovne oblike terapije. Kmalu po II. svetovni vojni se je pričelo delati na tem, da se izboljša vzdušje v duševnih bolnišnicah. Znano je, da je psihiatrična bolnišnica najhujši zlo, na nekaterih oddelkih celo kompromis med bolnišnico in zaporom.

V naši bolnišnici se je za vsakodnevne sestanke udomačilo ime terapevtska skupnost. Poleg pripadajočih bolnikov, sodeluje na sestanku zdravnik, psiholog, socialni delavec, delovni terapevt, odgovorna sestra in tudi ostali kader glede na razpored.

Na odprtem sestanku se takoj zaščiti bolnikova individualnost, saj bolnika obravnavamo kot bitje, ki je vredno zaupanja. Spodbujamo bolnikovo obnašanje, bolniku nalagamo odgovornost, iniciativo, pa tudi dolžnosti. Bolniki in uslužbenci so na sestanku enakovredni, s tem pa tudi demokracija nadomesti avtoritativno piramido.

Na oddelku imamo tudi skupnosti: na ženskem in moškem oddelku ter na oddelku za bolezní odvisnosti. Enkrat tedensko je sestanek s svojci alkoholikov in narkomanov; sodelovanje je

ničnega zdravljenja povedal dr. Marijan Pregl.

LETNO ZDRAVIJO OKROG 300 ALKOHOLIKOV

Vodja odseka za bolezní odvisnosti je dr. Tita Fürst-Korenova:

»Odsek za bolezní odvisnosti je eden izmed petih odsekov v bolnišnici. Zaposluje okrog 9 strokovnih delavcev. Na oddelku je 37 moških postelj in 10 ženskih postelj. Zdravljenje alkoholizma traja od osem do dvanajst tednov. Po številu alkoholikov, ki jih letno zdravimo lahko sklepamo, da je odsek vedno zaseden. Alkoholike moramo celo naročati.

Bodoči zdravljeneec mora priti najprej v ambulantno za alkoholike, kjer sprejemamo paciente vsak petek med 10. in 12. uro. Z zdravljencem se dogovorimo za način zdravljenja. Z bodočim zdravljencem mora priti tudi žena.

Ko zdravljeneec pride na odsek, ga obravnavamo po vseh principih, ki veljajo v zdravljenju alkoholizma. Delo z zdravljenci je timsko. Pomeni, da nobeden ne more samo odločiti o neki stvari; vedno torej odločamo v timu.

Urniki dela odseka je naslednji: zjutraj so najprej sestanki skupin (zdravljence namreč vključimo v eno izmed štirih skupin). Na teh sestankih obravnavamo predvsem problematiko skupine, problematiko vsakega zdravljenece posebej. Potem, ko se zdravljeneec podrobno predstavi, pomeni, da javno na skupini prizna svojo alkoholno zasvojenost in z njo skuša že v času zdravljenja »razčistevati«.

Po sestankih v skupini, imajo zdravniki učne ure, na katerih obravnavajo programe, snov. Kot obvezna literatura služita obe Rugljevi knjigi oziroma zdaj že tri in Ramovševa (Alkoholno oamamljen) ter Alkoholizem profesorja Hudolina.

Po učnih urah so sestanki terapevtske skupnosti. Terapevtsko skupnost sestavljajo vsi zdravniki in vsi terapevti. Ob teh priložnostih obravnavamo vse pro-

PORAST ŽENSKEGA ALKOHOLIZMA

Vedno več je alkoholizma med ženskami, pravimo, da je to t. im. »tihi« alkoholizem. Kaj pa vi menite o tem kot strokovnjak?

»To zadnje čase opažamo tudi pri nas. Ženska pije na drugačen način kot moški. V naši družbi velja ženski alkoholizem kot nekaj sramotnega, zato ženska pije predvsem skrivaj. To je takrat, ko spravi družino spat, zvečer in se opija tako, da tudi moži za to ne ve. Velikokrat pridejo k nam ženske, ki so na zunaj še urejene, v bistvu pa so že prave duševne razvaline. Najbolj žalostno pa je to, da so pri ženskah uspehi zdravljenja bistveno manjši. Morda zato, ker jih može ne znajo »sprejeti« ali pa tudi družba. Za žensko je alkoholizem še vedno nekaj sramotnega.«

ABSTINENCA JE OKROG 30 ODSTOTNA

Kakšni pa so uspehi zdravljenja?

»Odstotek tistih, ki abstinirajo ni velik. V povprečju abstinira okrog 30 odstotkov zdravljenec. Tako so tudi slovenska poprečja. Omenjeni so tudi redni obiskovalci kluba, nekaj je takih, ki klub ne obiskujejo, pa vendar vztrajajo v abstinenci. Znano pa je, da zdravljeneec, ki kmalu zapusti klub, ne bo dolgo abstinal. Imamo precej »povratnikov«. Tudi pri teh uspeh zdravljenja ni bistveno višji.

Družba še vedno »zakriva« alkoholizem, ne prizna ga kot bolezen. Zakaj je temu tako?

»Eden izmed razlogov je gotovo ta, da živimo na vinorodnem območju, kjer se srečujemo z beta-alkoholizmom. Srečamo ga pri vinogradniškem, kmečkem delavcu, ki v bistvu pije celo življenje. Takemu pivcu je težko povedati, da če zjutraj nekaj popije, da če piješ, ko se ti tresejo roke... da je to alkoholizem. Tu se borimo s stoletnimi tradicijami. Uspeh pri kmečkih in vinogradniških delavcih je izredno majhen. Spoznali smo, da je uspeh zdrav-

**POČITNIŠKE POVEDI UČENKE
1. RAZREDA OŠ, DOMA IZ
SESTRIZ**

21. januarja 1984
To je dan, ko praznuje moja mamica. Ves dan smo imeli obiske. Vsi smo ji čestitali. Mnogo sreče in zdravja ji želimo!

22. januarja
Danes je bila postavljena na hribu vlečnica. Na breg so jo pripeljali s traktorjem. Potem so nategnili kable in priklopili na elektriko. Vsi otroci smo veseli. Ves dan smo na snegu. Mladinci so pripeljali še ozvočenje in naredili luči. Imeli so nočni smuk.

23. januarja
Vozili smo se z vlečnico. Čakali smo v vrsti. Vika je zbirala denar.

24. januarja
Danes sneži. Mi smo ves dan v kuhinji.

25. januarja
Mraz nam je utrdil smučišča. Smučali smo ves dan.

26. januarja
Manica in jaz sva spekli prvo torto.

Drago si je nekoliko poškodoval nogo na skakalnici. Povabila sva smučarje na tortico.

27. januarja
Obiskal me je bratranec Janko iz Trnovca.

28. januarja
Deževalo je. Mi pa žalostno gledamo, kako se debelina snega tanjša.

29. januarja
Mladinci so razdrli žičnico.

30. januarja
Z mamico sva spet spekli torto.

31. januarja
Prišla je Irenca.

1. februarja
Pripravljamo se že na šolo. Počitnic bo kmalu konec.

2. februarja
Danes sva z mamico šli na Medvedce.

3. februarja
Imeli smo prvič vaje za 8. marec. Dobila sem pesmico Mati.

4. februarja
Pospravljala sem.

5. februarja
Danes še pišem in pripravljam torbo za šolo.

Marija Doberšek

POČITNIŠKA NALOGA

Ponedeljek: Šla sem k stari mami.

Torek: Danes smo se sankali in smučali.

Sreda: Igrala sem se in pospravila svojo mizo.

Petek: Z mamico sva se zvečer z vlakom odpeljali v Ljubljano. Do tete sva se peljali s taksijem.

Sobota: Po zajtrku sva šli v mesto. Videla sem spomenik Franceta Prešerna. Šli smo na boljši trg, kjer prodajajo stare stvari.

Nedelja: Z mamico sva se peljali z avtobusom domov.

Ponedeljek: Danes sem šla sama k frizerki. Porezala mi je lase.

Torek: Danes sem se ves dan sankala in igrala.

Sreda: Igrala sem se.

Četrtek: Spet sem bila pri stari mami in se igrala.

Petek: Zunaj sem se kotalkala.

Med počitnicami sem vsako jutro gledala otroški program.

Nadja Gorišek,
1. r. OŠ Majšperk

MOJE PRVE POČITNICE

V začetku počitnic je zapadlo veliko snega. Vsak dan smo se sankali, smučali in kepali. V zadnjem tednu smo se tudi učili. Počitnice so nam zelo hitro minile in zopet moramo v šolo, saj se še moramo mnogo naučiti.

Martina Žnidarič,
1. r. OŠ Zavrč

**ZGODILA SE JE PROMETNA
NESREČA**

Nekega dne sem se s starši peljal v Ptuj. Bilo je v zimskem času, ko so ceste zelo zasnežene.

Pripeljali smo se do križišča. Nenadoma je privozil osební avtomobil in ga je zaneslo na desno stran ceste. Zadel je kolesarico. Ženska je obležala v jarku močno poškodovana. Prvi hip sem mislila, da je mrtva. Voznik ji je nudil prvo pomoč, kolikor je zmozel. Na kraju nesreče se je ustavilo mnogo ljudi. Medtem je nekdo poklical rešilni voz in milicinke.

Rešilni avto je kmalu prišel in nezvestno žensko odpeljal v bolnišnico. Milicniki so voznika precej časa zasliševali. Moral je pokazati vsa dovoljenja za vožnjo z avtomobilom. Ugotovili so, da je bil voznik vinjen.

Nada Murko,
4/b. OŠ Videm pri Ptuj

SPOZNAL SEM PRIJATELJA

Dež je lil na vso moč, ko sva se v pelerinah s tovarišem sprehajala po blatnem travniku.

Dolgo sva hodila, ko sva zagledala v veliki jami čudovito lipo. Pogledal sem na vse strani in potegnili tovariša Robija s seboj. Upiral se je, češ da je preveč mokro in blatno, a jaz sem mu prigovarjal:

»Le pogum, Robi, saj ni nič!«

Toda stal je kot vkopan in me plašno gledal. Za trenutek sem se stal, nato pa zdrvel po hribu navzdol. Gledal sem nazaj, če si bo premislil. Nenadoma so se mu močno odprla usta in je kriknil:

»Ne, Miran, pazi, stoj!«

Ampak bilo je že prepozno, noga se mi je globoko vdrla v mehko, sluzasto blato. Do kolen sem bil zavrt v zemljo. Brž je prišel in me hotel izvleči. Ni šlo. Sam sem poskušal. Zopet ne. Tudi jaz sem se močno prestrašil. Robi je vprašal, če bi šel po mamco.

»Ne, sam bom,« sem že jokajoče dejal. Oba sva vlekla na vso moč, malo še in rešen sem bil.

»Toda moj škorenj, saj sem bos?«

Zeblo me je v nogo, tovariš pa je hitro tekkel po palico in poskusil izvleči škorenj. Po več poskusih mu je uspelo. Oh, saj je bil ves blaten, nisem ga mogel obuti. Robi se je po kratkem razmišljanju oglašil: »Veš kaj, jaz ti bom nesel škorenj, ti pa se nasloni name in pojdiva domov.«

Tako sem spoznal, da Robi res zasluži vzdevek prijatelj, kajti na pomoč je prišel, ko sem jo zares potreboval.

Miran Cafuta,
6/b. OŠ Tone Žnidarič, Ptuj

**V PREŠERNOV SPOMIN NA
OŠ OLGA MEGLIČ**

Prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku so na naši šoli potekale ves teden. V torek smo imeli spominsko uro po šolskem radiu, v popoldanskem času pa uspel tamburaški koncert. V sredo, 8. februarja, smo odprli razstavo del japonskih otrok in podelili priznanja učencem, ki se aktivno vključujejo v kulturno življenje na šoli. Dopoldne pa smo izrabili za ogled kulturnih ustanov v Ptuj. V petek je učence prvih razredov in otroke iz vrtca obiskala mladinska pisateljica Branka Jurca. Sodelovanje med učenci prvih razredov in malo šolo iz vrtca, je aktivno že od ustanovitve šole. Organizirali so že več športnih in kulturnih dnevo, najbolj posrečeno pa je bilo srečanje z Branko Jurco.

Učenci so v kulturnem programu predstavili nekaj njenih del. Otroci iz vrtca so prestavili igrice SNEŽAKI V VRTCU, naši učenci pa z deli DVE SONCI in URO NAZAJ. Sledil je prisrčen pogovor med gostjo in otroci. Ob koncu srečanja so se učenci Branki Jurci zahvalili za obisk in ji izročili darila, ki so jih naredili sami s pomočjo tovarišic in vzgojiteljic.

Natalija Ivanuša
in Darija Črešnjavec,
8. razred
OŠ Olga Meglič Ptuj

NA SNEGU

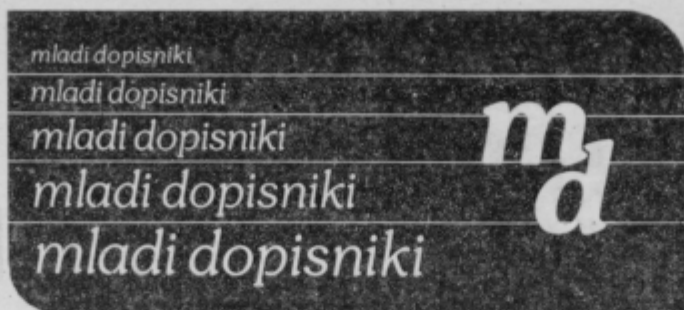
Vsako leto zapade sneg. Tudi letos ga je dosti zapadlo. Saj je to za otroke pravo veselje.

Ko je zapadel sneg, sem šla na Sestrže k stari mami. Tam je pome prišla sosedova Janja in smo se skupaj odšli sankat. Tudi bratranec Igor in Tanja sta šla zraven. To se mi je zdelo zelo lepo. Mislila sem si, kako bo prijetno. Ko sem prišla na hrib, so se že drugi vaški otroci sankali in smučali. Z Janjo sva se vozili in pogovarjali, saj hodiva v isti razred. Obe imava nemški jezik, zato se lahko kaj več pogovarjaja o tem predmetu. Ko sva se peljali dol, je še kar šlo. Zabavali sva se in se dobro imeli.

Obe primeva za vrv in vlečeva v hrib. Na hribu naju že čaka bratranec Igor s svojimi sankami. Da ga ne bi opazili, se je pogovarjal z vaškimi dečki. Zapeljeva se po hribu in zopet sva bili radostni od sreče. A Igor se je takoj za tem spustil po hribu. Zaletel se je v naju, midve pa v drevo. Takoj se vstati nisva mogli. Od jeze sva ga li loviti. Njemu so pomagali drugi dečki. Midve pa sva žalostni odšli.

Ta dan mi je prehitro minil in morala sem s koleškom domov. Zvečer sem trdno zaspala in tako spala vso dolgo noč.

Andrejka Belca,
6/b. OŠ Cirkovce

**OČI VSEGA ŠPORTNEGA
SVETA SO UPRTE V JUGO-
SLAVIJO**

»V sredo, 8. februarja, na slovenski kulturni praznik, so se v Sarajevu začele 14. zimske olimpijske igre. Na otvoritveni slovesnosti na stadionu Koševo se je pred pedeset tisoč gledalci zvrstilo 49 reprezentanc različnih držav. Nad 1500 športnikov z vsega sveta bo v dvanajstih dneh na zasneženih strminah Bjelašnice, Igmana, Trebeviča in na drugih tekmovališčih merilo svoje moči. V imenu športnikov je naš smučar Bojan Križaj prisegel, da bodo na jugoslovanskih olimpijskih igrah spoštovali pravila, tekmovali v pravem športnem duhu za slavo športa in v čast ekip«. Tako so zapisali novinarji v uvodniku.

Glavno mesto Bosne in Hercegovine, znamenito mesto ob reki Miljacki, je postalo za skoraj 14 dni center športnega sveta. V dvorani, ki po velikosti spominja na nogometno igrišče, kot je povedal na TV eden od tujih novinarjev, nastajajo novice, ki jih je poln ves svet. Zemlja velika kroga je za nekaj dni postala majhna kot jabolko. Oči vsega sveta so uprte v Sarajevo.

Pred štirimi leti je bilo veliko ljudi, ki so dvomili, ali bo Sarajevo sposobno organizirati igre, ki bi se lahko kosale s tistimi v Innsbrucku ali Lake Placidu. Spremljali smo izbiranje za igre, Vučko je zmagal. Bil je močnejši od mnenj dvomljivcev. Olimpijske igre v Sarajevu bodo prišle v zgodovino športa po velikem številu udeležencev in sodelujočih držav in po odlični organizaciji.

Ogenj plameni, stotine sekunde ali metra odločajo! Športni dosežki so odvisni od znanja, od pripravljenosti, od živcev in mišic športnikov, od naprav, od vremena in od športne sreče. Na olimpiadah je pomembnih pet olimpijskih krogov, važnejše je sodelovanje kot uspeh.

Sarajevo in cela Jugoslavija je na preizkušnji! Novinarji poročajo o našem vsakdanjem življenju, o tem, kakšni ljudje smo Jugoslovani. Pogumni smo, enotni. Sarajevčani delajo kot en moč. Borijo se s snegom, z množico. Oni in vsa Jugoslavija se trudi, da bo olimpiada uspela.

Alenka Toplak,
8/a. OŠ Olga Meglič

GLEDALIŠKA URA

V sredo, 8. februarja 1984, je bil kulturni dan. Šesti razredi smo šli v gledališče, kjer smo imeli gledališko uro.

Ob 10. uri smo se zbrali v šoli. V šoli smo se namalicali, nato smo šli v gledališče. Tam je tovarišica iz gledališča poklicala šest prostovoljcev, naj pridejo na oder. Vsakemu je dala vlogo. Igrali so kot gledališki igralci. Po nastopu smo jim zaploskali. Potem smo si ogledali prostore, kjer se igralci pripravljajo za nastop. Pokazala nam je šminke, umetne brke, lasuljo in umetno kri.

Nato smo šli domov. Prvič v življenju sem videl, kako zgleda gledališka soba, kjer se igralci oblačijo. Če bom imel še kdaj priložnost, si jo bom ogledal. Zelo mi je bilo všeč.

Sandi Šturm,
6a. OŠ Olga Meglič

MOJE POČITNICE

Med počitnicami je zapadlo dosti snega. Otroci smo se smučali, sankali in delali snežene može. Večkrat smo se tudi kepali. Domov smo prihajali premraženi in mokri do kože. Mamica me je vedno kregala, zakaj sem mokra. Vendar pa tudi na šolo nismo smeli pozabiti.

Kadar je zunaj snežilo, sem se v topli kuhinji učila. Moje počitnice so bile prijetne in so hitro minile. Danes spet odhajam s torbo na rami in v šolo novim dogodivščinam in sošolcem nasproti.

Lidija Krajnc,
2. razred OŠ Bratov Reš, Destrnik

JUGOSLOVANI SMO SLAVILI

Včeraj smo Jugoslovani slavili prvo medaljo na ZOI v Sarajevu. Dosegel jo je Jure Franko z drugim mestom. Blizala se je podelitev medalj.

Pred dvorano Skenderija se je zbralo veliko ljudi iz vseh držav. Pri stopniških so stali trije najboljši smučarji. Gledalci so bili glasni, navijali so za Franka. Prvi je stopil na slavnostni oder Maks Julen in prejel zlato odličje. Za njim je bil na vrsti naš as Jure Franko. Trdno je v roki držal naše prvo srebrno odličje. Kot tretji je stopil na stopničke A. Wenzel in prejel bronasto odličje. Gledalci in navijači so bili bučni, kot še nikoli. Franko je bil včeraj naj-srečnejši v svojem življenju. Jugoslaviji je priboril prvo odličje.

Vsa Jugoslavija bi bila še srečnejša, če bi kateri od naših smučarjev stal na najvišji stopnički. Naša zastava bi visela na najvišjem jamboru.

Boštjan Korošec, 6/a

KEPANJE

Bil je torek in s sestro sva bili sami doma. Najmanj petkrat sva se sprli, vendar pa sem jo vedno skupila jaz.

Proti dovoljenju sem odšla na vas.

»Pazi!« je zakričal Igor in se z vrečo spustil po hribu. Tudi mene je navdušilo vrečkanje. Otroci smo kričali in nihče ni pomislil, da bi se mu kaj zgodilo. Na srečo se ni. Kmalu zatem je prišel bratranec in nas vprašal, če bi se otroci Mihovc kepali proti otrokom iz Dragonje vasi. Bili smo zato.

Prišli smo do pol poti. »Kaj če bi se obrnili?« je preplašeno rekel Tonček. Marsikdo je pritrdil. Začela so se razmišljanja. »Mogoče nas je prevaral in nas bodo nakepal!« sem glasno spraševala. Spogledali smo se. Pot smo nadaljevali kot pravi bojevniki. Naenkrat smo zaslišali glasove. »Se že kepajo!« sem vzkliknila in stekla naprej.

Marsikatera kepa je bila namenjena komu drugemu in je padla vame. Bili smo že čisto mokri. Tonček se je skril za ograjo neke hiše, da ga ne bi videli, mi pa smo se pomikali od hiše do hiše.

»Joj, kako me že zebel!« je stokal Igor. »Misliš, da mene ne?« mu je potožil Borut. Zelo dolgo smo se takole kepali, naenkrat pa je otrok iz naše vasi zmanjkalo. »Kaj če sem ostala sama?« sem se vprašala. »Res je.« Pogledala sem okrog sebe in videla Silva, ki je bil moj bojevniki sovražnik. Nadme je priletelo veliko kep. Kepso me tako bombardirale, da sem padla, toča kep pa še vedno ni pojenjala. Bila sem mokra do kože. Pogledala sem, če je zrak čist. »Na, še to in to!« — »Se enkrat, zgrozila sem se.« »Zdaj pa pojdi!«, so zakričali, »in ne prikaži se več tukaj!« Hitro sem stekla.

Simona Pleteršek,
6/a. OŠ Cirkovce

MOJE ZIMSKE POČITNICE

Prvi teden počitnic sem bila pri stari mami in starem atu. Pri stari mami sem se igrala, sankala in pisala. Pomagala sem jima tudi pri delu. V četrtek je očka prišel po mene, ker je v petek mamica imela dopust. Drugi teden pa je imel očka dopust. Z očkom in s sestrico smo se sankali in hodili na sprehode.

Jaz sem doma tudi vadila račune. V četrtek pa sem se z očkom in z bratrancom odšla smučat na Tri kralje. Ko smo prišli tja smo najprej kupili karte. Nato smo si obuli pancarje in nataknili smuči. Odšli smo se smučat na lažjo progo, ker je bila vlečnica na veliki progi v okvari. Ko so jo popravili, smo se odšli smučat na veliko progo. Velika proga je zelo strma, zato sem tudi večkrat padla. Čez čas smo odšli na lažjo progo. Enkrat smo se peljali in odšli domov. Moje počitnice so bile zelo lepe.

Klavdija Podhostnik,
3/c. OŠ Olga Meglič, Ptuj

POGUMEN PARTIZAN

Bil je pogumen partizan zaradi vojne od doma pregnan.

Vodil je četo, se za svobodo boril, in za hrabrost medaljo dobil.

Med vojno je padel, ni dolgo živel, saj komaj devetnajst let je imel.

Danica Merc in Marija Zavec,
5. r. OŠ Leskovec

ZAPADEL JE SNEG

V soboto je zapadel sneg. Dolgo sem ga čakala. Ata je naredil tir do ceste. Na cestah je bil led.

Ptice zebe in lačne so. Na teraso sem zanesla ptičjo krmilnico. Vanjo sem natrosila koruzni zdrob. Ptice so priletele in se najedle do sita.

Na hribu sem si naredila progo. S sestro sva se smučali in sankali. Radi sva se zadrževali. Na terasi sva si naredili sneženega moža.

Mojca Meško,
Dopisniški krožek,
OŠ narod. heroja Megla Vinka, Tomaž

MOJ BRATEC

Večkrat moram paziti brata, ki je star sedemnajst mesecev. Včasih mi tudi nagaja. Ko delam domačo nalogo, me zmeraj moti. Ko pa me razjezi, ga pošteno kregam. Med počitnicami je polil mami čaj in se popekel. Zdaj zmeraj pravi, da je as. Ko je bil še majhen, sem bila zmeraj žalostna, ko ga je sestra previjala in ga nosila. Sedaj, ko je že večji, ga mama pusti tudi meni. Velikokrat mi nagaja, zato sem se ga naveličala.

Darinka Pšajd,
OŠ Trnovska vas

MOJE POČITNICE

Najprej sem šel na počitnice v Sardinje. Zunaj sem skakal in se zmočil. Ko sem prišel domov, sem šel k stari mami. Od stare mame sem dobil velikega psa, plakat Sarajeva, ploščo in sladkarije. Bil sem zelo vesel. Pri stari mami sem bil pet dni. Ima me zelo rada.

Boštjan Kukovec,
1. c. OŠ O. Meglič, Ptuj

JUNAČEK

V boj odšel je partizan, za svobodo, srečo se boril, da ubrani domovino.

Majhen bil je ta junaček, komaj puško je držal, a storil bi vse, da ubrani domovino.

Čez hribe in doline vodila ga je pot do hrabrih partizanov, da ubrani domovino.

Luči svobode ni ugledal, življenja ni bilo mu žal, saj je branil domovino.

Anita, Darinka in Srečko,
7/r. OŠ Leskovec

NAŠE PESMICE

Že v šolo hodimo, pridno se učimo in pesmice naredimo.

ŽOGA

Moja mama žogica, belo modro pisana, moja je prijateljica, skače sem in tja

Mateja Kokol

MUCA

Muca z žogo se igra, skače, teka sem ter tja. Pa prišla je siva miš in ji rekla: »Glej, da žoge ne izgubiš.«

Simona Gol

PUNČKA

Punčka sem majhna, v šolo že grem, se pridno učim, da dobre ocene dobim. Ko v šoli pet dobim, mamico razveselim.

Valerija Koritnik

BALON

Rdeč balon imam, zato ga imam, da se z njim igram. Ko se z njim igram, na kaktus skoči in poči.

Boris Sagadin

ČEBELICA

Čebelica leta s cveta na cvet, nabira si med. Ko ga ima dovolj, se vrne domov.

Branka Sagadin

POMLAD

Muca je zamijavkala, kuža je zalajal, krava je zamukala da pomlad prišla je.

Ptičice zapele so, zvončki že cvetijo, trobentice pa trobijo, se pomladi veselijo.

Jasna Šegula

Vsi učenci 1/b,
OŠ Ivan Spolenjak, Ptuj

SOSED

Kdo je moj sosed? Uganite in malo pomislite! Moj sosed je sosedov kuža, ki ga zanima vsaka mlakuža.

Ima bele tačice, beli repček, radovedni gobček. Kadar pridem k njemu, me povoha in poskoči, ime mu je Eros.

Miran Roškar

PET MINUT PRED OSMO

Bil je petek, ko sem se zbudila pet minut do osem. Takrat še nisem imela nobenega zvečka v torbi. Hitro sem jih vrgla v torbo. Odhitela sem po stopnicah, takrat sem se spomnila, da sem pozabila copate. Hitro sem šla nazaj. Enega sem našla, drugega pa ne. Nisem ga imela časa iskati. Odhitela sem v šolo. Ko sem sedla na svoj stol je zvonilo. Vso torbo sem obrnila okrog, da bi našla copato. Copate ni bilo. Takrat stopi v razred tovarišica. Pokregala me je, ker nisem imela nič pripravljeno za slovenščino. Bilo me je sram in tudi strah, kaj bo rekla tovarišica, ko bo videla, da nimam ene copate. Pozabila sem tudi peresnico. Vsi so pisali samo jaz ne. Bilo me je sram reči za svinčnik. Potem sem le dobila svinčnik. Sedaj vstanem ob šesti uri. Tudi vam se lahko zgodi, da boste kdaj zaspali. Boste videli, kako je to neprijetno.

Suzana Vrščič,
OŠ Tone Žnidarič, 5. r.
Trnovska vas

KAM BO ŠLA MOJA POT

Prišel je čas, ko se moramo v življenju prvič resno vprašati »Kam?« To vprašanje se zdi marsikom težko. Odločiti se mora za poklic, ki me bo spremljal vse življenje. Tudi nas, osmošolce, teži to vprašanje. V mesecu oktobru so na šolo prišli predavatelji iz zavoda za zaposlovanje. Tovarišica predavateljica nam je prvo šolsko uro razložila vse o poklicih, o usmerjanju, o štipendijah itd. Drugo uro pa nam je razdelila pole, te smo samostojno izpolnjevali.

Odločila sem se, da bom modistka. S tem poklicem sta me seznanili teta in botra. Odločila sem se zato, ker sem že od mladih nog šivala svojim punčkam obleke, krila itd. Ta poklic me zelo veseli in ne vem, če bi se za kate-rega drugega tako odločila kot za tega.

Včasih je v meni govorilo: »Ta poklic te bo spremljal do konca življenja, a ti ne bo postalo žal? Se odločiš za kaj drugega?« »Ne«, sem sklenila in rekla: »Ta je moja dokončna odločitev!«

Ko bom v Mariboru končala šolo, bom vestno opravljala delo, ki ga ta poklic zahteva.

Tisti pa, ki se odloča za kakšen poklic, ga mora z veseljem opravljati in spoštovati, če ga pa zaničuje, si je sam kriv, zakaj pa se je odločil zanj.

Lidija Zavec,
8/a. OŠ Franc Belšak, Gorišnica

OLIMPIJSKE IGRE SO ODLIČNO USPELE

Z zaključno slovesnostjo so se v dvorani Zetra v nedeljo zvečer končale 14. zimske olimpijske igre Sarajevo 84. Bile so pomembna manifestacija športa in prijateljstva, odlično pripravljene in izvedene, kar nam priznavajo vsi po vrsti.

Ob odlični organizaciji in izvedbi iger smo lahko zelo zadovoljni tudi s tekmovalnimi dosežki, čeprav se precej vas s tem ne bo strinjalo. Osvojili smo prvo medaljo na zimskih olimpijskih igrah, ki si jo je z odlično predstavo na Bjelašnici prismočal Jure Franko v moškem veleslalomu. S tem je bil naš cilj, ki smo si ga postavili pred belo olimpijado, dosežen. Poglejmo še nekaj drugih odličnih uvrstitev naših tekmovalcev in tekmovalcev. Za Juretovo drugo mesto smo že rekli. Boris Strel je bil peti v

veleslalomu, Bojan Križaj sedmi v slalomu in deveti v veleslalomu, deveti so tudi naši hokejisti. Deseto mesto imajo drsalka Sanda Dubravčič in ženska štafeta 4 krat 5 kilometrov, enajsto mesto Tomaž Dolar v skokih na 90 metrski skakalnici in Tomaž Cerkovnik v slalomu, trinajsto mesto Promož Ulag v skokih (90 m) in Jože Kuralc v slalomu, petnajsto mesto Mateja Svet v slalomu in Vasja Bajc v skokih (90 m) in tako dalje.

Prvič smo torej uvrščeni na lestvici dobitnikov medalj. Zanimivo je, da smo s srebrno medaljo celo pred takšno velesilo kot je Avstrija. Njihovim tekmovalkam in tekmovalcem ni šlo, saj so osvojili le eno bronasto medaljo.

Zato niso na mestu nezadovoljstva ob nastopih Ulage in Križaja.

Zlato medaljo, ki so si jo nekateri tako želeli, pa le imamo. Zaslužili so si jo marljivi in prizadevni organizatorji.

Igre si je ogledalo tudi precej občanov ptuj-ske občine. Tako je bila večja skupina članov smučarskega kluba Ptuj tri dni na olimpijskih prizoriščih. Ob reklamiranju Radenske in Zlatoroga so številnim športnikom, novinarjem in obiskovalcem predstavili tudi kurenta, ki je vzbudil veliko pozornost. V potrditev objavljamo fotografijo iz sarajevskega Oslobođenja.

Maškare

Mnogi su mislili da su Slovenci preživeli na sarajevske ulice tradicionalne februarke poljake. Preživeli su se, to nisu maškare, misleći na slavi došlo je iz Ptuja da bi u gradu domaćinu 14. ZOI na ovaj način, sa nama svima, priskrbio srebrnu medalju Jure Franko.

Kurent
na
prizorištu
14. ZOI
Sarajevo 84
I. kotar

SKL MOŠKI: KOVINAR—PTUJ 63:68 (30:30)

PRESENETILI V CELJU

V 13. kolu so člani KK Ptuj gostovali v Celju in se pomerili s Kovinarjem iz Štor. Čeprav so s to ekipo v prvem delu prvenstva v Ptuj zlahka opravili, so tokrat pričakovali veliko težje delo, saj se gostitelji borijo za obstanek v ligi, točke pa potrebujejo tudi Ptujčani, predvsem zaradi spodrsiljava v prejšnjem kolu proti Litiji, ki je zmagala v Ptuj.

V prvem polčasu, zlasti začetku, Ptujčanom ni uspelo prav

nič. V napadu so bili preveč živčni, v obrambi pa neorganizirani. Zato so domačini bili stalno v vodstvu in v 16. minuti vodili kar s 30:16. Trener Kravina je takrat izkoristil drugo minuto odmora in z novimi napotki je ekipa prebrodila krizo. Tesno pokrivanje in pogoste menjave so zalegle in Ptujčani so konca prvega dela izenačili. Končni rezultat prvega dela je v zadnjih sekundah postavil Vlah.

Tudi polovico drugega polčasa so bili domačini boljši in v deseti minuti vodili s 53:44. Takrat pa se je razigral Marčič, dosegel osem zaporednih košev in rezultat je bil 53:52 za domačine. Prišlo je do prave drame, saj so se tako eni kot drugi zavedali, da njihovo napako nasprotnik takoj kaznuje s košem. Tekma je bila odločena v 37. minuti, ko so Ptujčani vodili z 61:57, saj so to prednost z dobro obrambo in organiziranimi na-

padi obdržali do konca in ob bučnem spodbujanju s klopi za rezervne igralce dosegli pomembno zmago.

PTUJ: Vlah 6, Damiš, Volmajer 2, Marčič 23, Bedrač 3, Cobelj 2, Purič 2, Kotnik 10, Dobrijevič 20.

V naslednjem kolu, ki bo v soboto, 25. februarja, se bodo Ptujčani v Mladiki pomerili z Zagorjem, ki so ga premagali v gosteh. Srečanje se bo začelo ob 19. uri.

I. Z.

Nova zmaga Ptujčank

Članice KK Ptuj so v rednem kolu druge republiške lige v soboto zvečer nastopile v svoji dvorani in se pomerile z ekipo Kamnika. Po pričakovanju so bile domačinke veliko boljši nasprotnik in zmagale z 68:49. Kot kaže, Ptujčanke do konca prvenstva ne bodo izgubile srečanja, vendar napredovanje ni odvisno samo od njih. Na prvem mestu je še naprej Novo mesto (z njim so Ptujčanke izgubile v prejšnjem kolu), druge so Ptujčanke, tretja pa Cerkljani. Med temi ekipami bo padla odločitev o zmagovalcu. Zaenkrat pa še ni znano koliko ekip bo napredovalo v prvo republiško ligo.

I. k.

Drugo mesto v Titovem Velenju

Kadetinje rokometnega kluba Drava so v nedeljo sodelovale na polfinalnem turnirju za republiško prvenstvo kadetinj v Titovem Velenju. Nastopile so tri ekipe, prvo mesto in uvrstitev v finale pa so si priigrale domačinke. V odločilnem srečanju so domačinke premagale Dravo s 13:8. Ptujčanke so se dobro držale v prvem polčasu, ko je bilo 5:5. V drugem srečanju je Drava premagala Liscio iz Ševnice z 18:11 (11:3).

Po prvenstvu se je nekaj kadetinj priključilo članicam RK Drava, ki so v tem tednu na intenzivnih pripravah v Ajdovščini, saj je pred njimi zelo pomembna in naporna druga polovica tekmovalne sezone v republiški ligi. Namreč, zaradi reorganizacije tekmovalnih sistemov, bo kar devet ekip izpadlo v drugo republiško ligo. Ptujčanke pa so po prvem delu med dvanajstimi ekipami na petem mestu. Njihov cilj je torej najmanj tretje mesto.

I. k.

Delovanje kluba borilnih veščin Ormož

V Ormožu deluje klub borilnih veščin, ki je dosegel že lepe uspehe v Sloveniji in Jugoslaviji. Klub deluje dve leti. V tem času se je prebil s svojo ekipo v sam vrh. V letu 1982 smo se udeležili odprtega republiškega prvenstva v semi kontaktu in osvojili naslednja mesta:

Kategorija do 57 kg drugo mesto, kategorija do 63 kg tretje in četrto mesto. Udeležili smo se tudi medrepubliškega prvenstva v Mariboru in osvojili tretje in četrto mesto do 63 kg. Pet članov se je udeležilo seminarja za judo v Ptuj. V letu 1983 smo se udeležili prvega republiškega prvenstva v semi kontaktu za rang listo najboljših in osvojili drugo mesto 57 kg, četrto in peto mesto do 63 kg in peto mesto do 67 kg. V mesecu

KARATE

maju smo se udeležili drugega republiškega turnirja v semi kontaktu z devetčlansko ekipo in zasedli prvo mesto do 57 kg, drugo mesto do 69 kg in tretje mesto nad 84 kg.

V mesecu oktobru smo se udeležili državnega prvenstva v semi kontaktu na Reki, ki je bilo hkrati finale za vstop v državno reprezentanco. Zasedli smo prvo mesto do 57 kg, četrto mesto do 63 kg in šesto mesto do 69 kg. V reprezentanco sta se uvrstila Črtomir Zadravec in Danilo Korotaj.

Svetovno prvenstvo je bilo v Londonu od 21. do 25. oktobra

1983. V zelo veliki konkurenci, predvsem Japoncev in Amerikancev, je Črtomir Zadravec v kategoriji do 57 kg zasedel 8. mesto in Danilo Korotaj drugo mesto do 63 kg. To je še posebno velik uspeh, saj so Japonci prav v nižjih kategorijah skoraj nepremagljivi. Kot še zanimivost bi dodal, da je prav v full in semi kontaktu nekaj tekmoval legendarni Brus Lee.

V novembru smo se udeležili odprtega medrepubliškega pokalnega prvenstva semi kontakta v Zagorju ob Savi in osvojili naslednja mesta: prvo mesto do 57 kg, drugo mesto nad 84 kg, četrto

mesto do 69 kg in četrto mesto do 63 kg.

V novembru 1983 smo se udeležili tretjega republiškega prvenstva za rang listo najboljših in osvojili z dvema tekmovalcema prvo mesto nad 84 kg in tretje mesto do 63 kg.

V decembru smo se udeležili državnega prvenstva semi kontakta v Celju. Po tem tekmovalstvu so bili naši člani v skupnem seštevku rang liste na naslednjih mestih: Črtomir Zadravec je postal vicešampion v kategoriji do 57 kg in še Miran Kovačič, tudi vicešampion države.

Klub borilnih veščin vpisuje tudi nove člane in članice vsak tork ob 17.30 in četrtek ob 16. uri. Imamo tudi sekcijo za pionirje, zanje je vpis ob torkih ob 17. uri in 30 minut.

Ivan Babič

minija vabi k sodelovanju delavce pri proizvodnji aluminija.

Posebni pogoji: starost 21 let, zdravstvena in psihofizična sposobnost.

SPLOŠNI POGOJI: PKV elektrolizer in 3 mesece delovnih izkušenj ali NKV delavec z naj-

Turnir ob krajevnem prazniku

Člani judo kluba Drava, sekcije v Gorišnici so ob krajevnem prazniku izvedli turnir v judu za starejše pionirje. Nastopili so mladi tekmovalci Impola iz Slovenske Bistrice, Železničarja in Branika iz Maribora in domače sekcije. Ekipno se je najbolje odrezal Impol pred Gorišnico, Železničarjem in Branikom.

Posamične uvrstitve:

- do 32 kg: 1. Damjan Petek (Gorišnica), 2. Popotnik (Impol);
- do 35 kg: 1. Vučina (Impol), 2. Rajko Muršič (Gorišnica);
- do 38 kg: 1. Založnik (Železničar), 2. Zupančič (Gorišnica);
- do 42 kg: 1. Alojz Koje (Gorišnica), 2. Vučina (Impol);
- do 46 kg: 1. Berca (Impol), 2. Radkovič (Impol);
- do 52 kg: 1. Zafošnik (Impol), 2. Špic (Železničar);
- do 58 kg: 1. Vivod (Železničar), 2. Sandi Roškar (Gorišnica);
- do 64 kg: 1. Darko Znidarič (Gorišnica), 2. Horvat (Branik);
- prek 64 kg: 1. Janez Plošinjak (Gorišnica), 2. Breznik (Impol)

Za najboljšega domačega tekmovalca so izbrali Alojza Kojca, nastopilo pa je 34 tekmovalcev.

I. k.

Prvi del prvenstva v odbojki

V dvorani Mladika v Ptuj je bil v nedeljo popoldan prvi del odprtega občinskega prvenstva v odbojki, ki sta ga pripravila TVD Partizan Kidričevo in ZTKO Ptuj. Nastopilo je osem ekip, ki so bile razdeljene v dve skupini. V prvi skupini so zmagale Cirkovce, v drugi pa Kidričevo in ti ekipi se bosta v zaključnem delu pomerili za občinski naslov. Velja poudariti veliko zagnanost v vseh ekipah, kar kaže na priljubljenost te zelo koristne športne zvrsti, še kako primerne za rekreativno dejavnost.

I. k.

STRELSTVO

Občinsko prvenstvo za članice

V soboto 11. 2. 1984 je bilo na strelišču v Ormožu občinsko prvenstvo za članice Občinske strelske zveze Ormož z zračno puško. Najboljše rezultate so dosegle strelke iz SD Kovinar Ormož. Zraven ekipnega prvega mesta so zasedle tudi prvi dve mesti posamezno. Drugo mesto ekipno je osvojila SD TS Ormož in tretje SD Ograj Ormož. Posamezno je največ krogov dosegla Lea Ivanuša 327, druga je bila Danica Majcen s 326 krogov, tretja pa Vesna Mele s 311 krogov.

Občinsko prvenstvo za mladince

SD Kovinar Ormož je v soboto 18. 2. 1984 priredila občinsko prvenstvo za mladince Občinske strelske zveze Ormož z zračno puško. Ekipno je prvo mesto osvojila SD Kovinar Ormož A pred SD Vel. Nedelja in SDK Kovinar Ormož B. Posamezno je prvo mesto zasedel Darko Vernik s 359 krogov, drugi je bil Robi Vočanec s 350 krogov, tretji Jani Ivanuša 341 krogov, četrta Lea Ivanuša 337 krogov in peti Miran Štuhec s 328 krogov.

Darko Vernik

Občinsko prvenstvo osnovnih šol

Po programu zveze telesnokulturnih organizacij, je bilo v nedeljo, 12. februarja 1984 izvedeno v Ptuj občinsko prvenstvo ŠSD osnovnih šol v streljanju s serijsko zračno puško. Tekmovali so ekipno in posamezno.

Rezultati ekipno — pionirji: OŠ Hajdina I. 428 krogov; OŠ Juršinci 419 krogov; OŠ Ivan Spolenjak 419 krogov; OŠ Tone Znidarič 382 krogov; OŠ Podlehnik 367 krogov itd.

Najboljši posamezniki: Bojan Kolednik 157 krogov (Ivan Spolenjak), Emil Šterbal 152 krogov (Franc Osojnik); Ludvik Pšajd 152 (Kidričevo); Andrej Pulko 150 krogov (Hajdina); Franc Čerpnjak 146 (Olga Meglič) itd.

Ekipno pionirke: OŠ Destrnik 294 krogov; OŠ Podlehnik 290 krogov; OŠ Tone Znidarič Ptuj 201 krogov.

Najboljše posameznice: Duška Horvat 137 krogov (Kidričevo); Majda Kunčnik 126 krogov (Destrnik); 3. Betka Mušič 112 (Destrnik) itd.

Najboljši posamezniki in posameznice so prejeli medalje, najboljša ekipa pa diplome ZTKO-obč. Ptuj.

K. A.

Za regijsko

„Zlato puščico“ v Ptuj

Ker je OSZ Slovenska Bistrica, zaradi tehničnih razlogov, tekmovalje za „ZLATO PUŠČICO“ mariborske regije (območja) odpovedala, je to nalogo prevzela in izvedla minulo nedeljo OSZ—Ptuj (Obč. strel. zveza).

Za to „Zlato puščico“ se je kosalo na ptujskem zračnem strelišču 41 najboljših strelcev Ptuja, Slovenske Bistrice in Maribora. Slednji so bili seveda najštevilnejše zastopani in med njimi je bilo tudi pričakovati favorita, kar se je tudi uresničilo.

Regijsko „Zlato puščico“ za leto 1984 je osvojil nosilec republiške „Zlate puščice“ 83. Mariborčan Stanko Podlesnik s 565 krogov (od 600 možnih). Od domačih strelcev je bil najboljši Ludvik Pšajd s 551 krogov in bil šele peti.

Zvonko Hajduk je bil 11. s 543 krogov. Zdenko Matjašič je bil 20. s 534 krogov, Vilko Kramberger 23. s 532 krogov, ostali naši pa so streljali le povprečno.

Na tekmovalstvu za republiško „Zlato puščico“ 84, ki bo meseca marca v Ljubljani, bosta tekmovala samo 2 naša najboljša in jima želimo tam več uspeha.

K. A.

SPORED RADIA PTUJ

ČETRTEK, 23. 2. — 17.00 uvod, novice dneva, obvestila, zabavna glasba in EPP; 17.45 Včeraj, danes, jutri; 18.00 do 19.00 Pionirji zdravo in Kulturna panorama.

PETEK, 24. 2. — 17.00 uvod, novice dneva, obvestila, zabavna glasba in EPP; 17.45 Včeraj, danes, jutri; 18.00 Mladi danes: Lovrenc; 18.30 Gremo v disko; 18.50 Med cicibani.

SOBOTA, 25. 2. — 17.00 uvod, novice dneva, obvestila, zabavna glasba in EPP; 17.45 Včeraj, danes, jutri; 18.00 do 19.00 V soboto popoldan.

NEDELJA, 26. 2. — 8.00 uvod in prvi del čestitk poslušalcev; 11.00 Tedenski pregled, zabavna glasba, obvestila; 11.45 Kmetijska oddaja; 12.00 Aktualnost tedna; 12.10 Domača ustvarjalnost; 13.00 Čestitke poslušalcev — 2. del — do 19.00.

PONEDELJEK, 27. 2. — 17.00 uvod, novice dneva, obvestila, zabavna glasba in EPP; 17.45 Včeraj, danes, jutri; 18.00 Iz naših KS: Franc Osojnik; 18.30 Šport in glasba.

TOREK, 28. 2. — 17.00 uvod, novice dneva, obvestila, zabavna glasba in EPP; 17.45 Včeraj, danes, jutri; 18.00 Iz naših delovnih kolektivov; Agrottransport; 18.30 Vprašanja in odgovori; 18.50 Pogovor o zimski službi.

SREDA, 29. 2. — 17.00 uvod, novice dneva, obvestila, zabavna glasba in EPP; 17.45 Včeraj, danes, jutri; 18.00 Pobude za odločitve; 18.30 domača zabavna glasba; 18.45 Sredi življenja.

unial
tovarna glinice in aluminija
Boris Kidrič n. sub. o.
Kidričevo

Unial Tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič“ Kidričevo, TOZD Proizvodnja alu-

manj končanimi 6 razredi osnovne šole z obvezo, da si bodo potrebno strokovno izobrazbo pridobili ob delu v roku 6 mesecev.

Prijave sprejema kadrovsko socialna služba TGA „Boris Kidrič“ Kidričevo.

Potne stroške na prihod na delo vračamo delno.

KMETIJSKA ZADRUGA PTUJp. o.
62250 PTUJ, Titov trg 12

Kmetijska zadruga Ptuj razpisuje javno prodajo:

- kamion TAM 5000 kiper letnik 1971 (v nevoznom stanju)
- kamion TAM 2100 letnik 1976 (v voznom stanju)
- škroplilnica traktorska
- predstvenik z dvojnimi drobili
- predstvenik 22 (2 kosa)

Javna prodaja bo 28. 2. 1984 ob 9. uri v Ptuj, Rogozniška cesta 27 (centralno skladišče). Interesenti morajo pred pričetkom prodaje položiti varščino v višini 10 % od izklicne vrednosti.

KMETIJSKA ZADRUGA PTUJp. o.
62250 PTUJ, Titov trg 12

Komisija za delovna razmerja Kmetijske zadruge Ptuj, v skladu s 18. členom Pravilnika o delovnih razmerjih

OGLAŠA

dela in naloge:

OPRAVLJANJE MOLZNE KONTROLE (za nedoločen čas)

na področju KS Desternik, KS Rogoznica, KS Grajena

POGOJI:

- srednja kmetijska šola
- 1 leto ustreznih delovnih izkušenj
- lastno prevozno sredstvo.

Vloge z dokazili naj kandidati pošljejo na naslov: KZ Ptuj, Titov trg 12 v osmih dneh po objavi.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku roka za objavo.

**DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR
TOZD ELEKTRARNA FORMIN, n. sol. o.**

Komisija za delovna razmerja TOZD Elektrarna Formin oglašja prosta dela in naloge:

administrator TOZD

s polnim delovnim časom, za določen čas 10 mesecev.

Pogoji: srednja ali dvoletna upravnoadministrativna šola in 2 leti prakse na takšnih delih.

Kandidati naj prijave z dokazili o zahtevani izobrazbi pošljejo komisiji na naslov: TOZD Elektrarna Formin, 62272 Gorišnica v roku 10 dni od objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po poteku roka za prijavo.

mali oglasi

ODDAM enosobno stanovanje. Naslov v upravi.
 PRODAM dvoredno koruzno sejalnico. Horvat, Bukovci 51.
 PRODAM orgle »TIGER« — manualne. Naslov v upravi.
 NESNICE mlade jarkice pasme HISEX rjave, 10 tednov stare iz vrst najboljših pasem nesnic prodam. Dobite jih vsak dan tudi v soboto in nedeljo. Jože Soršak, Podložje 1, Ptujška gora.
 PRODAM električne orgle. Franc Skledar, Apače 3, Lovrenc na Dravskem polju.

PRODAM MOTOKULTIVATOR HONDA STANDART 400, s priklučki. Inf. na tel. št. 817-216.
 POCENI prodam kvalitetne moške obleke in razno moško garderobo za močnejše postave. Šrajce št. 42. Naslov v upravi.
 PRODAM prašiče — stare 8 tednov. Potrč, Mestni vrh 79.
 KUPIM prvošipo za 126-P. Milan Cvetko, Krčevina 38, Ptuj.
 OSAMLJEN fant, ki ima kmetijo, star 28 let, želi spoznati dekle staro od 16 let do 36 let. Alojz Rajšp, Lokavec 42, 62213 Zg. Velka.
 KUPIM desni-zunanji blatnik in vezno pločevino za ZASTAVO 101. Alojz Petrovič, Zg. Hajdina 146, Hajdina.

KUPIM posestvo v okolici Ptuja. MESNICA — ZAČETJE, 41223.

PRODAM črno-beli televizor GORENJE 105, star 2 leti in prostotonsko harmoniko, staro 4 leta. Naslov v upravi.
 SIDRA za napenjanje stebrov v vinogradih dobite pri METLIČAR, izdelava kovinskih predmetov. Potrčeva 28, Ptuj, tel: 771-286.

PRODAM dva zadnja blatnika in dve zimski gumi s platišči za LADO STANDARD. Silvester ŠKERGET, Jadranska 18, Ptuj. Inf. samo v soboto in nedeljo od 10. — 12. ure.

UGODNO prodam dobro ohranjeno ŠKODO 100 L, prva registracija 1976 leta. Janko Vaupotič, Mala vas 20, 62272 Gorišnica.

PRODAM 30 arov travnika na ravni legi v Tibolcih, ob asfaltni cesti, možno tudi za zidavo. Oglasite se v Gorišnici 25.

PRODAM prikolico za prevoz živine. Draženci 65.

PRODAM centralno peč ŠTADLER 30.000 cal. novo, mešalni ventil in raztezno, po ugodni ceni. Konrad Vajngerl, Stanetinci 9, Cerkvenjak 62236.

UGODNO prodam seno in otavo in novi sedež za traktor. Jože Muršek, Jurovci 5, tel: 793-183.

KUPIM ZASTAVO 750 in 126-P na odplačilo. Naslov v upravi.
 PRODAM komplet rezervne dele R-4. Marko Matič, Trstenjakova 7, Ptuj.

PRODAM dober komplet bobnov ter električno kitaro. Matič, Potrčeva 59, Ptuj.

ODDAM sobo vajencu ali študentu. Sp. Hajdina 29.

IŠČEM še dobro ohranjen traktorski plašč dim. 9,5 x 32 (traktor CORMIKO). Ponudbe na telefon 773-312.

PREKLICUJEM ribiško člansko izkaznico na ime Vlado Zupanič, Skorba 19, Ptuj.

PREKLICUJEM ribiško člansko izkaznico na ime Stanko Seidl, Zihlerlova 18, Ptuj.

PRODAM 16 mesecev staro telico, črno-belo, A kontrole, Kampl, Grajenščak 14, Ptuj.

IŠČEM dekle, ki ima veselje do dela v gostinstvu. OD od 15.000 do 18.000, stanovanje in hrana preskrbljena, po možnosti z nekaj gostinske prakse. Javite se na tel: 061 737-177 ali 342-336 ali na naslov Marija Jalšovac, Glavni trg 6, Mengeš.

KINOLOŠKO DRUŠTVO PTUJ

organizira

tečaj za šolanje rodovniških in nerodovniških psov vseh pasem. Sestanek lastnikov psov bo v petek, 24. februarja ob 18. uri v posebni sobi gostišča Novi svet.

DPD „SVOBODA“ PTUJ prireja**VESELO PUSTOVANJE**

v narodnem domu v Ptuj

v soboto, dne 3. 3. 1984 ob 19.00 uri in
 v torek, dne 6. 3. 1984 ob 19.00 uri.

Igra ansambel KOMET.

Prodaja vstopnic dnevno v času od 15.00—17.00 ure v Narodnem domu.

VLJUDNO VABLJENI!

DEŽURSTVO PREHRAMBNIH TRGOVIN

SOBOTA, 25. februarja 1984
 prodajalni BLAGOVNICA in PA-NORAMA

kino

Od četrta, 23. do nedelje, 26. februarja: BEN HUR — ORIGINALNA VERZIJA, ameriški barvni zgodovinski spektakel. (zaradi dolžine filma bodo predstave ob 17. in 20.30); torek, 28. in sredo, 29. februarja: SRD SHAOLINA, hongkonški barvni film; četrtek, 1. marca: BLAGO V IZGUBLJENEM AVIONU, ameriška barvna pustolovka;

Ljubecna Celje

izotal

termoizolacijski pod

tel. (063) 25-800

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustila draga mama, babica in sestra

Marija Krambergerroj. Kogler
iz Levanje 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo spremljali v tako velikem številu na njeni zadnji poti ji poklonili vence in cvetje in izrekli globoko sožalje. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku ter pevcem in krajevni skupnosti Destrnik. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI: sin Franc z družino, sin Anton z družino, brat Janez z družino in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše matere

Apolonije Slana

iz Nove vasi pri Markovcih

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje.

Zahvaljujemo se tudi pevcem in gospodu duhovniku za opravljen obred.

VSI NJENI OTROCI

ZAHVALA

ob boleči izgubi dragega očeta in dedka

Martina Šmigoca

iz Bukovec 153

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, bližnjim in daljnjim sovaščanom, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti na pokopališče in darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo pevskega zboru za odpete žalostinke in govorniku za ganljive besede ob odprtem grobu. Iskrena hvala tudi g. kaplanu za opravljen cerkveni obred.

Žalujoči: žena Ivana in sin Janez z družino ter sin Martin z družino

V SPOMIN

26. februarja mineva leto odkar nas je zapustil dragi mož, ata in stari ata

Franc Zelenko

iz Janežovskega vrha 14, Destrnik

Vsem, ki ohranjate spomin na njega, mu polagate cvetje in prižigate sveče, se vam iz srca zahvaljujemo.

ŽALUJOČI: žena in otroci z družinami.

*Kako bi pozabil to gomilo,
 kjer biago tvoje spi srce,
 ki nam brezmejno vdano bilo
 ves čas do zadnjega je dne*

S. Gregorčič

SPOMIN**Dragici Korošec**

iz Turniške 20

20. februarja mineva 2 leti odkar si odšla od doma brez slovesa, bila si prepričana, da se vrneš, a kruta usoda je hotela, da ostane najin dom tih in nem. Moje solze zaman kličejo tebe hčerka, odšla si tja od kod vrnitve ni. Zdaj na tvojem grobu rože cvetijo, sveče noč in dan gorijo in vsaka moja solza ti grob bo hladila dokler še mene črna zemlja ne bo pokrila.

Hvala vsem, ki se je spominjate in ji prižigate sveče.

Žalujoča mama

*Kje si ljuba hčerka?
 Kje tvoj mili je obraz?
 Kje je tvoja skrbna roka,
 ki skrbela bi za me?*

V SPOMIN**Ivanu Ivanušu**

iz Spuhlja 75

V soboto, 25. februarja bo preteklo dve leti, odkar si šel od doma nasmejan, poln življenja, star 56 let in preminil v prometni nesreči pod avtomobilom na cesti v Spuhlji. Kruta usoda te je iztrgala iz naše sredine in nam pustila, da večno žalujemo za teboj. Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Neutolažljivi: žena Zinka z vnukom Slavkom, Majda z družino iz Maribora in Marija s Stankom iz Maribora.

Hoja pešcev (49. člen) nosite kresničko!

„Če ni ob vozišču posebej urejene površine za pešce, smejo pešci uporabljati za hojo največ en meter širok del vozišča, računano od roba vozišča.“

Med hojo po cesti izven naselja morajo pešci ponoči ob zmanjšani vidljivosti nositi na vidnem mestu ustrezna odsevna telesa.

Določba drugega odstavka 49. člena je pričela veljati 20. februarja 1984, zato na to novost posebej opozarjamo! Dodajamo še krajšo pojasnilo, da je možno odsevna telesa ali kresničke, kot jih popularno imenujejo, kupiti v prodajalni Volan Emone — Merkur Ptuj, na Titovem trgu 6. Cena kresničke je 36,10 din, v zalogi pa jih imajo dovolj. Vsi, ki se boste odpravili peš od doma v mraku in ponoči, ne pozabite si pravočasno nabaviti odsevnih teles. Vozniki vas bodo tako pravočasno opazili in varnejša bo vaša pot.

Se to, kresničke nosite na vidnem mestu, na desni strani, seveda pa je pogoj, da hodite tudi pravilno, po levi strani cestišča v smeri hoje!

Pešec, ki ravna v nasprotju z določbo 49. člena zakona, se kaznuje za prekršek takoj na mestu z denarno kaznijo 100 din. Če je s prekrškom ugotovljena — povzročena neposredna nevarnost za drugega

učečenca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec kaznuje z denarno kaznijo od 200 do 500 din.

S pravilnim prečkanjem cest — vozišč smo bralce že seznanili opozarjamo še na 52. člen zakona, kjer je zapisano:

„Otroci morajo ponoči in ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nositi na vidnem mestu ustrezna odsevna telesa. Otroci, ki obiskujejo malo šolo ali prvi razred osnovne šole, morajo na poti v vzgojno varstveni zavod oziroma šolo in iz nje nositi poleg odsevnega telesa tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.“

Otroci, ki obiskujejo vzgojnovarstveni zavod, morajo na poti do zavoda in iz zavoda domov imeti spremstvo. Vodstva osnovnih šol morajo ob sprejemu novih učencev te seznaniti z najbolj varnimi potmi za prihod in odhod iz šole, ki jih določa prometno — varnostni načrt šole.“

Če vodstvo osnovne šole ob sprejemu v šolo ne seznaní novih učencev z najbolj varnimi potmi za prihod iz šole, se osnovna šola kaznuje za prekršek z denarno kaznijo od 3000 do 30.000 din. Z denarno kaznijo od 400 do 2000 din se kaznuje tudi odgovorna oseba osnovne šole, ki stori prekršek. — OM

BISEROPOROČENCA LIZA IN MIHA LOZINŠEK

V soboto, 18. februarja je bila v redka slovesnost biserne poroke. Sklenila sta jo Miha in Liza Lozin-

šek iz Podlehnik št. 66. Poleg kmetovanja je Miha opravljal tudi razna druga dela, bil je gradbeni delovodja in podobno, Liza pa je delala doma. V zakonu se jima je rodilo 5 otrok, danes sta ponosna na 12 vnukov in se veselita že tudi ob 13 pravnukih.

Oba biseroporočenca sta bila rojena v letu 1900. Preživela sta čas, ki je bil po svojih dogodkih tako buren, ki je prinesel v življenje ljudi toliko sprememb, toliko novega, o čemer v svoji mladosti, pred 60-imi leti, ko sta stopila na pot skupnega življenja, nista mogla niti sanjati.

Proslaviti 60-letnico življenja v trdni zakonski zvezi, je spoštljiv jubilej, ki ga doživijo le redki ljudje, ki jim je usoda življenja posebej naklonjena. Zato jima v imenu vseh dobromiselnih ljudi priskrbeno čestitamo!

Biseri par Liza in Miha Lozinšek s svojimi svati ob svečanosti biserne poroke. Foto: Langerhole

Drugo srečanje pionirjev gasilcev OŠ občine Ormož

Pionirsko društvo »Mladi gasilci«, ki deluje na OŠ Središče ob Dravi je skupaj z gasilskima društvoma Obrež in Središče pripravilo v domu kulture 2. srečanje in tekmovanje mladih gasilcev na temo »Vsi preprečujemo požare.«

Srečanja so se udeležile ekipe 3 pionirjev iz OŠ: Ormož, Velika Nedelja, Tomaž in Središče, s katere so se udeležile 3 ekipe. Srečanje je bilo sestavljeno iz dveh delov. Prvi, ta se je pričel ob 17. uri, so razpravljali pionirji gasilci testna vprašanja, pri katerih so pionirji pokazali veliko znanja, tri ekipe so dosegle vse možne točke in to ekipa pionirjev iz Obreža, Središče I in Središče II.

Drugi del — kviz s programom je pričel ravnatelj OŠ Središče tov. Bojan Oberčkar, ki je pozdravil pionirje OŠ in poudaril pomen delovanja gasilskih krožkov-društev, saj v njih pionirji gasilci-

učenci spoznavajo vzroke požarov in se bogatijo s požarno-var-

nostno kulturo. Sledila so vprašanja iz gasilske preventive, zgo-

Pionirji-gasilci med tekmovanjem.

dovine gasilstva in iz gašenja z ročnimi gasilnimi aparati. Pri prvih in zadnjih vprašanjih so tekmovalci videli diapozitive, ki so se nanašali na vprašanja. Med vprašanji so imeli učenci OŠ Središče in folkorna skupina iz Obreža program, ki je popestril tekmovanje.

Največ točk je zbrala ekipa Središča I, druga je bila ekipa Središča II in tretja ekipa Obreža. Vse tri ekipe so prejele pokale in darila, ki so jih prejeli vsi nastopajoči pionirji. Darila so prispevale organizacije in tako omogočile srečanje pionirjev gasilcev osnovnih šol.

Srečanje je pripravil mentor iz OŠ Središče tov. Slavko Tkalec, vodila pa ga je tov. Lidija Rižnar, članica gasilskega društva Obrež.

Besedilo in posnetek: Slavko Tkalec

Zlati par iz Medvede

Na matičnem uradu v Ptujju so v soboto, 18. februarja opravili tudi svečano razglasitev za zlatoporočenca JAKOBA in AMALIJO SAGADIN iz Medvede št. 16. KS Majšperk. Jakob je bil rojen leta 1912, je upokojen nadzornik žičnice (žičnica je nekoč vozila taninski les in drugi material iz železniškega postajališča v Medvedah do tovarne strojil v Majšperku), nekaj mesecev starejša Liza pa je delala doma na zemlji, gospodinjila in vzgajala otroke. Šest otrok se jima je rodilo v zakonu, danes imata 13 vnukov in tudi že dva pravnuka.

Amalija in Jakob Sagadin s svojimi dragimi v poročni dvorani matičnega urada v Ptujju. Foto: Langerhole

10 let društva za varstvo in vzgojo ptic

Letošnje leto mineva 10 let, odkar je v Ptujju pričelo delovati društvo za varstvo in vzgojo ptic, zato se člani že sedaj pripravljajo, da bi ta jubilej proslavili čimbolj delavno in množično. O tem je med drugim stekla beseda tudi na razširjenem članskem sestanku v petek, 17. februarja v sejni sobi gostišča Novi svet v Ptujju. Člani so se dogovorili, da bodo letošnje jubilejno razstavo ptic in likovnih izdelkov na temo o pticah, pripravili še posebej skrbno in pregledno. V ta namen so že tansko jesen sami izdelali razstavne kletke in pri tem prihranili veliko denarja. Sicer pa pričakujejo tudi v naprej sodelovanje osnovnih šol z območja občine, tako pri izdelavi risb, kot pri vsakoletni akciji krmljenja ptic v zimskem času, še posebej pa bodo veselili sodelovanja s ptujskim klubom mladih, ki jim je leta nazaj nudil svoje prostore za klubske razstave ptic.

Sodelovanje z osnovnimi šolami sicer poteka zelo dobro. V tej zimi so za krmljenje ptic razdelili

prek 800 kg hrane, ki so jo sicer dobili od Gozdnega gospodarstva. Pionirji pa so pod vodstvom svojih mentorjev izdelali krmlilnice in lojne pogače, ter jih razo-

Največ človeške pomoči potrebujejo ptice prav v zimskem času. (foto M. Ozmeč)

besili na primerna mesta. Dodati je treba, da so člani društva prejeli tudi 10 tisočakov od SO Ptuj, z namenom, da nabavijo poučne knjige o pticah, ki jih bodo ob zaključku sezone razdelili po osnovnih šolah.

Na seji je predsednik društva Alojz Tovornik izročil tudi pokale

in priznanja članom, ki so s svojimi pticami dosegli na društveni razstavi najboljše ocene, posebni pohvali pa je izročil članoma Antonu Gomilšku in Antonu Klemenčiču, ki sta vložila največ truda in prostega časa za izdelavo društvenih razstavnih kletk.

— OM

ČRNA KRONIKA

V tednu od 13. do vključno 21. februarja so miličniki postaje milice Ptuj in oddelkov posredovali v petih prometnih nesrečah in pri tem zabeležili tri lažje telesne poškodbe. Vzroki nesreč so bili neprimerna hitrost in izsiljevanje prednosti. V dveh primerih sta povzročitelja nesreče — voznika avtomobilov odpeljala naprej. Na vozilih je tokrat ocenjena materialna škoda na okoli 150.000.— din.

POZIV OBČANOM

V ponedeljek, 13. februarja ob 22.15 je prišlo do nesreče na Potrčevi cesti v Ptujju. Neznani voznik osebnega avtomobila je zaradi pretesnega prehitavanja od zadaj zadel pešca Franca Hoedla, ki je ob sebi porival kolo. Hoedl, doma iz Nove vasi je lažje ranjen iskal zdravniško pomoč.

Postaja milice Ptuj poziva občane, ki bi karkoli vedeli o tej nesreči ali v zvezi z njo, da to sporočijo najbližji enoti milice. Pobegega voznika namreč še niso izsledili.

ZGORELA ZIDANICA

V petek, 10. februarja ob 21.35 je prišlo do požara na zidnici Valentina Ovcarja iz Sedlaška pri Podlehniku. Ker v bližini ni vodovoda je zidnica pogorela do kraja, v njej pa okoli 150 kg krompirja, 500 l vina, 300 l jabolčnika in nekaj drobnih stvari. Materialna škoda je ocenjena na

okoli 100 tisočakov. Vzrok požara je požig!

ZGOREL AVTOMOBIL

V petek, 17. februarja ob 17.30 je pred hišo v Rajčevi 11 — na poti Na grad med vožnjo pričel goreti osebni avtomobil NSU 1200. Kljub hitri intervenciji ptujskih gasilcev je avtomobil zgorel v celoti, vzrok požara pa je kratak stik v električni napeljavni avtomobila.

— OM

ZA MILLJON DINARJEV ŠKODE

V nedeljo, 12. februarja pa je zaradi kratkega stika na električni napeljavi nastal požar na gospodarskem poslopju Alojza Brodnjaka iz Slovenje vasi 10. Z gospodarskim poslopjem je zgorelo tudi več kmetijskih strojev in orodja. Ogenj se je razširil še na senik, ki je tudi pogorel. Po oceni je škoda najmanj za milijon dinarjev.

PETROL

DELOVNA ORGANIZACIJA GOSTINSTVO, Ljubljana, n. sol. o.
TOZO Motel Podlehnik, n. sub. o. Podlehnik
TELEFON: 042 919 103, 104 107 — TELEFAX: TOZO HOTEL, PODLEHNIK

PETROL

MOTEL Podlehnik obvešča, da prireja v soboto, 3. marca pustovanje, za prijetno razpoloženje bo poskrbel ansambel TORNADO. Vabljeni so tudi maske, katerim bomo dovolili prost vstop in nagradili najlepše.

Rezervacije sprejema recepcija Motela.

Kolektiv Motela Podlehnik se priporoča!

**emona
merkur
ptuj**

Z izbiro pravega pohištva boste dosegli domačnost v vašem domu

Pričakujemo vas v trgovini **OPREMA**

strokovni nasveti
montaža
dostava na dom
potrošniški kredit

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TE-DNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik FRANC LAČEN, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUSNIK, novinarji: Jože Bračič, Nevenka Dobljekar, Majda Gozjak, Ludvik Kotar, Martin Ozmeč in Marjan Šneberger. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celotna naročnina znaša 550 dinarjev, za tujino 1.125 dinarjev. Ziro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiska ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.